

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
BEN BİLİMLERİ ENSTİTÜÜSU

Sürme Yön. Yap. Köp. İng.
Yön. ve Diz.

YÖKSEK LİGANS TEZİ

Bedrettin Aydmay

| 1987

R 150
142

YILDIZ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MS - 0500

SÜRME YÖNTEMİYLE YAPILAN KÖPRÜLERİN
İNŞAAT YÖNTEMİ VE DİZAYNI

YÜKSEK LİSANS TEZİ
İNŞ. MÜH. BEDRETTİN AYDINAY

İSTANBUL 1988

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
KÜTÜPHANE DOKÜMANTASYON
DAİRE BAŞKANLIĞI

R 150

142

Kot : .....
Alındığı Yer : ..... FEN BİL. ENS., ...
.....
Tarih : ..... 15.10.1991 .....
Fatura : ..... - - - - - .....
Fiyatı : ..... 8500. TL .....
Ayniyat No : ..... 1/15 .....
Kayıt No : ..... 47734 .....
UDC : ..... 624. 378.242 .....
Ek : .....

İÇİNDEKİLER

METİN

Giriş	1
Genel Açıklama	3
Köprü İnsaati Hakkında Bilgi.	28
Bir köprü projesi	36

YILDIZ ÜNİVERSİTESİ
D.B. No 45510

Ö Z E E

Bu tezin ilk bölümünde sırroc metodda hakkında genel bilgi verilmüktür. Daha sonra bu metod hakkında ayrıntılı açıklamalarda bulunulmuş ve girdiyi bu metodla yapılan köprüler hakkında da kısa teknik bilgiler sunulmuştur.

Metodun kapsamı ve uygulatı hakkında İstanbul'da ki Mestal viy Bu tezin hazırlanmasında bilgilerini ve yardımalarını esirgemeyen kıymetli hocam Prof.Dr. HÜSEYİN CELASUN'a saygı ve şükranlarımı sunarım. Sırroc metodda ilerleyen altri eğitimde de yapacağım katkıları da ona sunulacaktır.

Ayrıca tezin hazırlık safhasında yardımalarını esirgemeyen değerli ağabeylerim İng.Yük.Müh. Altok Kurgun ve İng.Yük.Müh.Ergin Bermek'e teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Ö Z E T

Bu tezin ilk bölümünde sürme metodu hakkında genel bilgi verilmiştir. Daha sonra bu metod hakkında ayrıntılı açıklamalarda bulunulmuş ve şimdije kadar bu metodla yapılan köprüler hakkında da kısa teknik bilgiler sunulmuştur.

Metodun inşaatı ve imâlatı hakkında İstanbul'da ki Hastal viyadüğü örnek alınarak bu konular hakkında genel bilgiler verilmiştir.

Tezin son kısmında ise, sürme metodu ile yapılan altı açıklıklı bir köprünün üstyapı projesi yapılmıştır.

SUMMARY

In the first section of this study, examples of incremental launching bridges built with various construction methods are given.

The second section covers the general information necessary for the design of the bridges to be built by incremental launching method.

In the third section a detailed design of a highway bridge of six spans with 324,80 of lengths respectively are also shown.

2
1
si de gürültüde tutulmalıdır. Sürme safhasında bir merkezi ün-
görme ve işletme VI. METİN si de bilinen klasik dalgazlı dage-
rilme kablosu trassini yapar. Bu metodda biraz daha fazla

1. GİRİŞ

Sürme metodu ile yapılan köprülerin inşaatı ve dizaynı
hakkında özet bilgi:

Sürme metodunda köprünün, genellikle kenarayak arkasın-
daki beton döküm yerinde, sürekli bir şekilde imâl edilerek
krikolar yardımıyla perderpey ileri sürüldüğü malûmdur.

Bu metodla yapılan köprüler genelde sandık kesitlidir.
Sandık kesitli köprünün sürme esnasında mağruz kalacağı kon-
sol momentlerini azaltmak için öntarafına çelik kafes kiriş
şeklinde bir gaga konularak öngerilme kabloları yardımıyla
beton kesite tesbit edilir. Bu tür köprülerde açıklıklar ge-
nellikle eşit veya az farklıdır. Optimal değer olarak gaga bo-
yu $l_s=0.6 l$, gaga özağırlığı g_s , sandık kesit özağırlığı
 g_l cinsinden $g_s=0.1 g_l$ ve gaga eğilimi rijitliğinin sandık
kesit eğilme rijitliğine oranı yeterli olmak üzere,
 $k=E_s \cdot I_s / E_c \cdot I_c = 0.1$ alınabilir.

Hesapların, inşaat (sürme) safhası ve işletme safhası
olmak üzere iki kısım halinde yapılması gereklidir. Köprü açıklıkları
genellikle 50 m civarında ve sandık kesit yüksekliği
ortalama 1/14 olarak seçilebilir. Köprü yatay ve düşey düz-
lemlerde kurbda olabilir. Kontrkurb durumu arzu edilmez.
Gerekirse, büyük açıklıklar için yardımcı orta ayaklar kul-
lanılabilir. Yapılacak hesaplara ek olarak sandık kesit
üst bağıının trafik yükleri altındaki yelsel eğilmeside
etüd edilmelidir.

Bu inşaatta toleranslar mm mertebesindedir. Köprünün
varacağı karşı menarayakta gaganın geçebilmesi için alın-
duvari sonradan dökülmelidir. Sürme esnasında kullanılan
kayıcı (teflon) mesnetlerde sürtünme katsayısı 0.035 alın-
abilir. Sürtünme kuvvetlerinin hesabında köprü eğiminin etki-

si de gözönünde tutulmalıdır. Sürme safhasında bir merkezi öngerilme ve işletme safhası için de bilinen klasik dalgalı öngerilme kablosu trasesi uygulanır. Bu metoddada biraz daha fazla öngerilme eğigi gerekmekle beraber (yaklaşık % 20-25) , her hafta yaklaşık 25 m boyunda bir sürme gerçekleştirilebildiğinden işçilikte önemli tasarruf sağlanır.

Öngerilme hesaplarının tam veya sınırlı öngerilme yöntemlerini kullanarak yapabiliriz.

Beton dökümü sabit ve muhafazalı bir yerde (casting yard) her türlü hava şartları hakkında ve itina ile yapılabildiğinden kalite yüksektir. Bir çelik kalıp kriko ve diğer donanım ile bütün köprü imâl edilebilir; iskele hareketli kalıp sözkonusu değildir. Fugalarla özel itina gösterilmelidir. Alman gartnamesi her fugadan yumuşak donatının sürekli geçmesini ve öngerilme kablolarının yalnız 1/3ünün eklenmesini öngörür.

Sürme esnasında her kesitte moment sürekli değiştiğinden negatif ve pozitif momentlerin zarf eğrilerinin çizilmesi gereklidir.

Bis datyapılıkta her kesitte moment sürekli değiştiğinden negatif ve pozitif momentlerin zarf eğrilerinin çizilmesi gereklidir. Ancak karbus sabit orta yüzeyde adilten, kurb (döner veya düz) yüzeyde adilten eğilebilir. Dher kaydırma bilgesi ekstra ite yeseri mümkün olursa bu da negatifde doğru kaydırma tescil edilir. Eğim 45°'ye varan bir yerde, yüzeyin katsayısına bağlı olarak datyapılıkta kurbardan kaydırma tescil edilebilir. Eğimin 45°'den fazla olduğu yerde datyapılıkta krikolardan kaydırma tescil edilebilir. Dalerex gerekliliğinde durum hiç sorunsuzdur.

Orta ayaklar kaydırıcı ekipmanlarıyla kullanılsa gelen boyutu kuvvetle kuruş körük tırnakla ve işte ekstra sabit ekstra dizaya edilirler. Dizinek kalsayısı değişen dizaynda 3-4 ile 5-7 aranında değiştirmeli, buna rağmen değişmeler, eylemleme yarısının 3-2, 3-3 arasıda olmalıdır.

SÜRME YÖNTEMİYLE YAPILAN KÖPRÜLERİN İNSAAT SAFHASINDAKI

ÜSTYAPILARIN İNCELEMESİ

Sürme tekniğinin Rio Caroni köprüsünde uygulanmasından beri ıslahlarla ve kısmi tasviyelerle 1976'dan bu yana seksen civarında köprünün üstyapıları bu metodla inşa edilmiştir. Mesnet arkasında dökülen parçaları geçici bir muhafazayla korunmaya alarak, istenildiği takdirde bu metodda, yerinde dökme betonda olduğu gibi aynı kalitede beton dökülebilir ve kontrol edilebilir. Bu metodda, inşaat sırasında klasik yerinde dökme iskele metodunun uygulanması halinde, büyük çapta geçici iskeleyi küçültmek mümkünür. Esas olarak bu metod, bir yerleşim noktasındaki üstyapının artan fabrikasyon ihtiyaçları, gitgide artan uzunluktaki fabrikasyon elemanın boyuna hareketi ve evvelce dökülmüş bir parçaya ilaveten yeni bir parçanın dökülmesinden ibarettir. Diğer bir deyişle bu yöntem, sabit bir mevkide yapım ve yükleme olayı hariç, düzlemsel kayan kalıp teknigi olarak dikkate alınabilir. Her ne kadar kesin boyut kontrolü yükleme noktasında bir gereklilik sese hatalardan sonra yüklemenin ek maliyeti ve yeniden düzenlemek çok zordur.

Düz üstyapıları yerlestirmek kolaydır. Ancak kurbun sabit oranı muhafaza edilirse, kurb (düsey veya düz) gerçekleşebilir. Eğer kaydırma bölgesi eğimli ise yapıyı mümkün olduğu kadar aşağıya doğru kaydirmak tercih edilir. Eğimin % 2 ye düşüğü yerde, sürtünme katsayısına bağlı olarak üstyapı itilmeli ve geriden tutulmalıdır. Eğimin %4'den fazla olduğu yerde üstyapının krikolardan kurtulmasını özel tedbirlerle önlemek gereklidir. Bu durum hiç gerçekleşmemiştir. Orta ayaklar kaydırma operasyonuyla meydana gelen boyuna kuvvete karşı koymak için ya geçici olarak yada sabit olarak dizayn edilirler. Sürtünme katsayısı değişimi dizaynda % 4 ile % 7 arasında düşünülmeli, buna rağmen değişimler, uygulamada yalnız % 2, 3.5 arasında olmalıdır.

Hali hazırda, bahsedilen bu sistem yaklaşık 610 m. uzunluktaki üstyapılar için kullanılabilir, daha uzun açıklıklar için peyderpey kaydırma, her iki kenardan üstyapının merkezine doğru kaydırılarak yapılır. Bu teknik, ayaklı olarak 100 m.'den aşağı ve geçici destekleme ayakları olmaksızın 60 m.'den aşağı açıklıklar için uygulanabilir. Kirigler genellikle en büyük açıklık sabit olmak üzere ve derinlik sabit iken 1/12 ile 1/16 arasında yükseklik/ açıklık oranına sahiptir. Kaydırma burnu en uzun açıklığın takriben %60 uzunluğuundadır.

Peyderpey kaydırma metodunun belli başlı avantajları aşağıda sıralanmıştır.

1. İnşaat esnasında açıklık uzunluğunu küçültmek için kullanılan iskele ayaklardan başka yerde iskeleye gereksinim duyulmaz. Bu yöntemde, kaydırma esnasında, konsol gerilmeleri kabul edilebilir limitler içinde kalır. Eğer iskele ayağı üretimi pratik değilse geçici destekleme sistemi kullanılabilir. Aşikar olarak, konumlanmaya bağlılık, geçici ayakların birkaçının veya tümünün kullanılma kombinezasyonları kaydırma burnu, kullanılabilir geçici desteklemeler, iskelenin normal bir kullanımında nokta mevcutiyeti oldukça azdır. Bu bilhassa şehir projelerinde, su köprülerinde, karayollarında, demiryollarında önemlidir.

2. Projenin boyutlarına bağlı olarak yatırım miktarında esaslı bir azaltma olabilir. Parçaların dökülmesi, kenar ayaklarının arkasındaki konumda merkezlendirildiğinden, birleştirme üretiminin ekonomik avantajları ve yerinde dökme operasyonu tekrarlanabilir.

3. Sabit tesisde dökülmüş parçaların nakil maliyeti ve nakletme olayı bu metoda ortadan kaldırılmıştır.

4. Peyderpey kaydırma metodu ağır vintleri, kaydırma makaslarını ve montaj bedelini ortadan kaldırır.

5. Bu metod genleşme derzlerini ortadan kaldırır. Daralma olayı hariç tutulduğundan, inşaat düşük ısılada devam eder.

6. Sehim kontrolü ve diğer geometrik kontroller kolejlikla yapılabilir.

DEZAVANTAJLARI :

1. İngaatın bu sekli için köprü güzergahı ya düz olmalı yada, düzlemsel veya düşey eğriliği sabit yarıçaplı olan kurb olmalıdır.

2. Üstte belirtildiği gibi yapı boyunca sıkı boyut kontrolü gereklidir. Dökümdeki herhangi bir hatayı düzeltmek pahalı ve zordur. Özellikle hata, yapı son durumuna geldiği zaman farkedilirse.

3. Üst yapı sabit bir derinlikte ve kesitte olmalıdır. Bu uzun açıklıklarda daha iyi bir ekonomi sağlanması için kesitlerin değişken kesitli yapılmasına bir engeldir.

4. Pargaların dökümü için kenar ayakların arkasında önemli bir alan gereklidir. Bu durum bazı projelerde mümkün olmayabilir.

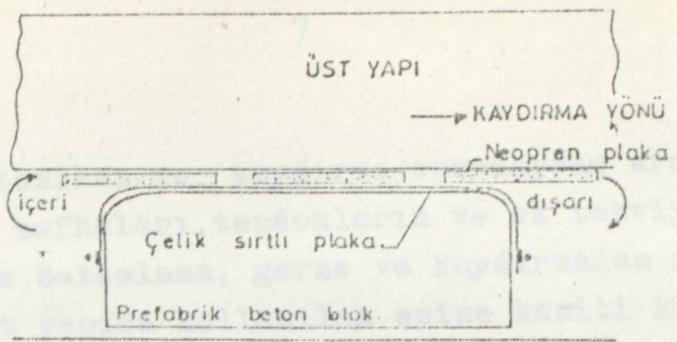
Perderpey kaydırma metodunda sürekli yükleme ve dengeli yükleme olmak üzere iki metod vardır. Bunlar kullanım alanlarına ve uygulama tarzına göre farklılık gösterirler. Sürekli yükleme metodu bir dereceye kadar açıklıktan açıklığa yükleme benzer, dengeli yükleme metodu ise konsol yükleme benzerdir.

Sürekli dökme metodu genellikle eşit açıklıklı (birbirine yakın), uzun viadük tipli üstyapılarda kullanılır.

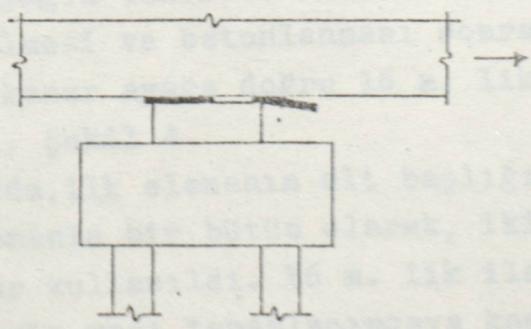
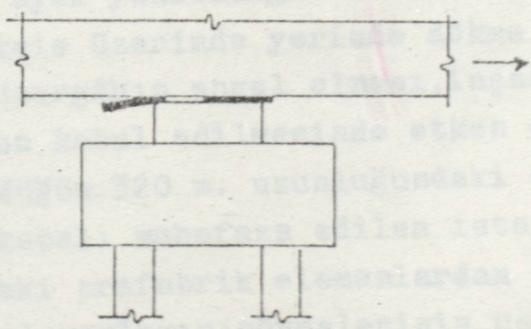
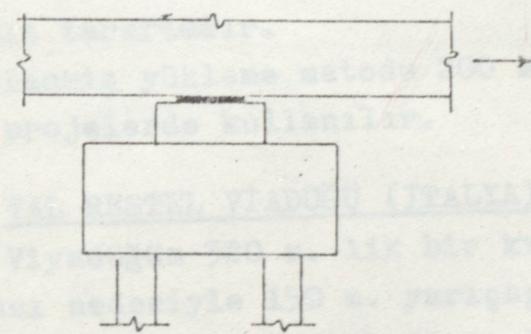
Bu yöntemi^{si} belli başlı özellikleri sunlardır.

1. Açıklıkların bir kısmı veya tamamı daha önceden belirlenmiş kalıplarda betonlanır. Kalıplar hariç, açıklıktan açıklığa yükleme metodundaki gibi tekrar kullanılırlar. Müteakip açıklıklar (veya açıklığın bir kısmı) bir önceki parganın arkasına dökülür veya ilave edilir. Üstyapı kayarak ilerletilir.

2. Genelde kenar ayak arkasındaki yükleme sahasının uzunluğu bir açıklık uzunluğununa ilaveten kaydırma burnu uzunluğundan ibarettir.

SEKIL_2

SEKIL_3

3. Betonlama ve kaydırma operasyonu ardarda devam eder. Belli bağlı safhaları, tendonların ve ek takviyelerin yerlesimi düzenlemeye ve betonlama, germe ve kaydırmadan ibarettir.

4. Üst yapıda kullanılan enine kesiti kutu kesit ve çift gözlü T kesit olmak üzere iki tiptir.

5. Boyuna öngerme iki grup kablodan oluşur:

Birisinden tendonlar ortak merkezli yerleştirilir ve yüklenmeden önce gerilir, diğerlerinde ise tendonlar yerleştirilir ve yüklenmeden sonra gerilir. Negatif moment tendonlarının misnitin ast tarafındadır, pozitif moment tendonları açıklığın ortasında alt taraftadır.

Dengelenmiş yükleme metodu 200 m. toplam uzunluğ'a kadar olan küük projelerde kullanılır.

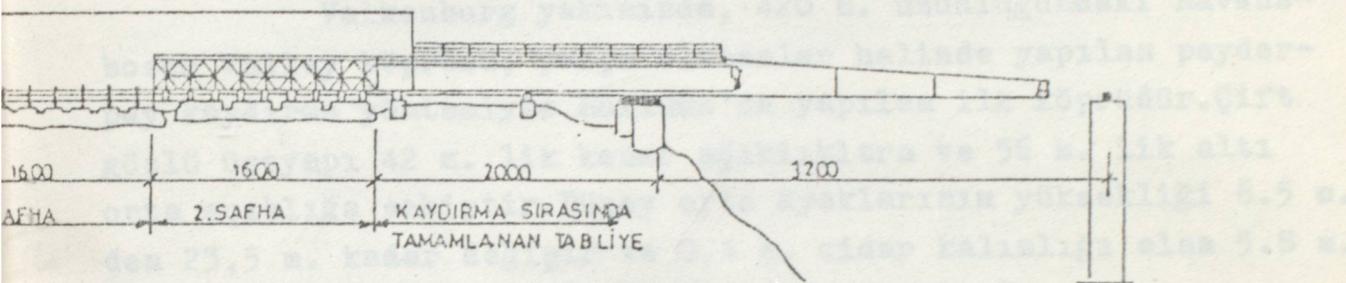
1.3- VAL RESTEL VIADÜĞÜ (ITALYA)

Viyadüğün 320 m. lik bir kısmının kayalık arazi üzerinde kalması nedeniyle 150 m. yarıçaplı keskin bir yatar kurb ve takriben 2700 m. yarıçaplı düşey kurb gerekmektedir. Mak-simum orta ayak yüksekliği 64.61 m. idi. Dengelenmiş konsol metodu ve iskele üzerinde yerinde dökme metoduna, gevre garfının ve güzergâhin engel olması, inşaat için peyderpey kaydırma metodunun kabul edilmesinde etken oldu.

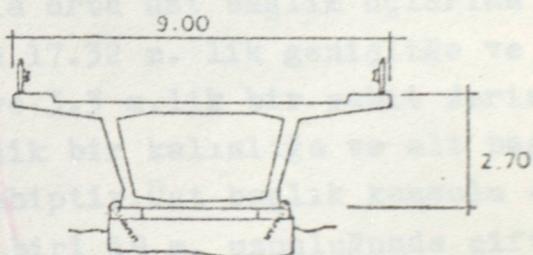
Viadüğün 320 m. uzunluğundaki eğriliği, kenar ayağın arkasındaki kapalı muhafaza edilen istasyonda imal edilmiş 16 m. uzunluğundaki prefabrik elemanlardan ibaretti. Önce 16 m. uzunluğundaki elemanların; gövdelerinin üst başlığı ve alt parçaları, kenar ayağın takriben 36m. arkasında döküldü. Parçaların gerilmesi ve betonlanması sonrası, dökülmüş kesitin den-gelendiği kenar ayağa doğru 16 m. lik bir artmayla ileri doğru kaldırıldı. Şekil 4

Aynı zamanda, ilk elemanın alt başlığıyla bırakılan kalıp, bir önceki elemanla bir bütün olarak, ikinci elemanın dökülmesi için tekrar kullanıldı. 16 m. lik ilave tekrar kaydırıldıktan sonra, gevrim yapı tamamlanıncaya kadar devam etti.

Elemanların genişliği 9.0 m. dir 1/15 lük derinlik/ağık-lık oranına göre elemanların toplam derinliği 2.48 m. dir. Üst başlığın kalındığı 250 mm. alt başlığın kalındığı 150 mm. dir.

SEKİL - 4

16 m. lik bir parçanın fabrikasyon ve kaydırma işlemi- nin bir gevrimi dokuz saatlik dört çalışma gönünde tamamlandı. Bir elemanın kaydırılması için gerekli zaman 60 ile 65 dakikadır. Köprüün inşası Ocak 1972'den Ekim 1972'ye kadar geçen 10 ay içinde tamamlandı.

1.4 RAVENSBOSCH VALLEY KÖPRÜSÜ, HOLLANDA

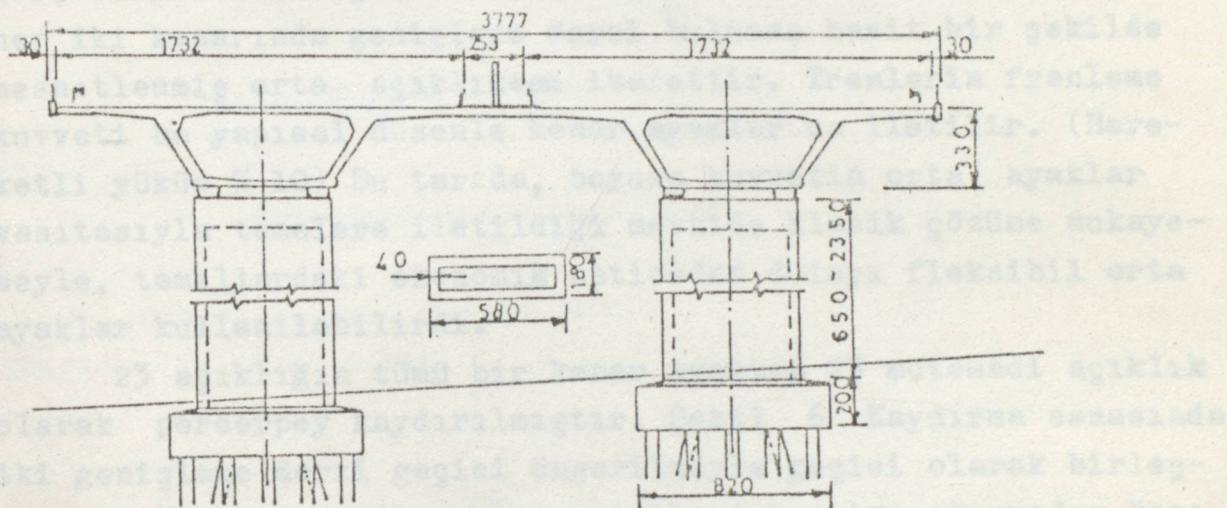
Valkenburg yakınında, 420 m. uzunluğundaki Ravensbosch Valley köprüsü, parça elemanlar halinde yapılan peyderpey kaydırma yöntemiyle Hollanda'da yapılan ilk köprüdür. Çift gözlü üstyapı 42 m. lik kenar ağıklıklara ve 56 m. lik altı orta açıklığa sahiptir. Düşey orta ayaklarının yüksekliği 6.5 m. den 23,5 m. kadar değişir ve 0.4 m. cidar kalınlığı olan 5.8 m. ye 1.8 m.lik dış, boyutlara sahiptir. Şekil 5

İki gözlü trapeskutu kirişten ibaret üstyapı, enine öngerme ve 2.5 m.lik bir plakla orta üst bağıt uçlarına bağlanır. Şekil 1.5. Her bir kutu 17.32 m. lik genişliğe ve 1/17 lik derinlik/açıklık oramına göre 3.3 m.lik bir sabit derinliğe sahiptir. Üst bağıt 250 m. lik bir kalınlığa ve alt bağıt ise 200 mm. lik bir kalınlığa sahiptir. Üst bağıt konsolu 4.01 m.dir.

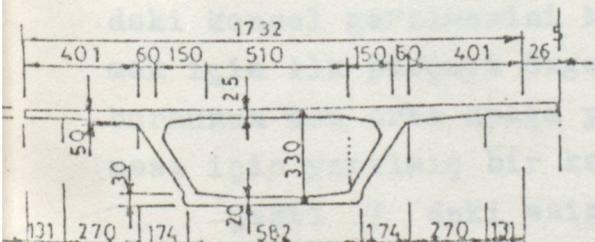
Üstyapının tamamı her biri 19 m. uzunluğunda çift gözlü 22 elemandan oluşmaktadır. Üstyapının inşası her hafta bir parçanın inşası ile tamamlandı.

Kaydırma esnasında eğilme momentlerini dengelemek için her bir kiriş için 33 mm yarıçaplı Dywidag çubuklarından meydana gelen ortak merkezli ilk safha öngermeyle birlikte 16 m. uzunluğunda kaydırma burnu kullanıldı. İlave olarak orta açıklıkta geçici orta ayaklar kullanıldı. Kaydırma esnasında tamamlanmış kutu kiriş için maksimum itme kuvvetine karşılık, sürütünme kuvveti % 2-4 de muhafaza edildi. Kaydırma tamamlandıktan sonra 16 mm. çaplı 12 kablodan ibaret ve bir parabolik yörunge takib eden ikinci safha öngerme yerleştirilerek gerildi. Bu yapı 1975'de tamamlandı.

RAVENSBOSCH VALLEY KÖPRÜSÜ ÇİFT GöZLÜ ENİNE KESİT

SEKIL - 5

AVENSBOSCH VALLEY KÖRÜSÜ - KESİT - BOYUTLARI

1.5 OLİFANT'S NEHİR KÖPRÜSÜ, GÜNEY AFRİKA

Bu demiryolu üstyapısı, tamamlanması üzerine, dünyanın başarılı en uzun köprüsü rekorunu ele geçirdi. Bu köprü her biri 45 m. uzunlukta 23 eşit açıklıktan ibaret, 1035 m.lik toplam uzunluğa sahiptir.

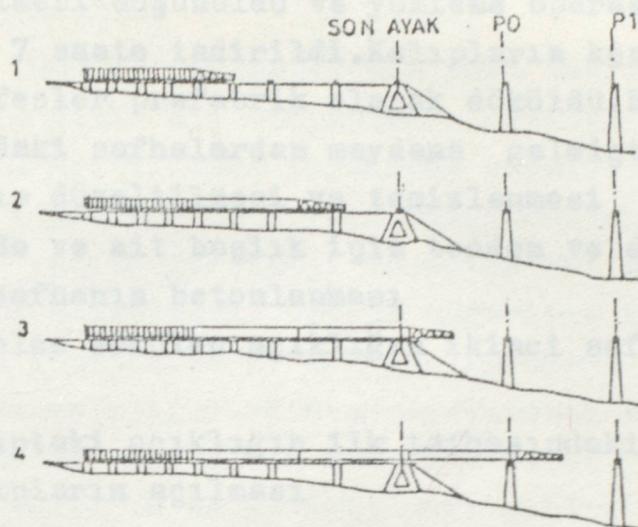
Nihai Yapışal düzenlemeye, her iki kenarda kenar ayağa göre tespit edilmiş 11 sürekli açıklık ve merkezi açıklığın her iki kenarında genişleme derzi bulunan basit bir şekilde mesnetlenmiş orta açıklıktan ibarettir. Trenlerin frenleme kuvveti bu yapışal düzene kenar ayaklarına iletilir. (Hareketli yükün % 10) Bu tarzda, boyuna kuvvetin orta ayaklar vasıtasyyla temellere iletiliği mevkide klasik çözüme mukayeseyle, temellerdeki ekonomik neticeden dolayı fleksibil orta ayaklar kullanılabildi.

23 açıklığın tümü bir kenar ayaktan 23 mütemadi açıklık olarak perderpey kaydırılmıştır. Şekil 6 Kaydırma esnasında iki genişleme derzi geçici öngerilmeyle geçici olarak birleştirildi. Üstyapı kendi sabit mesnetleri üzerine oturmadan önce ve üstyapı yerine geldikten sonra derzler serbest bırakıldı. 18 m. uzunluğundaki kaydırma burnu, kaydırma esnasında beton-daki konsol gerilmesini kabul edilebilir sınırlar içinde tutmak için ilk parçaya öngerilmeyle bağlandı. Sistem, kaydırma burnunun içi orta ayağa yaklaştığı zaman uygun bir sehim yapması için yapılmış bir kaldırma düzene sahipti.

Şekil 7 deki enine kesit, sabit derinlikli, tek gözülü, dik açılı bir kutu kesittir. Derinliği 3.80 m. üst bağılığı 5.50 m. genişliğinde, alt bağılığı 3.10 m. genişliğindedir. Gövde ve bağılıklar üstyapıda boydan boyaya sabit kalınlıktadır. Gövde kalınlığı 0.35 m. kalınlıktadır ve kesme kuvvetine dayanmak için dikenlerle öngerme tendonları ihtiva eder.

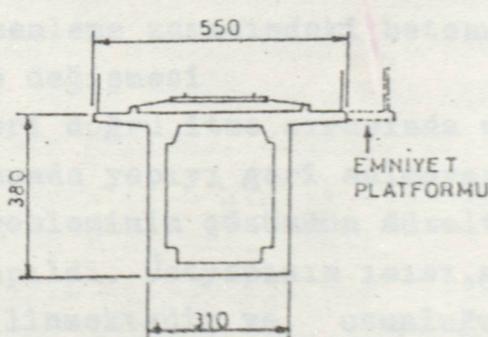
Boyuna öngerme, üst bağılıkların içinde ve doğrusaldır. Boyuna tendonların ankraj blokları kesit boyunca daha uygun bir dağılım sağlamak için (dahili destekler) her iki bağılığın genişliğinin ortasında sürekli olarak devam eder. Ayaklarda diyafram yoktur: Bu ayaklar iç kısımda ve köşede guseler teşkil edilerek torsiyon etkisine karşı güçlendirilmiştir. Üst

İkinci aşamada 9 ayda tamamlanmış olurken üçüncü aşamada 10 ayda tamamlanır. Birlikte üç aşamalı inşaatlar 10 operasyonla bitirilecektir. Bu aşamaların sırası şudur:

OLIFANT NEHİR KÖPRÜSÜ PEYDERPEY

KAYDIRMA DÜZENİ
ŞEKİL_6

OLIFANT NEHİR KÖPRÜSÜ
ENİNE KESİTİ

ŞEKİL_7

yapının inşaatı 9 ayda tamamlandı. Teorik olarak 10 saatte tamamlanan, bir açıklık uzunluğundaki elemanların 10 operasyonda bitirilmesi düşünüldü ve yükleme operasyonunun neticesinde azar azar 7 saate indirildi. Kalıpların kenarında yapılan takviyeli kafesler prefabrik olarak döküldü. Bir gevrimlik operasyon aşağıdaki safhalardan meydana gelmiştir.

Kalıp düzeltmesi ve temizlenmesi

Gövde ve ait bağlık için tendon ve donatının yerleşimi

Bu safhanın betonlanması

Evvelce dökülen açıklığın ikinci safhasındaki tendonların gerilmesi,

Kalıptaki açıklığın ilk tafhasındaki tendonların gerilmesi

Kalıpların açılması

Kaydırma

Kaydırma sonrası ve üstyapı kendi nihal mesnetleri üzerine yerleşmeden önce üstyapıda 10 mm. lik derzlerin düzenlenmesi gereklidir. Bu operasyonun prensip zorlukları şunlardır:

- i) Üstyapının boyunda 250 mm. lik bir değişim sağlayan gece ile gündüz arasındaki sıcaklık farkı
- ii) Düzenleme zamanındaki betonu yaşıının 9 aydın 10 saate değişmesi
- iii) İleri doğru itme sırasında meydana gelen bir hata durumunda yapıyı geri salmayan kaldırma operasyonları

İsı probleminin çözümünün düzeltmesi sabahın erken saatlerinde yapıldı. Üstyapının ısısı, gece boyunca sabit ısı nedeniyle bilinmektedir ve uzunluğu betonun termik ataletine göre tayin edilebilir.

Üstyapı kenar ayaklar üzerinde kendi teorik pozisyonu dahilinde kaldırıldı ve bir blokaj sistemiyle sıkıca muhafaza edildi. İlk derze tespit edilmiş tendon bırakıldı, krikolar geri kalın 12 açıklığı itmek için derze yerleştirildi ve orta açıklık kesin pozisyonuna yerlesti. İkinci derz açıldı ve diğer kenar ayaktaki krikolar üstyapının diğer 11 açıklıklı kısmı için konumlandırıldı.

ii) Elemanın betonlanması her safhasında birleştirilen her bir yerin üstyapının bir ucundan diğerine giden ortak vertikal tendonlar.

1.6 FRANSADAKİ DEĞİŞİK KÖPRÜLER:

1.6.1 LUC VIADÜĞÜ

Bu 1000 m. yarıçaplı bir kurb üzerinde 278 m. uzunluğunda çift gözlü bir üstyapıdır. Üstyapı kayıcı mesnetler üzerinde, tüm açıklıkları peyderpey kaydırılarak inşa edildi. Kaydırma esnasında zati yüke karşı üstyapının mu~~kavem~~eti, ilerleyen yapıda gerilmeyi düzeltten bir geçici kablo-destek sistemiyle dengelendi. Gerçek öngerilme kaydırma safhaları esnasında yapıldı. 8 m. lik bir kaydırma ucu konsol şeklindeki üstyapının ağırlığının azalmasını sağlar.

Neopren mesnetler üzerinde mesnetlenen üstyapı sürekli ve şekil 8 de belirtildiği gibi çift T kesitlidir. Karayolu genişliği 14 m. ve sabit üstyapı derinliği 3.15 m. dir. Açıklıklar 40.7 m. dir.

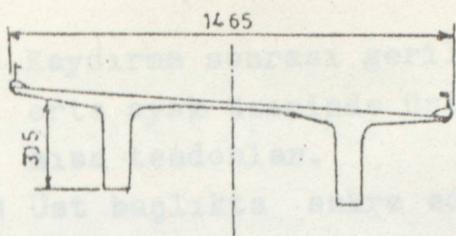
1.6.2 CREIL VIADÜĞÜ

Sekiz mütemadi açıklıktan ibaret bu üstyapı 336 m. uzunluktadır. Ayrıca bu viadüğün bulunduğu mevkide Oise nehri ve bir demiryolu mevcuttur. Proje bir kablo destek sistemi veya kaydırma burnu olmaksızın her iki kenar ayaktan kaydırılmış ilging bir yapıdır. Bununla birlikte konsol gerilmelerini kontrol etmek için geçici ayaklar kullanıldı. Üstyapı tek gözlü bir kutu kesittir. Şekil 9

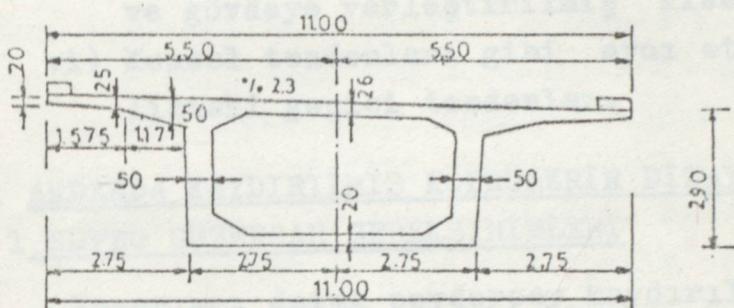
İki yarı üstyapının her bir elemanın uzunluğu 20 m. ile 30 m. arasında değişir. Her bir elemanın tamamlanması üzerine bir kaydırma operasyonu gerçekleştirilmüştür. İki yarı üstyapı kendi nihai pozisyonlarına kadar kaydırıldıktan sonra sürekliliği sağlamak için 1 m. uzunluğunda bir kapanma dökümüyle iki üst yapı birleştirildi.

Boyuna öngerme 6 kısımdan ibaretti:

- i) Gövdeyle karşılaşıldığı yerde guselere ankre edilen ve alt basılıkta yerleşmiş, kaydırma öncesi gerilen konsol tendonları.
- ii) Elemanların betonlanması her safhasında birleştirilen her bir yarı üstyapının bir ugandan diğerine giden ortak merkezli tendonlar.

WC VIYADÜĞÜ ENİNE KESİTİ
ŞEKİL - 8

CREİL VIYADÜĞÜ ENİNE KESİTİ
ŞEKİL - 9

- iii) Kaydırma sonrası gerilen ve açıklıkta ait başlıkta, orta ayak üzerinde üst başlıkta toplanan doğrusal kısa tendonlar.
- iv) Üst başlıkta ankre edilen ve gövdede yerlesmiş, kaydırma sonrası gerilen sürekli tendonlar.
- v) Kaydırma sonrası gerilen, üst başlıkta ankre edilmiş ve gövdeye yerleştirilmiş kısa parabolik tendonlar
- vi) Konsol tendonları gibi aynı etkiye sahip, üst başlıktaki geçici tendonlar.

2 . ARDARDA KAYDIRILMIŞ KÖPRÜLERİN DİZAYINI:

1 KÖPRÜ GUZERGAH GEREKSİNİMLERİ

Tasarımcı daima peyderpey kaydırılan köprüleri inşa ederken yatay ve düşey düzergahın ya daima doğru veya sabit eğrilikli ve sabit kurblu durumda kalınacağını hatırlamalıdır. Bu, genelde yol planlamacıları köprü mühendisi olmadığından onlar tarafından gözönünde tutulan bir durum değildir. Daha gerçekçi bir yaklaşımla köprünün alt yüzü sabit bir eğirilikte tasarlanmalıdır; Köprü tabliyesinin enine konsolu mümkün olan küçük farklılıklarını alacak şekilde değiştirilebilir.

2 . 2 TİP, SEKİL VE ÜSTYAPININ BOYUTLARI

İnsaatın bu metodu sabit derinlikli bir enine kesit gerektirir, bu yüzden dizaynıcı, kaydırma verimi olarak tüm kesitte, kendi ağırlığı altında üstyapının mukavemetini temin etmelidir. Ekonomik koyullar sabit bir atlet momenti gerektirmektedir.

Geçmişte kullanılmış iki tip kesit vardır: Kutu kesit ve çift T kesit. Kutu kesit iyi bir rıjilik, torsiyona mukavemet ve aynı zamanda enine kesitle öngerilme kendonlarının kolay yerlesimini sağlar. Önemli olan öncelikle daha uzun açıklıklar, sonra daha kısa açıklıkları tatbik etmektir.

2 . 3 AÇIKLIK SIRASI VE YAPININ PRENSİPLERİ İLE İLİŞKİSİ

Bu yapım metodunun ekonomik kullanımının sabit derinlik gereksinme limitleri 50-60 m.'den daha fazla değildir. Tüm açıklıklar eşit ise bu bir avantajdır. Bununla birlikte daha uzun

açıklıklar perderpey kaydırmanın ana prensipleriyle birlikte özel teknolojinin getirmiş olduğu kolaylıklarla inşa edilmiştir.

Üç açıklıklı yapa her iki taraftan kaydırılabilir. Bu yolda merkez açıklık, tabliyedeki gerilmeyi artırmaksızın kenar açıklığının 2 katı uzunlukta olabilir. Açıklık dizilişi L-2L-L şeklindedir. (Şekil 12) Baris yakınındaki Champigny köprüsü bu şekildeki ilk köründür. Daha uzun köprüler yalnız bir kenardan kaydırılır. (Rekor uzunluk Güney Afrika'daki 1006 m. yi geçen OLIFANT nehri köprüsündedir.) Yardımcı geçici cihatlar, bu konuda şimdije kadar gösterilen bazı örneklerde tanımlandığı gibi tabliyenin ön kısmında (Kaydırma burnu veya ayak destekler) eğilme momentlerini küçültmek için kullanılır.

Açıklıklar çok uzun olduğu zaman arada geçici eğimler kullanılır. Bu durum Venezuela'daki Rio Caroni köprüsünde gerçekleştirildi. Ardarda kaydırma için açıklıktaki rekor uzunluk bu metodun yaratıcısı Prof. Leonhardt sayesinde dizayn edilen Danube nehri üzerindeki bir yapıda temin edilmiştir.

Geçici eğimin maliyeti büyük bir oranda tesis koşullarına bağlıdır. Eğer eğim 30 m. den daha yüksek ve zemin şartları derin kazıklar gerektiriyorsa bu yöntemden vazgeçilebilir. Konsol köprülerde olduğu gibi uzun köprüler için arada genişleme derzlerine ihtiyaç vardır. Bu genişleme derzleri kaydırma esnasında öngerilmeye geçirici olarak tespitlenir, servis durumunda üstyapıdaki ısisal enlemeye müsade için yapının inşaatının sonunda alınır. Hareketli bir beton açıklığın bir bütün olarak kenar açıklıklarla birlikte kaydırılması gereken ve sonra bir kanal üzerinde hareketli bir köprü olarak yerleştirilmesi gereken Irak'taki Basra köprüsünde bu prensibin birçok başarılı uygulaması geliştirilmiştir.

2 . 4 TENDON YERLEŞİMİ VE SEHİM İÇİN BOYUNA ELEMANLARIN DİZAYNI

Kaydırma sırasında bu üst yapı sürekli değişen mometlerin etkisinde kalır. Bu momentler bazen pozitif, bazende negatif değerler alırlar. Bu eğilme momentleri üniform olan öngerilme tarafından dengelenirler.

Son safhadaki ek tendonlar ve bunların gerilmesi ile meydana gelen üniform eksenel öngerme, yapıdaki işletme yüklerini taşıma gereksinmesi için verilir. Alışılmış çözümler bu problemde tatbik edilmistir. Eksenel öngerilmedeki özel problem üzerinde daha geniş araştırmalara ihtiyaç vardır. Tüm enine kesit alanında, bu öngerilme basıncı gerilmesi sağlayan tendonlar sayesinde olur.

Gerekli tendonlar kutu kesitin üst ve alt flanslarına yerlestirilir. Bunlar genelde düzgün, kaydırma öncesi gerilirler ve bu yüzden ardarda gelen parçalar arasındaki her bir derzde kavramalara ihtiyaç duyulur.

Parça uzunluğu 15 m. den 30 m. ye kadar değişebilir. Ön yüz bir orta ayağın ötesinde konsol durumdayken, kaydırma esnasında kendi ağırlığını taşıması bakımından gövdenin bir limiti vardır.

Kaydırma burnunun zati ağırlığını beton gövdenin % 10'u kabul edersek (Her ne kadar ortalamanın altında bir degersede) kritik momentler yükleme burnunun değişik açıklıkları için aşağıdaki gibidir.

Tipik açıklığın yüzdesi	Maksimum Momentler		
	Mesnet (Mo)	Açıklık (Me)	Mo/M _o
50	1.95	0.86	2.27
60	1.46	0.85	1.76
70	1.09	0.79	1.38
80	0.82	0.74	1.11

$$\text{Moment faktörü : } Wl^2/12$$

W: Birim mesafedeki beton ağırlığı L: Açıklık uzunluğu

Teknolojik olarak üniform eksenel öngerme üst yapıda birkaç değişik yolla yapılabilir.

1- Düz tendonlar, her bir parçanın üst ve alt başlıklarını yardımıyla düzenlenir, elemanlarla derzler arasındaki kavramalar vasıtasiyla birleştirilir.

2- Düz tendonlar alt ve üst başlıklarını boydan boyra gererler ve kutu kesitli kırığın içindeki boşluktaki ankre edilirler.

3- Geçici eğri tendonlar, inşaat esnasında sürekli nihai tendonları dengelemek için kullanılabılır. Bu tendonlar şe-
kil 14 görüldüğü gibi bu şekilde projede kullanıldı.

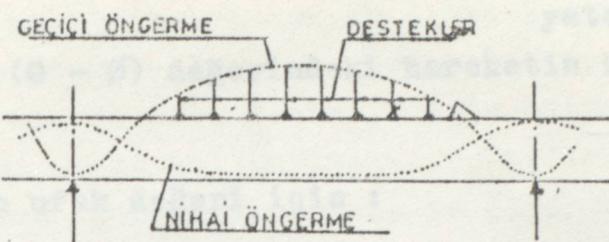
Yukarıdaki 3 çözümün kendilerine göre yarar ve zararları vardır.

1- İlk çözümde, kavramaların yerlesimi için beton baş-
lıkta bölgelerin kalınlık ister, bununla birlikte çözümde, par-
çaların daha kolay dökülmesi için tüm köprü boyunca bağıt ka-
lılığının arttırılması daha sık tercih edilir. Eksenel öngerme
tendonları süreklidir ve sökülmeyebilir. Bu tendonlar nihai
öngerme düzeneinde teşkil edilmelidir. Kavramaların mevcudiyete-
inden ve kesitin önemli ölçüde zayıflatır beton boşluklardan
dolayı, elemanlarla derzler arası dikkatli olarak dizayn edil-
melidir.

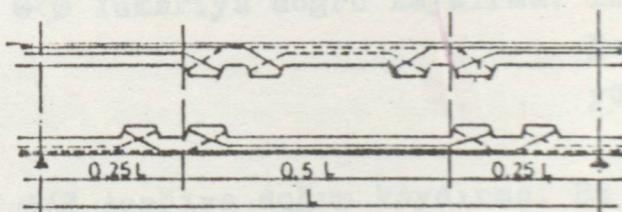
2- İkinci çözümün en kuvvetli avantajı, yerdeğiştirmesi
ve nihai öngerme düzeneinde istenmeyen bu tendonların tekrar
kullanılmasına karşıdır. Mamamfi boşlukların büyük çapta yapım zorluğu
ve maliyeti, geçici tendonları, kaldırma avantajını önemli
kısmini yok eder. Gövdede yeterli bir kesme mukavemeti üremek
için bilhassa kaldırma esnasında değişen kesme ve eğilme ge-
rilmeleri, alt ve üst çöküntülerin yerlesimi ve kutu kesitin
görünüşün dikkatlice düşünülmelidir. Şekil 15'de alt ve üst
çöküntülerin aynı düşey düzlemede olmadığı bir bölgedeki bir
çözümü gösteriyor. Dikey öngerilmenin kafi bir miktarı tüm ya-
pım safhaları boyunca kesmeye karşı gövdenin mukavemetini te-
min eder.

3- Üçüncü çözüm inşaat esnasında yapılmış olan sürekli
öngermeye müsade ettiğinden ve geçici öngermenin sadece ardar-
da gelen kaldırma safhaları yüzünden yaratılmış moment degi-
şim esnasında, bir evvelkinin istenmeyen tesirlerini önlemek
için dizayn edilmiş olduğundan, teorik olarak tatminkar ola-
dır.

Pratikte, kutu kesitin iç tarafından, dış tarafına geç-
me tendonları tanzimi basit değildir. Verimli olmayan malze-
melerde yatırımı azaltmak için bu geçici tendonların tekrar
kullanımı teşebbüsü gereklidir. Geçici öngermenin iki metodu

ŞEKİL - 14

KARŞILIKLI ÇAKIŞAN ÖNGERME SİSTEMİ

ŞEKİL - 15

2- $\theta > \phi$ Aşağı doğru kaydırma: = $\theta - \phi$ olduğu zaman kayma kule ve payanda sistemi ~~üst yapının~~ başlar. ~~Üst yapının~~ θ ta ayak üzerindeki elerini ~~ezaltmak~~ için ve kaydırma yatay kuvvet ~~ile~~ yada

$H = V \tan (\theta - \phi)$ değerindeki hareketin karşı doğrultusunda etki eder.

Açıların ufak değeri için :

$$H = (r - \rho) - v$$

Değerlerinin çevre koşullarına bağlı olarak değişmesinden dolayı (bölgesel olarak plajın temizliği), kaydırma donanımı ve orta ayak $H = r \cdot V$ olarak dizayn edilir. Aşağı doğru hareketi tutulan bir kaldırma kuvvetiyle kontrol edilir.

$$F = N (\tan \theta - \tan \phi) \text{ veya } F = N (r - \rho)$$

Yukarıdaki gibi aynı sebepler için F değerinin emniyet değeri N_r 'e eşittir.

3- $\theta < \phi$ Yukarıya doğru kaydırma: Yukardaki gibi orta ayağa tatbik edilen yatay yük $H = V (r + \rho)$ dir.

4- $\theta < \phi$ Aşağıya doğru kaydırma: Bu tarzda orta ayaktaki düzlemsel yük aşağıdaki değişkenle hareketin yönünde ilave edilir.

$$H = (r - \rho) V$$

Sürtünme açısının değişiminin mümkün olabileceğinden, köprü hareketini kontrol etmek için durdurma sistemi temin etmek daha güvenlidir.

Orta ayak başlığının detaylandırılması: Orta ayak bögüklükleri aşağıdaki cihazların yerlesimi için dikkatle detaylanmalıdır.

Ancak bu durum kabul edilecektir.

1- $\theta > \phi$ Yukarı doğru kaydırma: Dengeyle H reaksiyonu ar-
 $\theta = \phi + \alpha$ $H = V \tan (\theta + \phi)$

$$H = (r + \rho) V$$

açıklıkları için optimum çözüm gereklidir. Başarılı bir kule ve payanda sistemi üstyapının ön yüzündeki konsol momentelerini azaltmak için ya kaydırma burnuyla birleşmiş yada yalnız olarak kullanılır. Beton tabliyeye uygulanan kulemin reaksiyonun devamlı kontrolü için bütün kayma safhalarında etkili olan metod kullanılmalıdır. Kaydırma diğer yarımda açıklik uzunluğuna ilerlemişken kule ve payandalarda, istenilen sonucun aksine açıklik ortasında ilave pozitif momentler ortaya çıkar. Bu sebeple kule, kule ayaklarıla beton tabliye arasındaki gerilmenin en uygun olması için devamlı olarak düzeltilebilir.

2 7 ORTA AYAKLAR VE TEMELLER

Ardarda kaydırma yöntemi esnasında, temel ve orta ayaklar tatbik edilen yüklemeler, servis esnasında yüklelerden çok farklıdır. Yapım esnasındaki orta ayağın burkulma boyu ve üstündeki köprü kızakları servis esnasındakiinden daha yüksektir. Böylece yapım safhalarının yakından incelenmesi gereklidir.

Orta ayaklardaki yükleme durumu:

Hareket edebilen orta ayak üzerindeki yatay kuvvetlerin değişken sistemleri aşağıdaki şıklara bağlıdır.

- Üstpapının boyuna tipi
- Kaydırmanın yönü
- Kaydırma mesnetlerinin sürtünme katsayıısı

Natasyon:

θ = Köprü üst yapısının yatayla yaptığı açı : $\tan \theta = r$

ϕ = Kayan mesnetlerin sürtünme açısı $\operatorname{tg} \phi = \rho$

R = Orta ayaklar üzerindeki üstyapının toplam reaksiyonu,

V ve H düşey ve yatay bileşenler, N ve T normal ve kayma bileyenleridir.

Aşağıdaki 4 durum kabul edilecektir.

- 1- $\theta > \phi$ Yukarı doğru kaydırma: Düşeyle R reaksiyonu arasında eğim olduğu zaman mesnetler üzerinde kaydırma başlar
- $\alpha = \theta + \phi$ $H = V \cdot \tan (\theta + \phi)$
- $H = (r + \rho)V$

2 6 KAYDIRMA UCU VE KALICI DESTEKLER

Bir orta ayaktan diğerine kaydırılırken üstyapının ön tarafından büyük momentlerin gittiği konsolda geçici öngerilmeyi ve eğilme gerilmelerini müsaade edilebilir ve ekonomik olarak kabul edilebilir limitler içersinde muhafaza etmek için kaçınılmaz olarak özel koşullar sağlamak gereklidir. Evvelce bahsedildiği gibi birlikte veya ayrı olarak kullanılan iki metod vardır.

KAYDIRMA UCA: Kaydırma esnasında tabliyenin ön kısmında bulunan ya plak kırış durumunda ya da beton köprünün son diyaframının içine monte edilmiş geçici öngerilimli bir çelik makas sistemidir.

KULE VE DESTEKLER: Bu metod ilerleyen inşaat durumu için gerçekleştirildi. Bununla birlikte kule ve desteklerin ilgili pozisyonu orta ayaklarla devamlı münasebetten dolayı değişmesi nedîniyle özel bir yaklaşımına ihtiyaç duyuldu.

Kaydırma ucunun avantajı Bölüm 2 de incelenen beton üstyapıdaki konsol momentlerini küçültmektedir. Bu metodun önemi sadece kaydırma burnunun uygun boyutların seçmek değil, aynı zamanda çelik burnun eğilmesinin beton burnunkine mukayesesiyle daha uygun bir değer almasında kapsar. Bu ilgili eğilme aşağıdaki boyutsuz katsayı ile karakterize edilebilir.

$K = \frac{E_s I_s}{E_c I_c}$	Es ve Ec:Beton ve çeliğin Elastisite modülü Is ve Ic:Çelik ucun ve beton üstyapının atlet momenti.
-------------------------------	---

Sekil 16 ilgili "K" riyitliğiyle, ayrı kaydırma safları için beton tabliyede max. mesnet momentinin değişiminin bir analizinin sonuçlarını gösterir. Bu çizelge beton tabliyede indirgeme momentelerinde sınırlı bir randimana sahip esnet ucuna doğrular. Aşağıdaki tablo kaydırma burnunun kullanıldığı birkaç yapının karakteristiklerini verir ve optimum kaydırma metodunun ön araştırması için bir referans olarak kullanılabilir. Geçici ayakların pahalı olduğu, kaydırma ucunun daha uzun

arasındaki nispi analizi bir tipik demiryolu köprüsü için aşağıda yapılmıştır.

Birçok gıkıntılar ve özenle seçilen tendon yörüngeinden dolayı, çözüm 2- Çözüm 1'den % 19 daha klasik anlamda bir takviye gerektirir. Çözüm 2'nin malzeme maliyeti (öngerilme betonu, techizat) çözüm 1'den % 9 daha yüksektir. Kırış yükü ile ilave zati ve hareketli yükler arasındaki oranın çok değiştiği karayolları için, bu sonucun ayrı bir önemi olabilir.

2 5 YÜKLEME SAHASI VE KAYDIRMA METODLARI

Öndöküm alanı bir kenar ayağın arkasına yerleştirilmiş ve genelde uzunluğu 2 veya 3 parçanın uzunluğuna eşittir. 2 geçit kaydırma metodu vardır.

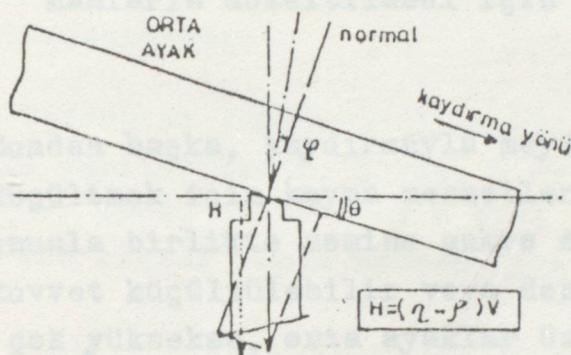
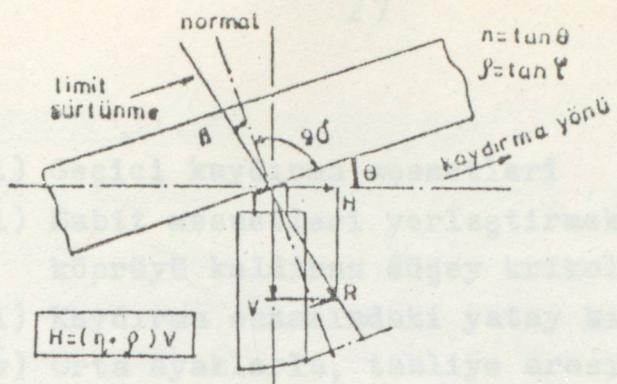
1- Kaydırma kuveti, köprü alt yüzeyinde ankre edilmiş, çekme tendonları veya çelik çubuklar vasıtasyyla, köprüye, kenar ayak tarafından, karşı mesnede, krikolardan hakledilir.

2- Düşey ve düzlemesi krikolardan ibaret kaydırma eihazı kenar ayak üzerine yerleştirilir. Düşey kriko tepeden özel bir sürtünmeyi tutma elemanına sahiptir ve kayan bir yüzey üzerine oturur. Düşey kriko üst yapıyı kaydirmak için kullanılır. Yatay kriko ise üstyapayı yatay olarak iter, Dizayn aşağıdaki maddejere göre yapılmalıdır.

- Birinci kaydırma metodunda, itme aletlerinin ankre edildiği beton alt yüzüne bölgесel büyük kuvvetler tatbik edilir. Pasif donatının dizaynı dikkatli olarak mevcut olan öngerilimli alanda yapılmalıdır.

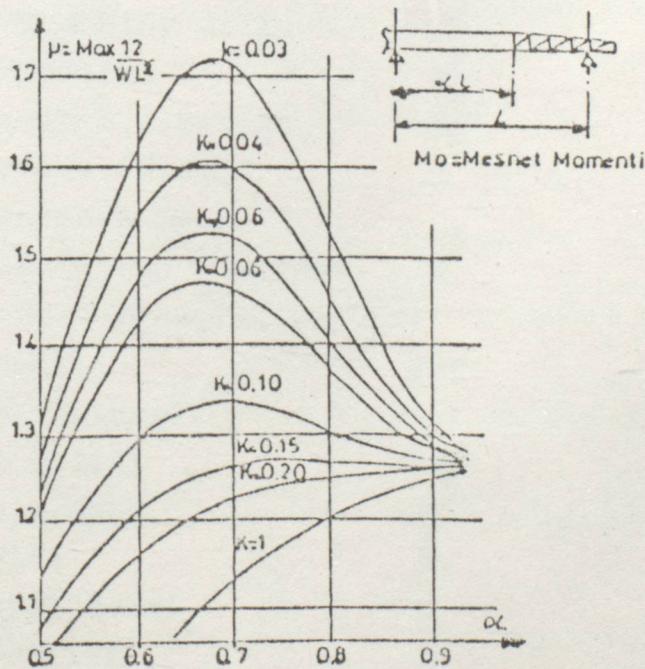
- İkinci kaydırma metodu, düşey krikoda kafi miktarda düşey reaksiyon gerektirir. Bu, uygun bir ufak düşey reaksiyonla kaydırma kuvvetinin maksimuma ulaşması gereği zaman kritik olabilir.

Kaydırma esnasında kesin geometrik kontrol istenir. Temel'in olası yerlesimi, dizaynda düşünülmeliidir. Herhangi bir kaydırma yöntemi kullanıldıktan sonra, tabliye her orta ayakta ardarda kaldırılır ve kalıcı mesnetler tanzim edilir. Bu aşama da dikkatlice analiz edilmelidir.

KAYDIRMA SIRASINDA MEYDANA GELEN TEPKILER

SEKIL 16

SEKIL 17 MAKSIMUM MESNET MOMENTİNİN DEĞİŞİMİ

3. DENETSEL CALISMA VE BULGULAR

- i) Geçici kaydırma mesnetleri
- ii) Sabit mesnetleri yerlestirmek için kaydırma sonrası köprüyü kaldırınan düşey krikolar.
- iii) Kaydırma esnasındaki yatay kılavuz cihazları,
- iv) Orta ayaklarla, tabliye arasındaki ilgili deplasmanların düzelttilmesi için doğrultma krikoları.

Viyadis

Bundan başka, kaydırımayla meydana gelen eğilme momentlerini kügültmek için kayma mesnetleri sıklıkla eksantrik yapıılır. Bununla birlikte zemine ankre edilmiş gergilerle bu yatay kuvvet kügültülebilir veya dengelenebilir. Eğer orta ayaklar çok yüksekse, orta ayaklar üzerine yerleştirilmiş kaldırma cihazları sayesinde yatay kuvvet ortadan kaldırılabilir.

Viyadis'te yapıya mit tensil etrafı değerleri aşağıdaki

İŞİS CİNSİ

MİTİS

MİTART

a) B.A.Kazık		960,-
b) Tensil Kazısı		19.085,-
c) Kaynak granüler dolgu		6.600,-
d) B 19 Çubukbeton		1.050,-
e) B 25 Kazık B.i.betonu		2.873,-
f) B 30 Betonu (B.A.) (Tensil+ayak+K.ayak)		13.430,-
g) B 45 B.i.Betonu (Ünferme betonu+bordur+baglılık betonu)		11.512,-
h) B.A. Demiri (Altıspit+Üstyapı)		2.840,-
i) Ünferme Galibi		— 425,-
j) Neopren mesnet		4.805,-
k) Bu tecriti		12.960,-
l) Dilatasyon dersi		78,-
m) Yaya kırkuluk		1.500,-

3. DENEYSEL ÇALIŞMA VE BULGULAR

Bu bölümde HASTAL VİYADÜĞÜ (VIYADÜK 5) incelenmiştir.

V5 Viyadüğü : Mahmutbey - Hasdal kavşakları arasında Alibey-köy barajının takriben mansap tarafından, KM. 9+233 ile KM. 9+557.8 arasında toplam uzunluğu 324.80 M. olan 6 açıklıklı her biri 4'er şeritli gidis dönüş olmak üzere 2 üstyapıdan müteşekkildür.

Viyadük üstyapısı Incremental Launcing System (Sürme Sistemi) ile yapılmaktadır. Sürme, 0 aksı kenar ayagından (KM.9+233), karşı kenar ayak 6 aksı (KM.9+557.8)yönüne dir. Üstyapı ile ilgili yapım metodu bilgileri bilahare verilecektir.

ÖNEMLİ METRAJ DEĞERLERİ

V5 Viyadüğünde yapıya ait önemli metraj değerleri aşağıdadır.

<u>İŞİN CİNSİ</u>	<u>BİRİMİ</u>	<u>MİKTARI</u>
a) B.A.Kazık	M ³	960.-
b) Temal Kazısı	M ³	19.085.-
c) Kaynak granüler dolgu	M ³	6.600.-
d) B 15 Grobeton	M ³	1.050.-
e) B 25 Kazık B.A.betonu	M ³	2.873.-
f) B 30 Betonu (B.A.) (Temel+ayak+K.ayak)	M ³	13.430.-
g) B 45 B.A.Betonu (Öngerme betonu+bordür+başlık betonu)	M ³	11.512.-
h) B.A. Demiri (Altyapı+Üstyapı)	TON	2.840.-
i) Öngerme Çeliği	TON	425.-
j) Neopren mesnet	DM ²	4.803.-
k) Su tecriti	M ³	12.960.-
l) Dilatasyon derzi	M	78.-
m) Yaya korkuluk	M	1.300.-

SEGMENTLERDEKİ BETON, DEMİR, ÖNGERME ÇELİĞİ MİKTARLARI

<u>SENGMENT NO.</u>	<u>BETON (M³)</u>	<u>DEMİR (TON)</u>	<u>ÖNGERME ÇELİĞİ (TON)</u>
1	332.63	37.59	6.73
2	283.41	23.08	12.67
3	478.63	47.69	18.32
4	447.75	37.11	20.09
5	474.16	45.50	18.84
6	447.36	35.87	18.36
7	474.16	45.50	18.84
8	447.36	35.87	18.36
9	447.36	45.50	18.84
10	447.36	35.87	18.36
11	474.16	45.66	19.47
12	517.00	51.51	23.72
TOPLAM	5298.14 M³	486.75 TON	212.60 TON

V5 VIYADUĞUNDE BEHER M² DEKİ SPESİFİK DEĞERLER :

1) YALNIZ ÜSTYAPI İÇİN

0.818 M ³ /M ²	Üst yapı Betonu
75 Kg/M ²	Demir
32.800 Kg/M ²	Öngerme çeliği

2) TOPLAM YAPI İÇİN

4.45 M ³ /M ²	Beton (Tüm betonlar dahil)
438.27 Kg/M ²	Demir

Ana inşaat malzemeleri olarak kullanılmaktadır.

METHOD OF CONSTRUCTION İLE İLGİLİ BİLGİLER

Altyapı

Kenar ayaklar ve viyadük ayakları, yüzeysel yada NG kazığı olarak çalışan 165 çapındaki kazıklı temeller üzerine oturtulmuştur. Ayak üstleri boyuna doğrultuda köprü eğiminde (% 2.146), enine doğrultuda % 2 eğimde yapılmışlardır. Ayaklar üstünde üstyapı yükünün dağılabilmesi amacıyla ile son 2 metre

dolu kesit dökülmüş ve betonarme mesnet blokları oluşturulmuştur. Metodun özelliği olarak kenar ayak kanat duvarları sürme işlemi ve gaganın sökülmesi tamamlandıktan sonra yapılmıştır. Her iki kenar ayak arkası dolgular sürme işlemini takiben kanat duvarlarının bitirilmesinden sonra oluşturulmuştur.

Viyodik ayaklar, kayar kalıpla, kenar ayak elevasyonları klasik pano kalıplarla yapılmaktadır.

ÜST YAPI

V5 üstyapısı enine ve boyuna doğrultuda öngerme verilmiş B 45 öngirmeli betonundan (Silindir mukavemeti 736 MN/M^2) oluşan mütemadi bir kırıstır. Su tecriti uygulamasından önce enine kabloların enjeksiyon işlemi bitmelidir.

a) ÜSTYAPI imalatındaki yardımcı yapılar ve elemanlar:

CASTING YARD Casting yard; O aksındaki kenar ayağa bağlı 50 cm. kalındığında bir plâk (aynı zamanda yatay yükleri taşıyan sürtünme plâğı), Steel grid ve taşıyıcı kolonları ve kalıp (Peri) den ibarettir. Güney üstyapısının tamamlanmasından sonra aynı kalıp ve steel grid yana kaydırılarak kuzey üstyapısını dökecektir.

Steel grid 15 cm. yükselebilen (1 MN) ve 40 cm. yüksekliğinde 16 hidrolik kriko üzerine oturmuştur. Kalıp için steel grid taşıyıcı sıkı bir taban oluşturmaktadır. Betondan sonra, ilk olarak dış kalıbin çelik dış takviye elemanları yükten kurtulmakta (bu elemanlar max 0. MN yüklenebilir.) ve daha sonra hidrolik krikolar yaklaşık 10 cm. indirilmektedir.

Steel grid her enine yönde + 1 mm. tolerans ile monte edilmiş ve kaliba böylece hassas bir doğruldu verilebilmistiir.

Hidrolik krikolar düşey olarak çalışacak şekilde konulmuşlardır. Döküm pozisyonunda 6 adet kriko yetmektedir.

Zararlı gerilme oluşumundan kaçınmak için 6 kriko aynı anda kaldırılmalıdır. Daha sonra krikolar kende manuel kilitleriyle kilitlenmektedir. Bir üstyapı bittikten sonra streeel grid,

kalıp ve D taşıyıcı mesneti teflon plâkalar ile çelik mesnetler üzerinde 36'lık 2 dywidag çubuğu ile herbiri 0.10 MN kuvvetle çekilerek 2. üstyapayı yapacak pozisyonaya getirilmektedir.

SÜRME EKİPMANI ; Sürme ekipmanı içinde "Eberspacher" hidrolik pompa ve kaldırma sürme krikosu, beton fren bloğu bulunmaktaadır. Ayrıca özel durumlarda kullanılmak üzere 3 MN'luk 2 cm. kaldırılabilir iki adet hidrolik kriko yalnızca kaldırılmada yardımcı olmak üzere konulmuştur. Hidrolik sürme krikoları 6,4 MN sürme ve 1600 Ton kaldırma kapasitede olup, üstyapayı 5 mm.'den fazla kaldırmasına müsade edilmemektedir. Hidrolik pomadan yağ, sistem içindeki düşey kaldırma krikolarına yada sürme krikolarına pompalanmaktadır. aynı anda hem kaldırma hem sürme işlemi yapılamaz kriko betona pürüzlendirilmiştir. Bir çelik plâka vasıtası ile temas etmektedir. (herbiri 5100 cm.²'lik plâkalar) kenar ayak içinde, ilk segmentte üstyapı sürme ekipmanlarına gelinceye kadar üstyapayı çekmek üzere kablolar için bırakılmış 4 adet borudan delik bırakılmıştır.

SÜRME MESNETLERİ Kenar ayaklılarda ve viyadük ayakları üstünde sürme mesnetleri olarak; daha sonra kalıcı mesnet elemanı olarak kullanılacak elekstomer plâkaların üzerine kayma elemanı olarak paslanmaz çelik plâkayla kaplanmış çelik saç konulmaktadır. Teflon plâka kalınlığı 16 mm. ve paslanmaz çelik plâka ile arasındaki sürtünme katsayısı % 2 dir. Sürme mesnetleri son derece hassas yerleştirilmekte, $\pm$ 3 mm. hata ile katlanırılmakta ve mesnetin diğer herhangibir mesnetle düşey farkının $\pm$ 1 mm. toleransta olması istenmektedir. Sürme mesnetleri yerleştirilirken bu hassaslık elastomer plâka altına dökülmüş yüksek dozajlı meyil harcı ile sağlanmaktadır. Gaga için ise özel, insan gücü ile taşınabilir çelik mesnet, elastomer plâka ve teflon plâkalar kullanılmaktadır. Teflon plâkalar sürtünme katsayısı artacağından eskidikçe devre dışı bırakılmalı ve yenişi kullanılmalıdır. Kalıp altında D mesnetinde projelerde krikolar üzerinde kullanılması istenen sürme mesnetleri, krikoların yatay yük alıp tehlikeli durum yaratacağı endişesi üzerine projecinin onayı ile değiştirilmiş ve sabit mesnet haline getirilmiştir. Sürme sırasında D aksında kalıpdaki kenar alt çelik plâkalarında betonla beraber ilerlemekte ve çelik

plâka mesnedi geçtikten sonra kalıp üzerine düşmektedir. Bu esnada NIS mm'lik başka bir plâkayı teflon ile betün arasına koymak gerekmektedir. V5'deki uygulamada bir 13 mm. kalınlığında fiber kullandık ve olumlu sonuç aldık. Ayaklarda sürme doğrultusundan kağmaların önüne geçmek amacıyla lateral guide'ler kullanılmıştır. Kenar ayak mesnetlerinde de betondan benzer elemanlar teşkil edilmiş (5 mm. toleransla yerleşmiş) ve sürme sırasında bu elemanlar ile beton arasında yine teflon plâkalar kullanılmaktadır. Ayrıca herhangi bir segmenti sürerken son 1 metresinde lateral guide ile teflon plâka arasına ince çelik saç plâkalar yerlestirmek suretiyle otoyol ekseninden kağmalar giderilebilmektedir. Teflon plâkaların beyaz yüzü prensip olarak paslanmaz çelik üzerinde kaymakta ve bu beyaz yüzü sürtünmeyi kolaylaştırmak üzere vazelin ya da silikon gres sürülmektedir ve zaman zaman teflon plâkalar temizlenmektedir.

CELİK GAGA : Çelik gaga 1. segmentin bir yüzüne yerleştirilmiştir. Montaj sırasında çelik gaga B ve C akslarında mesnetlenmektedir. 1. segmentin beton mukavemetinin 32 MN/M yerlestikten sonra betonla çelik gagayı bağlayan 36'lık Dywidag çubukları herbiri 0.58 MN kuvvetle gerilecektir. 4 hafta sonra tekrar kontrol edilecektir. Bu çubukları bir kez daha kullanılabilmek amacıyla enjekte edilmeyecek ve korrozyona karşı uygun bir kaplama malzemesi ile boyanacaktır. Köprü sürülmesi tamamlandıktan sonra bir sonraki üstyapıda kullanılabilmek amacıyla sökülecektir. Gaganın önünde 15 cm. yükseltme kapasiteli ve herbiri 500 KN kapasiteli 2 kriko konulmuş ve bu krikoların amacı max 15 cm. olarak düğünlümüş sehimden dolayı gagayı mesnet üzerine oturtmaktadır. Çelik gaga genişliği üstyapı tabanı genişliğinden az olduğu için üstyapıya ait mesnetlerden başka çelik gaga için her ayakta ve kenar ayakların gerekli olduğu yerlerde özel mesnetler yapılmıştır.

b) 1 SEGMENT'İN İMALATI : Beton dökümünden hemen sonra sertleşme periyodu başlar baglamaz betonun görünür yüzeylerine kür yapılır. Beton 32 MN/M değerini geçtikten sonra germe

operasyonu başlatılır verilen basınç değerlerindeki ölçülmüş kablo boy uzamaları hesabı birbiriyle uyumlu olmalıdır. 1 kablodaki uzama için istenilen değerken farkı $\pm 15\%$ ten fazla olması istenmez. Bir kesitteki kabloların tümünün hesap değerinden $\pm 5\%$ farklı olması gerekmektedir.

CALISMA SIRASI :

- 1) Üst döğemedeki bazı enine kablolar gerilir ve içiń kalıp söküür.
- 2) Boyuna kablolar gerilir. Gövde kablolarının gerilmesi için sürme sırasında yada sürmenin bitimi tercih edilebilir.
- 3) Dış kalıp söküür. (Steel grid 10 cm. aşağıya indirilir.)
- 4) Sürme
- 5) Üst döğemedeki kalan enine öngerme kablolarının gerilmesi.
- 6) Kablo borularının enjeksiyon yapılması.

Sürme sırasında, demir hazırlama sahasında bir sonraki segmentin gövde ve alt döğeme demirleri blok olarak kalıbin içine çekilir. Bir önceki segmentin birlesme yerindeki enine demirler geriye doğru yaklaşık 2 m. kaydırılmak suretiyle kalıbin yağlanabilmesi sağlanır. Herbiryeni segment kalıbin içinde çelik gaganın yada bir önceki segmentin tersinde dökülecektir. Böylece tüm segmentler riyit bir bütün olacaktır. Kalıp içindeki betonun boyu için tolerans ± 3 mm. dir.

- c) SÜRME İÇİN OTOMATİK KONTROL SİSTEMİ : Sürme sırasında ayakkardaki deplasmanları kontrol altına alabilmek ve yapıya ve rebileceği zararlardan korunabilmek amacıyla kontrol sistemi kullanılmaktadır. Örnek olarak elastomer plâkalardaki deplasman neticesinde bu elastomer önüne yerleştirilmiş cihaaz vitesindeki deplasman değerlerinde otomatik olarak sürme ekipmanındaki elektrik devresini keser ve sürme durur. Arıza bulunduktan ve giderildikten sonra sürmeye devam edilir. Sürme ekipmanı ile ayak üzerlerindeki kontrol cihazları arasında kablo ile elektrik bağlantısı vardır. Ayrıca her aksta oturmalar kontrol altında tutulmalıdır.

Ayakta 5 mm. kenar ayakta 3 mm.ının üzerindeki oturmalarla teflon plaka ile beton arasına ilave çelik plakalar konularak sùrmeye devam edilir. Ayrıca; yeni duruma göre üstyapıda boyuk (kol) tashihi yapılır.

d) SÜRME : Segment 1 ve 2'nin sürülmelerinde beton henüz sürme ekipmanı üstüne gelmediği için bu segmentlerin hareketi için yardımcı çekme sistemine ihtiyaç vardır. V5'le 4'er den 8 adet öngerme kablosunun beton içindeki anakraja bağlanarak o aksı önünden germe jack'i ile çekilerek bu işlem gerçekleştirilmişdir. Daha sonraki segmentlerde sürme işleme Eberspacher hidrolik sürme sistemi ile yapılmıştır. Son segmentin son 6 metredesinde ise sürme krikoları üzerindeki düşey yük azaldığı için yardımcı çekme sistemine (1 ve 2. segmentlerde olduğu gibi) ihtiyaç vardır. Bu çekme işlemi 6 aksından (karşı kenar ayak) yapılacaktır. Sürme üstyapı O aksına geldiğinde tamamlanacaktır. Rüzgar hızı 12 m/sn.'nin üzerinde olduğunda sürme yapılmaması tavsiye edilmektedir. Bizde bir kez bu uygulamayı çok rüzgarlı bir günde yaptık.

e) KALICI MESNETLERİN YERLEŞTİRİLMESİ ve KÖPRÜ GENLESME DERZLERİ (EXPANTION JOINTS)

Üstyapı sürümesi tamamlandıktan, final duruma geçildikten sonra O aksı kenar ayağında kistem tie back'lar ile bağlanır. Burada daha sonra kalıcı mesnetler konur. Ayaklarda ve 6 aksı kenar ayağında yapım sırasındaki elastomer mesnetler kalıcı mesnet olacaktır. Bu işlem sırasında operasyon yapılan yerde krikolar ile önce üstyapı 5 mm. den fazla olmamak şartıyla kaldırılır. Çelik geçici mesnetler, teflon plakalar alınır ve elastomerler kenara çekilir. Önce meyil betonları kırılarak temizlenir. Daha sonra elastomerler kalıcı pozisyonlarına getirilir. Yanlız kayıcı mesnetlerde elastomer ve kayıcı çelik plaka yerleştirilirken projelerde verilmiş eksantrik pozisyonuna getirilmesinedikte edilmelidir. Bu elemanlar beton mesnet üzerine direk oturtulur. Daha sonra üstyapı final kotuna kriko ayarlanarak getirilir. Bu durumun hemen ardından üstyapı

tabanı ile elastomer, ya da kayıcı mesnetlerde çelik kayma plakası arasına yüksek dozda harç dökülecektir. Harç kalınlığı 6 cm.'yi geçen yerlerde demir donatı ile takviye edilecektir. Harç mukavemeti 24 MN/M^2 yi geçtikten sonra hidrolik krikolar alınabilir. O aksında (kenar ayağında) tie back ile sistem kenar ayağa bağlandıktan sonra hidrolik krikolar yerlestirilir. Daha sonra sürme ile ilgili tüm cihat ve malzeme-ler alınır ve mesnet kalıcı hale getirilir. Ayaklarda kalıcı duruma getirilmeden önce ayakların boyuna yönde yapmış olduğu deplasman $0.0035x$ (Ayak yüksekliği) (Bu 40 mt.altındaki ayaklarda geçerli) tesbit edilir. Bu deplasman ile ayağın üstyapı yükü yok ve ısı etkisini düşürülmediği sıfır eksenel pozisyonuna göre karar verilir. Aksi halde hidrolik krikolar ile bu tip köprülerde uygulanan deplasman düzeltme metoduyla deplasmanlar makul limit igerisine alınacaktır. Tüm mesnet yerleştirme operasyonlarında ısı $+5^\circ$ ile $+20^\circ\text{C}$ arasında olmalıdır.

Tüm mesnet yerlestirmeleri bittikten sonra genleşme derzleri (expansion Joints) konulmasına geçilebilir. Dilatasyonun ayarı için o andaki üstyapı ısısı dikkate alınır.

f) TIE BACK BAĞLANTISI : Üstyapı, O aksı kenar ayağında gergi çubukları ile bağlanır. Çubuklara öngerme verilmez. Elastomer plâkaların konulduğu yerde herhangi bir aralık kalmamalıdır.

$G = 0,0406 \text{ MN/m}$

$\gamma = 0,06 \text{ MN/m}$

YÜK ANALİZİAçıklıkta

G1 (ölü yük)	:	15,14x2,5x/100	=	0,3785	MN/m
Asfalt	:	15,14x2x0,06/100	=	0,0182	"
İzolasyon	:	15,14x2x0,011/100	=	0,0030	"
Korkuluk	:		=	0,0015	"
Teretuvvar	:		=	0,0179	"
<hr/>					
G2 (ilave sabit yük) :			=	0,0406	MN/m

Mesnetle

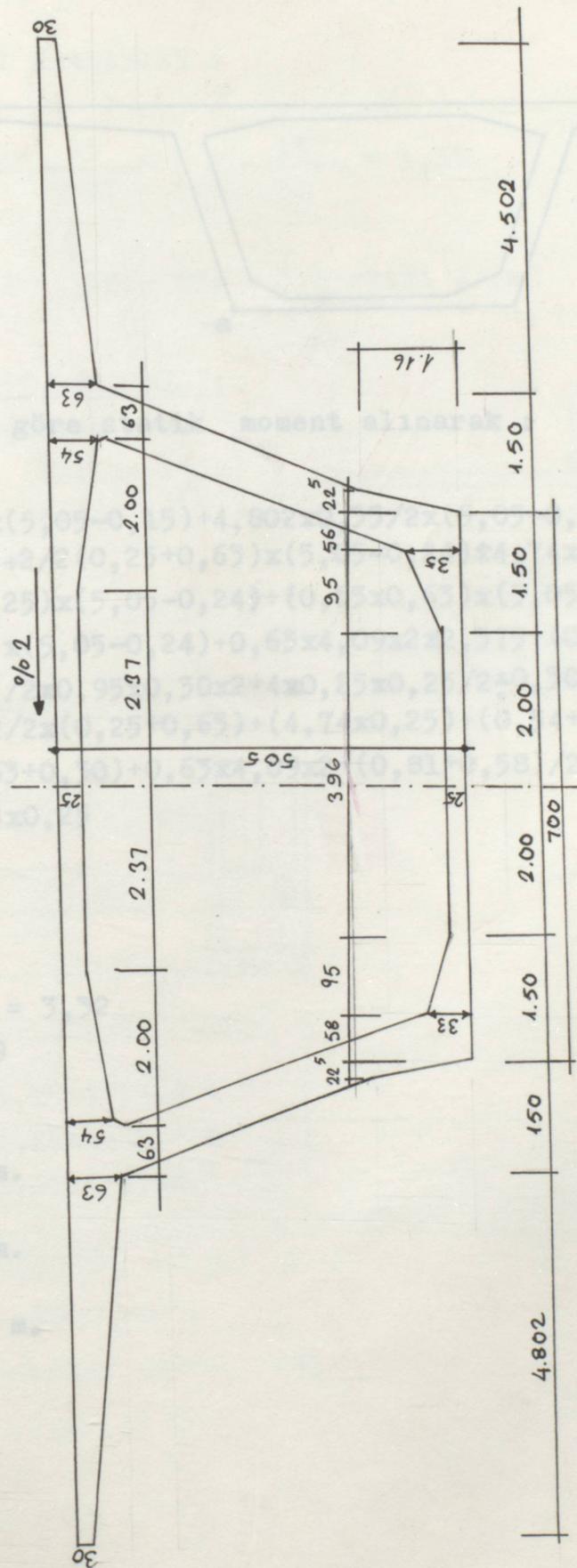
G1 (ölü yük)	:	18,11x2,5	=	0,45275	MN/m
G2 (ilave sabit yük) :			=	0,0406	MN/m

Mesnete ilave yük : $(26,33 - 18,11) \times 2,5 = 0,2055$ MN/m

$$G1 = 48 \times 0,3785 + 6,8 \times \frac{0,45275 + 0,3785}{2} + 2,40 \times 0,45275 + 0,2055 = 0,384 \text{ MN/m}$$

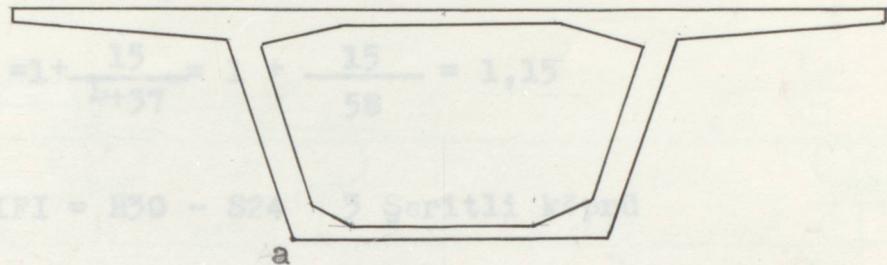
$$G2 = 0,0406 \text{ MN/m}$$

$$q = 0,06 \text{ MN/m}$$

AĞIRLIK MERKEZİ HESABI :

DÜNYASIK İKİ KAVSAYISI :

KUPRU SINIFI = 150 = 2x50 + 50

a noktasına göre statik moment alınarak :

$$\begin{aligned}
 & 0,30 \times 4,802x(5,05-0,15) + 4,802x0,33/2x(5,05-0,41) + 0,63x0,63x \\
 & (5,05-0,31) + 2/2(0,25+0,63)x(5,05-0,24) + 4,74x0,25(5,05-0,125) + \\
 & 2/2(0,54+0,25)x(5,05-0,24) + (0,63x0,63)x(5,05-0,31) + 4,502/2 \\
 & (0,63+0,30)x(5,05-0,24) + 0,63x4,09x2x2,375 + (0,81+0,58)/2x0,33^2 + \\
 & (0,25+0,33)/2x0,95x0,30x2 + 4x0,25x0,25/2 = 0,30x4802 + 4802x0,33/2 + \\
 & 0,63x0,63 + 2/2x(0,25+0,63) + (4,74x0,25) + (0,54+0,25)x2/2 + (0,63x0,63) + \\
 & 4,502/2(0,63+0,30) + 0,63x4,09x2 + (0,81+0,58)/2x0,33x2 + (0,25+0,33) \\
 & /2x0,95x2 + 4x0,25
 \end{aligned}$$

$$Y_k = \frac{50,26}{15,139} = 3,32$$

$$V = 1,73 \text{ m.}$$

$$V' = 3,32 \text{ m.}$$

$$A = 15,139 \text{ m.}$$

HAREKETLİ YÜKLER

DİNAMİK ETKİ KATSAYISI :

$$= 1 + \frac{15}{L+37} = 1 + \frac{15}{58} = 1,15$$

KÖPRÜ SINIFI = H30 - S24 3 Şeritli köprü

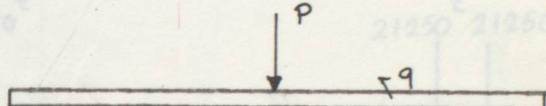
ESDEĞER ŞERİT YÜKLEMESİ:

Her trafik şeridi için

$P = 13.50 \text{ t}$ (Eğilme için)

$P = 19.50 \text{ t}$ (Kesme için)

$q = 1.50 \text{ t/m}$

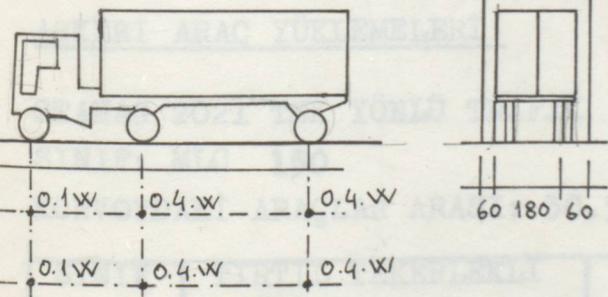
$P = 4 \times 13.50 \times 1,15 = 62,1 \text{ t}$

$P = 4 \times 19.50 \times 1,15 = 89,70 \text{ t}$

$q = 4 \times 1.50 \times 1,15 = 6,90 \text{ t/m}$

STANDART KAMYON YÜKÜ :

$W = 30 \text{ t}$

$P_1 = 0.1 \times 30 \times 1,15 \times 4 = 13,8 \text{ t}$

$P_2 = 0.4 \times 30 \times 1,15 \times 4 = 55,2 \text{ t}$

$P_3 = 0.4 \times 30 \times 1,15 \times 4 = 55,2 \text{ t}$

LASTİK TEKERELİ AKŞERİ ARACI :

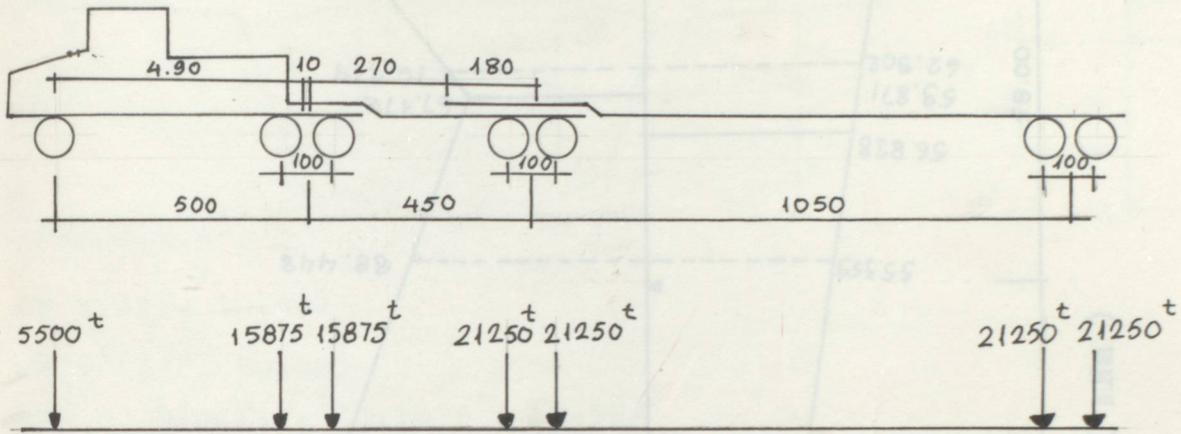
$P = 136,03 \times 1,15 = 156,49 \text{ t}$

LASTİK TEKERELİ AKŞERİ ARACI :

$P_1 = 19,95 \times 1,15 = 22,97 \text{ t}$

$P_2 = 58,10 \times 1,15 = 65,81 \text{ t}$

$P_3 = 29,03 \times 1,15 = 33,38 \text{ t}$

AŞIRI YÜKLEME :

$$P_1 = 5.5 \times 1.15 = 6.33 \text{ t}$$

$$P_2 = 15.875 \times 1.15 = 18.25 \text{ t}$$

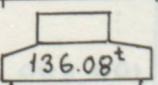
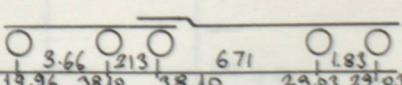
$$P_3 = 21.250 \times 1.15 = 24.44 \text{ t}$$

ASKERİ ARAÇ YÜKLEMELERİ

STANAG 2021 TEK YÖNLÜ TRAFİK

SINIF: MLC **150**

KONVOYDAKİ ARAÇLAR ARASI: 30.50 m.

SINIF	TIRTİL TEKERLEKLİ ASKERİ ARAÇ	LASTİK TEKERLEKLİ ASKERİ ARAÇ	MAX. DİNGİL KUVVETİ
150	+ 7.32 + 4.67 + 	154.22 t 	$\frac{38.10 \text{ t}}{\text{O}}$

TIRTİL TEKERLEKLİ ASKERİ ARAÇ:

$$P = 136.03 \times 1.15 = 156.49 \text{ t}$$

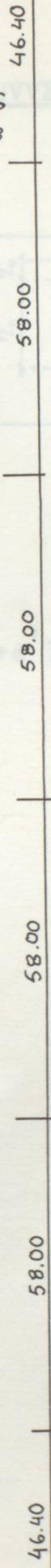
LASTİK TEKERLEKLİ ASKERİ ARAÇ :

$$P_1 = 19.96 \times 1.15 = 22.95 \text{ t}$$

$$P_2 = 38.10 \times 1.15 = 43.81 \text{ t}$$

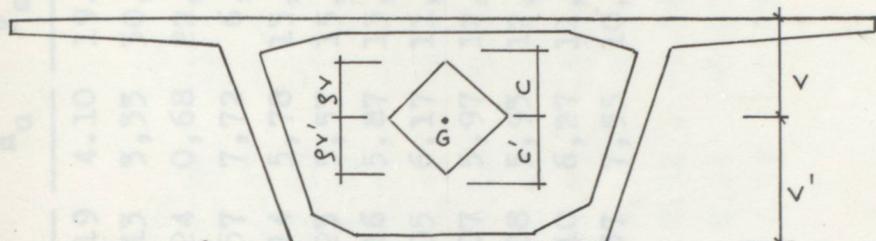
$$P_3 = 29.03 \times 1.15 = 33.38 \text{ t}$$

SÜRME SAFHASINDA KÖPRÜÜNÜN MOMENT ZARF EĞRİSİ (MNm)

1) İNSAAT SAFHASINA GÖRE SEGMENTLERİN ÖNGERME KUVVETLERİ

Sınırlı öngerilme kullanılıyor .

$$= \frac{1}{2} G / A \cdot v \cdot v'$$

$$c = v(A/F \cdot t_u, em)$$

$$c' = v'(A/F \cdot t_o, em)$$

$$c + c' = h + A/F(v \cdot t_u, em + v' \cdot t_o, em)$$

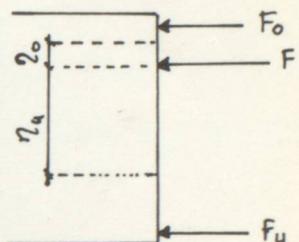
$$F = \text{Max} Mi + \min Mi / h - A/h(v \cdot t_u, em + v' \cdot t_o, em)$$

$$F_o = F \cdot u + (v' - d) - c' / h - (d + d'); F_u = F \cdot o + (v - d) - c / h - (d + d')$$

$$o = \text{Max} Mi / F$$

$$g = \text{Min} Mi / F$$

$$o = c - o$$

Seg. no.	M _{max}	M _{min}	A	v	v'	F	F'	e	e'	n _o	e _o	n _u	F _o	F _u
1	74,53	127,06	15,14	1,73	3,32	0,58	30,97	2,22	4,27	2,41	-0,19	4,10	19,52	11,48
2	91,71	157,59	"	"	"	"	47,26	1,81	3,45	1,94	-0,13	3,33	30,28	17,08
3	83,37	134,98	"	"	"	"	36,70	2,03	3,91	2,27	-0,24	0,68	22,67	14,03
4	55,95	88,44	"	"	"	"	11,45	4,31	8,28	4,88	-0,57	7,72	6,28	5,16
5	54,71	113,77	"	"	"	"	19,66	2,92	5,63	2,78	+0,14	5,78	13,70	5,96
6	54,46	118,84	"	"	"	"	21,32	2,78	5,34	2,55	+0,23	5,57	15,21	6,11
7	112,87	54,25	15,13	"	"	"	19,21	2,98	5,71	2,82	+0,16	5,87	13,42	5,78
8	106,90	54,65	"	"	"	"	17,32	3,20	6,13	3,15	+0,05	6,17	11,67	5,64
9	109,50	55,01	"	"	"	"	18,32	3,07	5,90	3,00	+0,07	5,97	12,46	5,85
10	109,80	55,21	"	"	"	"	18,49	3,06	5,86	2,98	+0,08	5,93	12,57	5,91
11	107,42	53,60	"	"	"	"	17,12	3,22	6,18	3,12	+0,10	6,27	11,74	5,39
12	104,63	46,75	"	"	"	"	13,85	3,74	7,18	3,37	+0,37	7,55	10,30	3,55

 $\sigma_{tu}=2.5 \text{ MN/m}^2$ $\sigma_{bu}=1.8 \text{ MN/m}^2$ $\sigma_{bo}=1.6 \text{ MN/m}^2$ $\sigma_{bo}=1.6 \text{ MN/m}^2$

İNSAAT SAFHASINA GÖRE GERİLME TAHKİKLERİ

Seg. no.	F	A	ϵ_o	v	v'	Mmin	Mmax	σ_{to}	σ_{bu}	σ_{bo}	σ_{tu}
1	30.97	13.25	-0.19	1.73	3.32	-127.06	74.53	2.21	-11.07	-4.69	2.17
2	47.26	"	-0.13	"	"	-157.59	92.00	2.04	-14.33	-6.4	2.05
3	36.70	"	-0.24	"	"	-134.98	83.37	2.15	-12.23	-5.33	2.13
4 ¹	11.46	"	-0.57	"	"	-88.44	55.96	2.38	-7.15	-2.65	2.38
4 ²	5.52	"	2.97	"	"	-97.17	59.87	2.44	-3.79	-1.92	2.48
5	19.67	"	+0.14	"	"	-13.77	54.72	2.32	-8.78	-3.45	2.29
6	21.32	"	+0.23	"	"	-118.84	54.46	2.30	-9.10	-3.64	2.30
7	19.21	"	+0.16	"	"	-112.87	54.25	2.31	-8.67	-3.41	2.32
8	17.32	"	+0.05	"	"	-106.91	54.66	2.32	-8.39	-3.20	2.32
9	18.32	"	+0.07	"	"	-109.50	55.01	2.31	-8.52	-3.31	2.33
10	18.49	"	+0.08	"	"	-109.80	55.21	2.31	-8.52	-3.34	2.33
11	17.13	"	+0.10	"	"	-107.42	53.60	2.30	-8.24	-3.07	2.31
12	13.85	"	+0.37	"	"	-104.63	46.75	2.29	-7.59	-2.82	2.30

$$\sigma_{tu}=2.5 \text{ MN/m}^2$$

$$\sigma_{bu}=2.5 \text{ MN/m}^2$$

$$\sigma_{bo}=-18 \text{ MN/m}^2$$

$$\sigma_{bo}=-16 \text{ MN/m}^2$$

ISI TESİRİ :

FARKLI ISI DEĞİŞİMİ $T = + 15^{\circ}\text{C}$
 $E_t = 50,48 \text{ MN/m}^2$ $E_0 = 55800 \text{ MN/m}^2$ $\Delta E = 55800 - 50,48 = 55299,52 \text{ MN/m}^2$

$$I_e = 42,85 \text{ m}^4$$

MESNET ÇÖKMESİ :

$W = 0,01 \text{ m}$ LİK FARKLI MESNET ÇÖKMESİ HESAPLarda DİKKATE ALINMIŞTIR?

ÖNGERME :

$$\begin{array}{cccccc} & M_1 & M_2 & M_3 & M_4 & M_5 \\ C & -12,291 & +3,293 & -0,8884 & +0,255 & -0,065 \end{array}$$

ÖNGERME YÖNTEMİ OLARAK S1770, 6-12 LİK DYWİDAG KABLO SİSTEMİ
KULLANILMIŞTIR?

$$\begin{array}{cccccc} & M_1 & M_2 & M_3 & M_4 & M_5 \\ 3 & +4,236 & -15,25 & +24,011 & -15,252 & +4,236 \end{array}$$

(Table 1.)

Tersik Gradient (Farklı温差)

$$\Delta t = 15^{\circ}\text{C}$$

$$\alpha = 8,8 \times 10^{-6} \text{ 1/}^{\circ}\text{C}$$

$$\varepsilon_t = \alpha \cdot \Delta t = 8,8 \times 10^{-6} \times 15 = 1,32 \times 10^{-4}$$

$$h = 505 \text{ m}$$

$$6 \times B \times I_e / h = 1,08 \quad 6 \cdot 55800 \times 50,48 / 5,05 \times 1,32 \cdot 10^{-4} = 1$$

$$283,47 = 1$$

$$M_1 = M_5 = 50,48 \text{ MN/m}$$

$$M_2 = M_4 = 43,99 \text{ MN/m}$$

$$M_3 = 48,87 \text{ MN/m}$$

Farklı mesnet oturmalarından doğan momentler

$$\delta = 1 \text{ cm} = 0,01 \text{ m} \quad E_c = 35800 \text{ N/mm}^2 = 35800 \text{ MN/m}^2$$

$$I_c = 42.85 \text{ m}^4$$

$$6 \cdot 35800 \cdot 50 \cdot 48 \cdot 0,01 / 58 = 100$$

$$M_{max} = 0,085 \cdot 0,06 \cdot 58^2 = 16,55$$

δ çökmesinin old. mesnet no:	M ₁	M ₂	M ₃	M ₄	M ₅
0	-12,291	+3,293	-0,0884	+0,235	-0,065
1	+24,761	-15,46	+4,131	-1,111	+0,308
2	-15,809	+24,199	-15,252	+4,099	-1,137
3	+4,236	-15,25	+24,011	-15,252	+4,236

(Tablo 1)

Termik Gradient (Farklı ısınma)

$$\Delta t^{(^\circ C)} = 15^\circ C$$

$$\alpha = 8 \cdot 10^{-6} \text{ m/}^\circ\text{C}$$

$$\varepsilon_t = \alpha \cdot \Delta t = 8 \cdot 10^{-6} \cdot 15 = 1.32 \cdot 10^{-4}$$

$$h = 505 \text{ m}$$

$$6 \cdot E_c \cdot I_c / h = 1,08 \quad 6 \cdot 35830 \cdot 50,48 / 5 \cdot 05 \cdot 1,32 \cdot 10^{-4} = 1$$

$$283,47 = 1$$

$$M_1 = M_5 = 58,65 \text{ MN/m}$$

$$M_2 = M_4 = 43,99 \text{ MN/m}$$

$$M_3 = 48,87 \text{ MN/m}$$

$$P_0 = M_{max} / (a' + q - d) = 16,55 / (3,45 + 1,73 - 0,125) = 6,270 \text{ MN}$$

$$P = P_0 + Y_0 \cdot 7,37 + 6,21 = 13,58 \text{ MN}$$

B) İŞLETME SAFHASINDA YAPININ İNCELENMESİ :

$$M_{max} \quad g_1 = 0,043 \cdot 0,384 \cdot 58^2 = 55,55 \text{ MN/m}$$

$$M_{max} \quad g_2 = 0,043 \cdot 0,0406 \cdot 58^2 = 5,87 \text{ "}$$

$$M_{max} = 0,082 \cdot 0,06 \cdot 58^2 = 16,55 \text{ "}$$

$$M_{\Delta t} = = 4,125 \text{ "}$$

$$M_S = = 46,49 \text{ "}$$

$$128,585 \text{ MN/m}$$

$$M_{min} \quad g_1 = 0,085 \cdot 0,384 \times 58^2 = 109,80 \text{ MN/m}$$

$$M_{min} \quad g_2 = 0,085 \cdot 0,041 \times 58^2 = 11,609 \text{ "}$$

$$M_{min} = 0,11 \cdot 0,06 \times 58^2 = 22,203 \text{ "}$$

$$M_{min} \Delta t = = 15,42 \text{ "}$$

$$189,012 \text{ MN/m}$$

$$M_{max} = maxMn - maxMi$$

$$M_{max} = 128,585 - 91.71 = 36,875 \text{ MNm}$$

$$F_u = M_{max}/(c+v'-d') = 36,87/(1.8+3.32-0.125) = 7.37 \text{ MN}$$

$$M_{min} = 189,012 - 157.59 = 31,42 \text{ MNm}$$

$$F_o = M_{min}/(c'+v-d) = 31,42 / (3.45+1.73-0.125) = 6,270 \text{ MN}$$

$$F = F_u + F_o = 7.37 + 6,21 = 13,58 \text{ MN}$$

İŞLETME DURUMUNA GÖRE GERİLME TAHKİKİ

$$F = F_1 + F = 47.26 + 13,58 = 60,84 \text{ MN}$$

$$c = v(A/Fx_{tu,em} + 1) = 0.58 \cdot 1.73 (15.139/60.84 \times 2.5 + 1) = 1,62 \text{ m}$$

$$n_0 = \max M_n / F = 128.585 / 60.84 = 2.01$$

$$e_0 = c - n_0 = 1.62 - 2.01 = 0.39 \text{ m}$$

GERİLME TAHKİKLERİ

$$1) -F/A + Fx_{e_0}v / Ig + M_{min}v / Ig < t_{o,em}$$

$$-60.84/15.14 + 60.84 \cdot 0.39 \cdot 1.73 / 50.48 + 189.022 \cdot 1.73 / 50.48 < 3.2 \\ 3.17 < 3.2 \text{ MN/m}^2$$

$$2) -F/A + Fx_{e_0}v' / Ig - M_{min} \cdot v' / Ig < \sigma_{bo,em}$$

$$-60.84/15.14 - 60.84 \cdot 0.39 \cdot 3.32 / 50.48 - 189.022 \cdot 3.32 / 50.48 < -18 \\ 17.99 < -18 \text{ MN/m}^2$$

$$3) -F/A = Fx_{e_0}v / Ig - M_{max} \cdot v / Ig < \sigma_{bo,em}$$

$$-60.84/15.14 + 60.84 \cdot 0.39 \cdot 1.73 / 50.48 - 128.58 \cdot 1.73 / 50.48 < -16 \\ 7.61 < -16$$

$$4) -F/A - Fx_{e_0} \cdot v' / Ig + M_{max} \cdot v' / Ig < \sigma_{tu,em}$$

$$60.84/15.14 - 60.84 \cdot 0.39 \cdot 3.32 / 50.48 + 128.985 \cdot 3.32 / 50.48 < 3.2 \\ 2.90 < 3.2 \text{ MN/m}^2$$

ÖNGERİLME KAYIPLARI FORMÜLLERİ

$$E_{ps} = 195000 \text{ N/mm}^2 \quad E_c = 35800 \text{ N/mm}^2$$

$k = 0.003$ rad/m (düzensizlik katsayısı)

$\mu = 0.20$ (sürtünme katsayısı)

$K_{fl} = \psi(t, t_0) = 1.6$ (sünme katsayısı)

$\varepsilon_{cs} = 30 \times 10^{-5}$ (rötre katsayısı)

$L_N = 4$ mm (kama kayma miktarı)

Ani Kayiplar :

1) Sürtünme kaybı:

$$\Delta \bar{\sigma}_{P\mu} = \bar{\sigma}_{P_0} (\mu \cdot \alpha_A + k \cdot l)$$

2) Ankraj kayması (rantre) kaybı :

$$\bar{\Delta \sigma} = \frac{\Delta \bar{\sigma}_{P\mu}}{L} \quad l_w = \sqrt{L_N \cdot E_2 / \Delta \sigma} \quad \Delta \bar{\sigma}_r = 2 \times l_w \times \bar{\Delta \sigma}$$

3) Elastik kısalma kaybı :

$$\Delta \bar{\sigma}_{Pc} = n - 1/2 \cdot n \times (\bar{\sigma}_c / E_{cj}) \times E_{ps}$$

Zamana Bağlı Kayiplar :

1) Sünme kaybı

$$\Delta \bar{\sigma}_{Pcc} = K_{fl} \cdot \frac{\bar{\sigma}_c}{E_c} \times E_{ps}$$

2) Rötre kaybı :

$$\Delta \bar{\sigma}_{Pcs} = \varepsilon_{cs} \cdot E_{ps}$$

3) Röleksasyon kaybı dywidag tableolarından kayiplar çıktıktan sonra son gerilmenin % 5'i alınmalıdır.

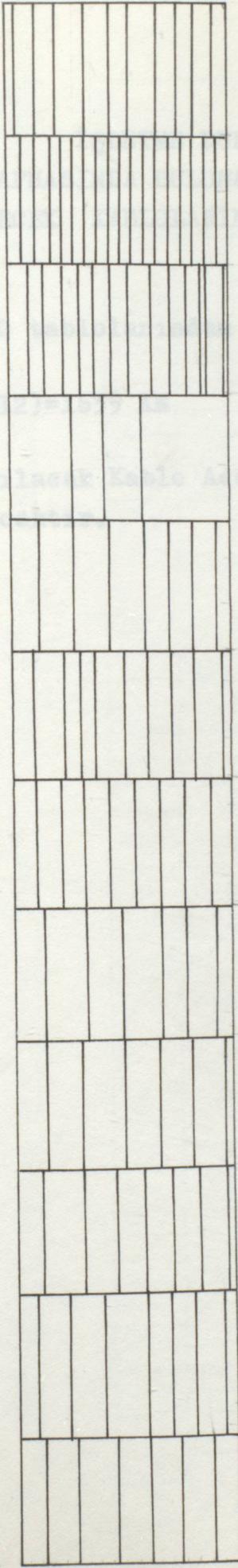
ÜST KABLO GURUBUNUN ÖNGERİLME KAYBI HESABI

$\frac{L}{0}$	$\frac{\bar{G}_{R_0}}{1400}$	$\frac{\alpha_{e0}}{-}$	$\frac{\Delta \bar{G}_{P\gamma}}{-}$	$\frac{L_w}{-}$	$\frac{\Delta \bar{G}_r}{-}$	$\frac{\bar{G}_c}{4,76}$	$\frac{\Delta \bar{G}_{P_{ci}}}{12,96}$	$\frac{\Delta \bar{G}_{P_{ee}}}{71,48}$	$\frac{\Delta \bar{G}_{P_{es}}}{58,58}$	$\frac{\Delta \bar{G}_R}{65,68}$	$\frac{G_{mihai}}{1222,63}$	$\frac{Kab. Ad.}{10}$
17,40	1400	-	73,08	4,2	5,81	49,05	6,30	17,15	54,90	"	57,37	1089,95
29,00	1400	-	121,80	4,2	5,84	49,05	5,12	13,94	44,62	"	55,60	1056,49
0	1400	-	-	-	-	-	2,95	8,03	25,71	"	65,39	1242,37
0	"	-	-	-	-	-	3,45	9,39	30,06	"	68,02	1292,52
25,20	"	-	97,44	4,2	5,84	49,05	3,64	9,91	31,72	"	57,67	1095,71
29,00	"	-	121,80	4,2	5,84	49,05	3,41	9,28	29,72	"	56,58	1075,07
0	"	-	-	-	-	-	3,20	8,72	27,89	"	65,25	1239,64
0	"	-	-	-	-	-	3,31	9,01	28,85	"	65,18	1238,46
29,00	"	-	121,80	4,2	5,84	49,05	3,34	9,10	29,11	"	56,62	1076,81
29,00	"	-	"	"	"	"	3,7	8,36	26,76	"	56,78	1078,75
29,00	"	-	"	"	"	"	2,82	8,68	24,58	"	56,92	1081,47

ALT KABLO GURUBU ÖNGERİLME HESABI

$L(m)$	σ_{po}	α	$\Delta\sigma_{P\mu}$	$\overline{\Delta\sigma}$	L_w	$\Delta\sigma_r$	σ_c	$\Delta\sigma_{P_{ci}}$	$\Delta\sigma_{P_{cc}}$	$\Delta\sigma_{P_{cz}}$	$\Delta\sigma_k$	σ_{nihai}	$\lambda_{kablo\ adeti}$
0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	17,40	"	73,08	4,2	5,84	49,05	14,05	38,26	122,46	"	52,95	1005,71	11
2	29,00	"	121,80	"	5,84	49,05	11,95	32,54	104,15	"	51,70	982,26	9
3	0	"	"	-	-	-	7,15	19,47	62,31	"	62,99	1196,74	3
4	0	"	"	-	-	-	8,78	23,91	76,52	"	62,05	1179,01	3
5	23,20	"	97,44	4,2	"	8,75	23,83	76,26	"	57,20	1086,77	4	
6	29,00	"	- 121,80	4,2	"	8,67	23,61	75,56	"	59,57	1017,90	4	
7	0	"	-	-	-	-	8,39	22,85	75,74	"	62,15	1180,77	3
8	0	"	-	-	-	-	8,52	23,20	74,25	"	62,20	1181,84	3
9	29,00	"	- 121,80	"	"	8,52	23,20	74,25	"	62,20	1181,84	3	
10	29,00	"	-	-	"	8,24	22,44	71,81	"	62,20	1181,84	3	
11	29,00	"	-	"	"	7,59	20,67	66,15	"	53,82	1022,58	3	
12	"	"	-	"	"	45,2	1029,63	"	45,2	1029,63	"	3	

ÜST KABLO GURUBUNUN PLANI

ALT KABLO GURUBUNUN PLANI

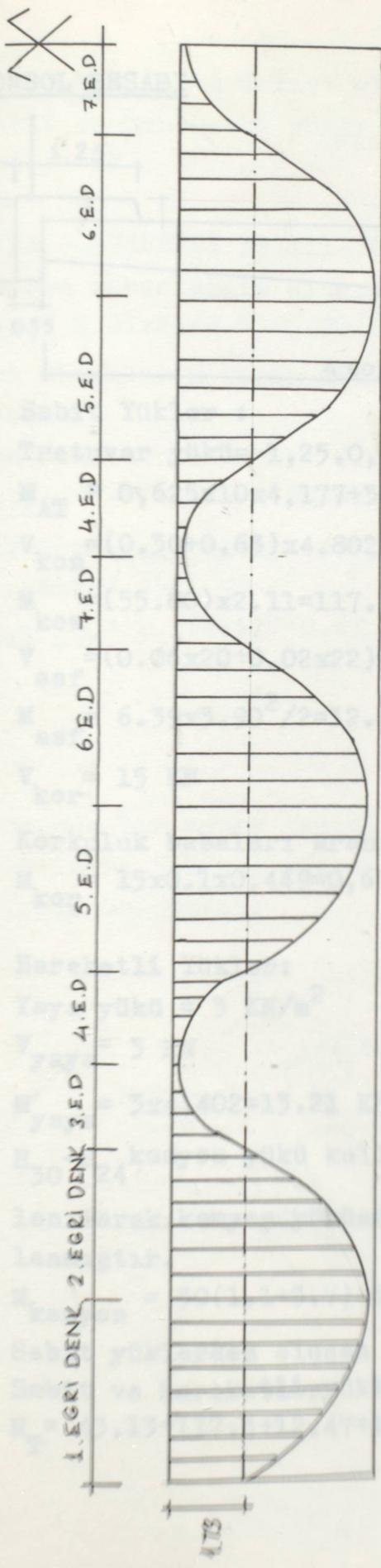

İŞLETME DURUMUNA GÖRE, BOYUNA YÖNDEKİ İNSAAT
SAFHASINDA BULUNAN ÖNGERME KABLolarINA İLAVE EDİ-
LECEK KABLolarIN BULUNMASI

DYWIDAG tablolarından :

$$F_{em}(6812) = 1635 \text{ KN} \quad F_{ong} = 7370 \text{ KN}$$

Kullanılacak Kablo Adedi = $7370 / 1635 = 4.50 = 5$ adet kablo kul-
lanılacaktır.

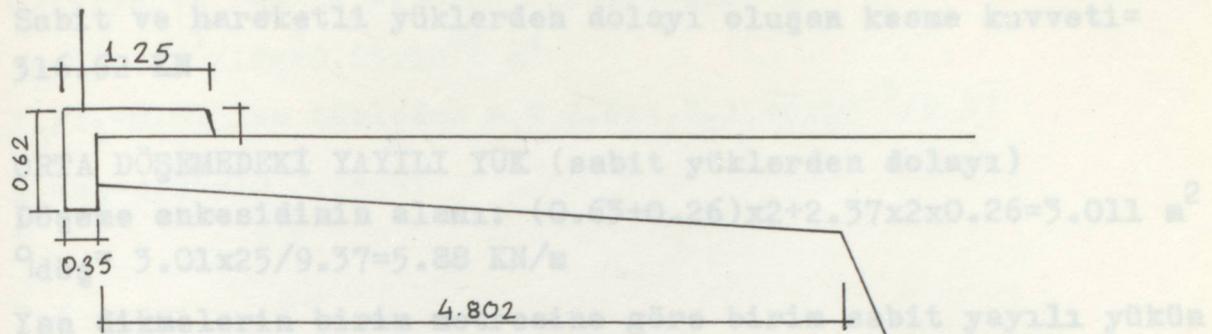
1. EĞRİ DENKLİMLİ $y_1 = 8.04 \cdot \sin x + 1.73$
2. EĞRİ DENKLİMLİ $y_2 = 4.09 - 0.0317x^2$
3. EĞRİ DENKLİMLİ $y_3 = 1.73 - 0.00935x^2$
4. EĞRİ DENKLİMLİ $y_4 = 0.15 + 0.00934x^2$
5. EĞRİ DENKLİMLİ $y_5 = 11.50 \cdot \sin x + 1.73$
6. EĞRİ DENKLİMLİ $y_6 = 4.90 - 0.01238x^2$
7. EĞRİ DENKLİMLİ $y_7 = 1.73 - 0.00935x^2$

BOYUNA YÖNDEKİ ÖNGERİLME KABLOLARININ DENKLEMLERİ

KONSOL HESABI

Sabit ve hareketli yüklerden dolayı oluşan kesme kuvveti = 72,12 KN

Sabit ve hareketli yüklerden dolayı oluşan kesme kuvveti =

a) Sabit Yükler :

$$\text{Tretuvar yükü} = 1,25 \cdot 0,20 \cdot 1,25 + 0,42 \cdot 0,35 \cdot 1 \cdot 25 = 9,93 \text{ KN}$$

$$M_{AT} = 0,625 \cdot 10 \cdot 4,177 + 3,68 \cdot 4,627 = 43,12 \text{ KNm}$$

$$V_{kon} = (0,30 + 0,63) \cdot 4,802 / 2 \cdot 25 = 55,80 \text{ KN}$$

$$M_{kon} = (55,80) \cdot 2,11 = 117,30 \text{ KNm}$$

$$V_{asf} = (0,06 \cdot 20 + 0,02 \cdot 22) = 6,39 \text{ KN}$$

$$M_{asf} = 6,39 \cdot 3,90^2 / 2 = 12,47 \text{ KNm}$$

$$V_{kor} = 15 \text{ KN}$$

$$\text{Korkuluk babaları arası : } 1,5 \text{ m}$$

$$M_{kor} = 15 \cdot 0,1 \cdot 0,449 = 0,67 \text{ KNm}$$

b) Hareketli Yükler:

$$\text{Yaya yükü} = 3 \text{ KN/m}^2$$

$$V_{yaya} = 3 \text{ KN}$$

$$M_{yaya} = 3 \cdot 4,402 = 13,21 \text{ KNm}$$

$H_{30}-S_{24}$ kamyon yükü kullanılarak PUCHER abaklarından faydalananılarak kamyon yükünden dolayı max konsol momenti hesaplanmıştır.

$$M_{kamyon} = 30(1,1 + 3,7) + 120(9,9 + 8,6 + 1,1 + 3,7) / 8 = 116,97 \text{ KNm}$$

Sabit yüklerden oluşan toplam konsol momenti: 186,77 KNm

Sabit ve hareketli yüklerden oluşan toplam konsol momenti:

$$M_T = 43,13 + 117,3 + 12,47 + 13,21 + 0,67 + 1,15 \cdot 116,97 = 321,30 \text{ KNm}$$

1-2 Areesi

Sabit yüklerden dolayı oluşan kesme kuvveti = 72.12 KN

Sabit ve hareketli yüklerden dolayı oluşan kesme kuvveti= 316.62 KN

$$I_1/I_2=0.07 \text{ ise tablodan } n_1=2.6 \times 4.8 \cdot 1.46 \times 10^{-3}/9.37$$

ORTA DÖSEMEDEKİ YAYILI YÜK (sabit yüklerden dolayı)

Döseme enkesidinin alanı: $(0.63+0.26) \times 2 + 2.37 \times 2 \times 0.26 = 3.011 \text{ m}^2$

$$q_{dös} = 3.011 \times 25 / 9.37 = 5.88 \text{ KN/m}$$

Yan dikmelerin birim metresine göre birim sabit yayılı yükün hesabı:

$$\text{Yan dikmelerin alanı: } 0.63 \times 4.09 = 2.57 \text{ m}^2$$

$$q_{\text{dikme}} = 2.57 \times 1 \times 25 / 4.80 \times \sin 18^\circ = 4.14 \text{ KN/m}$$

$$\text{Alt dögemenin alanı: } 0.33/2(0.58+0.71) \times 2 + (0.25+0.33) \times 0.95 \times 2 / 2 + 1.98 \times 2 \times 0.25 = 1.96 \text{ m}^2$$

$$q_{\text{alt dös}} = 1.96 \times 25 / 7 = 0.67 \text{ KN/m}$$

$$I_1=10,33^3/12=9,99 \times 10^{-3} \quad I_2=1.46 \times 10^{-3} \quad I_0/I_1=0.48$$

$$0.48 \rightarrow A/L=1.1/6.30=0.17 \text{ tablodan 1.25 katsayısi alınp}$$

$$n=1.25 \times 4.8 \cdot 1.46 \times 10^{-3} / 6.30 = 0.289 \times 10^{-3} = 4.81 \times 10^{-4}$$

Köprünün bir metre genişliğindeki rödörlerinin, dağıtma sayıları ve belirli yüklemelere göre oluşan ankastrelik momentlerinin bulunması: hesabı

1. düğüm noktasında

$$k_{12}=0.405/(0.405+4.81)=0.08$$

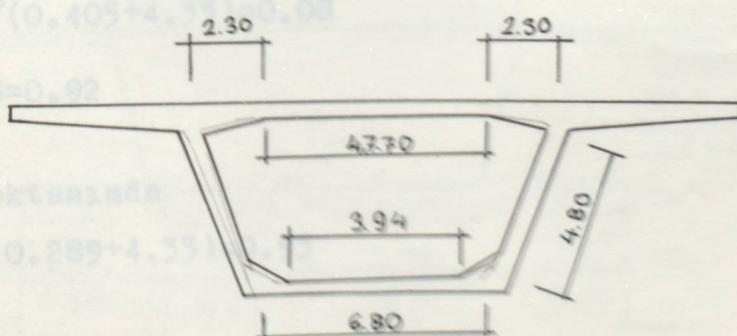
$$k_{21}=1-0.08=0.92$$

4. düğüm noktasında

$$k_{41}=4.33/(0.289+4.33)=0.89$$

$$k_{43}=0.07$$

1-2 Arası

$$a/l = 2/8.74 \text{ ise } J_o = l \times 0.26^3 / 12 = 1.46 \times 10^{-3} \text{ m}^4$$

$$I_1 = l \times 0.63^3 / 12 = 20.83 \times 10^{-3} \text{ m}^4$$

$$I_o / I_1 = 0.07 \text{ ise tablodan } m_1 = 2.6 \times 4.E.1,46 \times 10^{-3} / 9.37$$

$$m_1 = m_2 = 4.05 \times 10^{-4}.(4.E)$$

1-4 Arası

$$I_{1-4} = 0.63^3 \times l / 12 = 20.83 \times 10^{-3} \text{ m}^4$$

$$m_1 = 4 \times E \times I_{1-4} / 4.E.20,83 \times 10^{-3} / 4,80 = 4,33 \times 10^{-3} (4.e)$$

$$m_1 = m_4$$

~~İkinci tane kastrelik momentlerin belirlenmesi~~

4-3 Arası

$$I_1 = l \times 0.33^3 / 12 = 9,99 \times 10^{-3} \quad I_o = 1.46 \times 10^{-3} \quad I_o / I_1 = 0.48$$

$0.48 \rightarrow A/L = 1.1/6.30 = 0.17$ tablodan 1.25 katsayısı alınıp

$$m_4 = 1.25 \times 4.E.1.46 \times 10^{-3} / 6.30 = 0.289 \times (4.E) \times 10^{-3}$$

~~İkinci tane kastrelik momentlerin belirlenmesi yöntemiyle
ikinci momentler ikinci tane kastrelik momentlerin belirlenmesi yöntemiyle~~

Dağıtma sayılarının hesabı:

1. düğüm noktasında

$$k_{12r} = 0.405 / (0.405 + 4.33) = 0.08$$

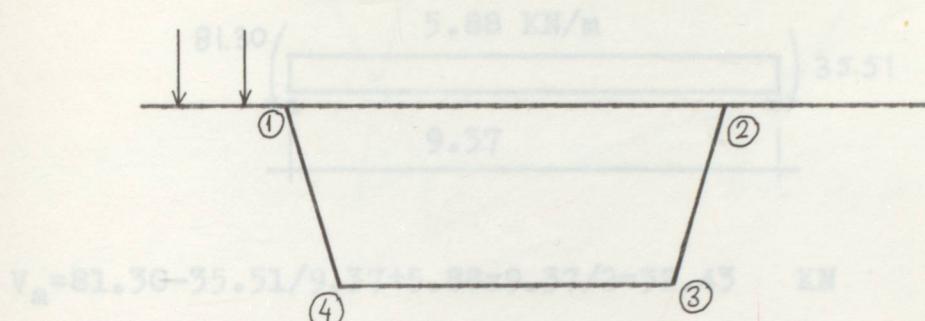
$$k_{21} = 1 - 0.08 = 0.92$$

4. düğüm noktasında

$$k_{41} = 4.33 / (0.289 + 4.33) = 0.93$$

$$k_{43} = 0.07$$

Yenilen yüklenme için kırma kuvveti ve açıklık momenti hesapları
 DEĞİŞİK YÜKLEME DURUMLARI İÇİN KÖPRÜ ENKESİTİNDE GEREKLİ
 1-2 arası MOMENTLERİN BULUNMASI

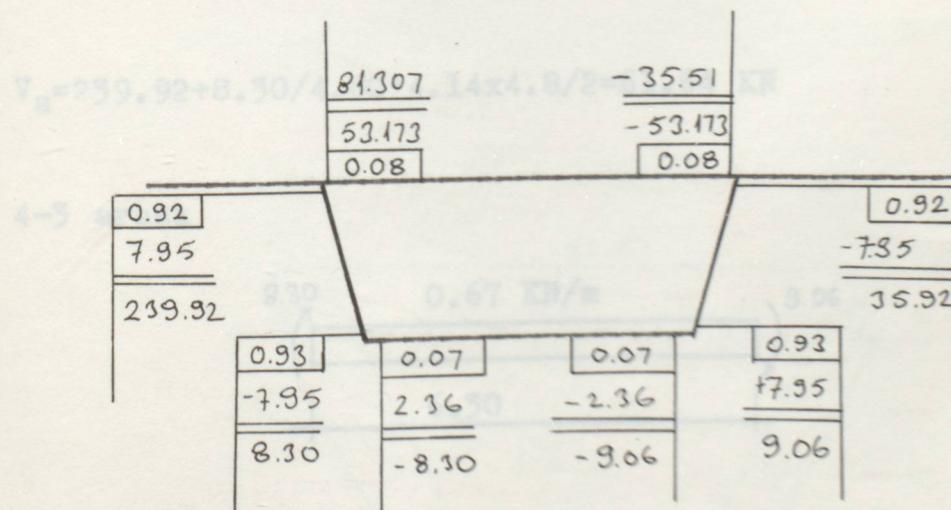
Ankastrelik momentlerin bulunması

$$M_{12} = 0.10375 \cdot 5.88 \cdot 9.37^2 = 53.173 \text{ KNm}$$

$$M_{14} = .1^2 / 12 = 4.14 \cdot 4.8^2 / 12 = 7.95 \text{ KNm}$$

$$M_{43} = 0.089 \cdot 0.67 \times 6.30^3 = 2.36 \text{ KNm}$$

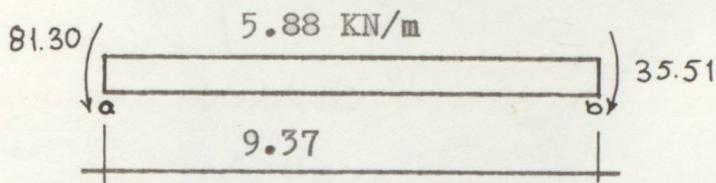
Bu ankestrelik momentlerinden faydalananarak CROSS yöntemiyle
 nihai momentler ankastrelik momentlerin üzerine yazılmıştır.

$$V_a = (-9.06 - 8.30) / 6.30 + 0.07 \times 6.30 / 2 = 0.64 \text{ KN} \quad x = 0.64 / 0.67 = 0.96 \text{ m}$$

Yapılan yükleme için kesme kuvveti ve ağırlık momenti hesabı:

1-2 arası

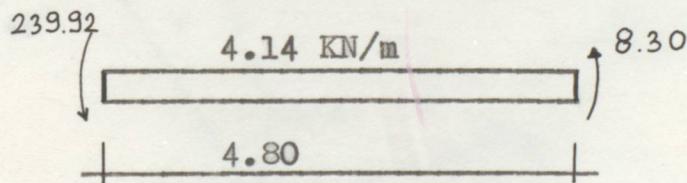
$$V_a = 81.30 - 35.51 / 9.37 + 5.88 \times 9.37 / 2 = 32.43 \text{ KN}$$

$$V_b = 35.51 - 81.30 / 9.37 + 5.88 \times 9.37 / 2 = 22.66 \text{ KN}$$

$$x \cdot 5.88 = 32.43 \quad x = 32.43 / 88 - 5.51 \text{ m}$$

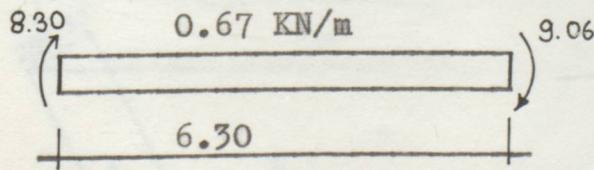
$$M_{\max} = -81.30 / 9.37 + 32.43 \times 5.51 - 5.88 \times 5.51^2 / 2 = 8.12 \text{ KNm}$$

1-4 arası

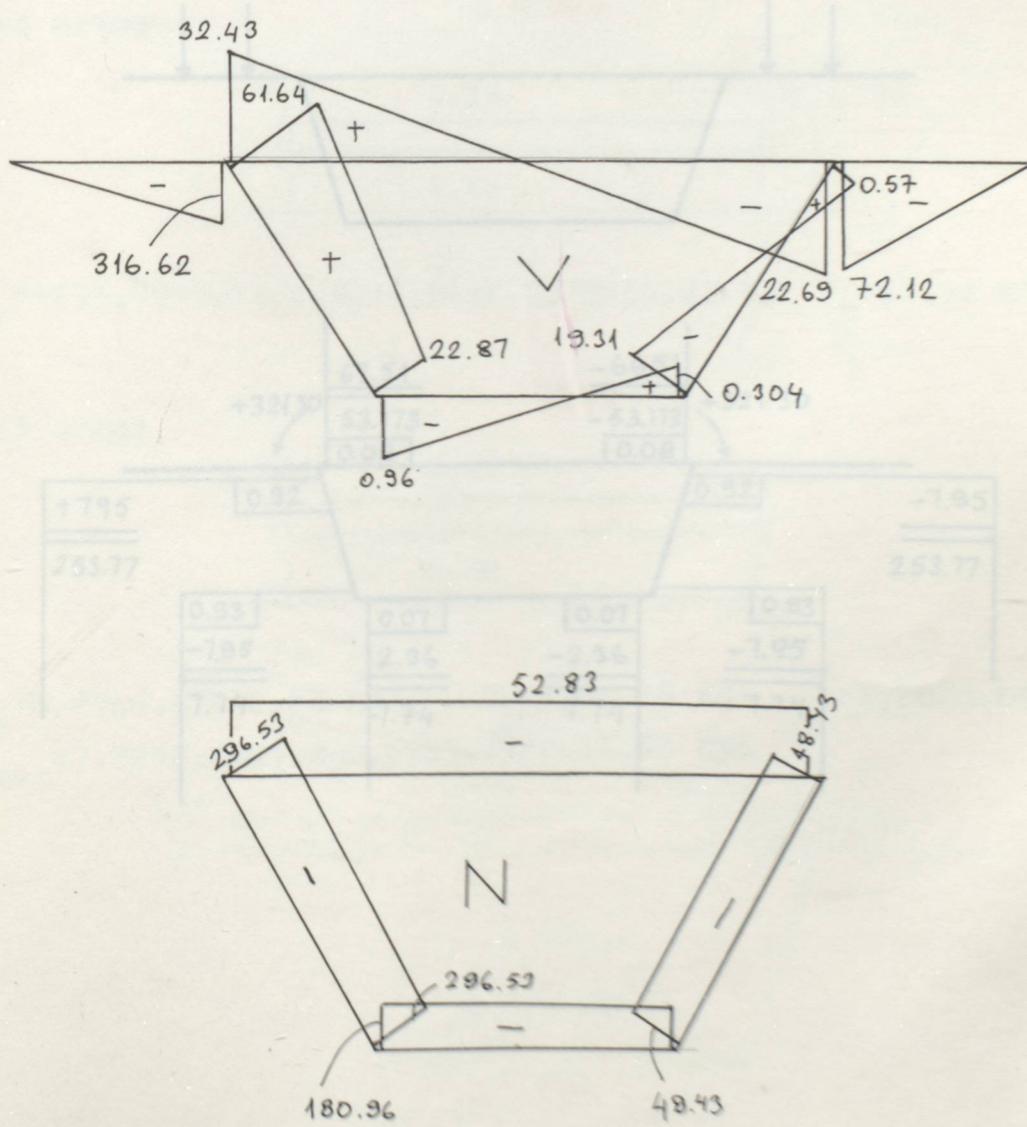
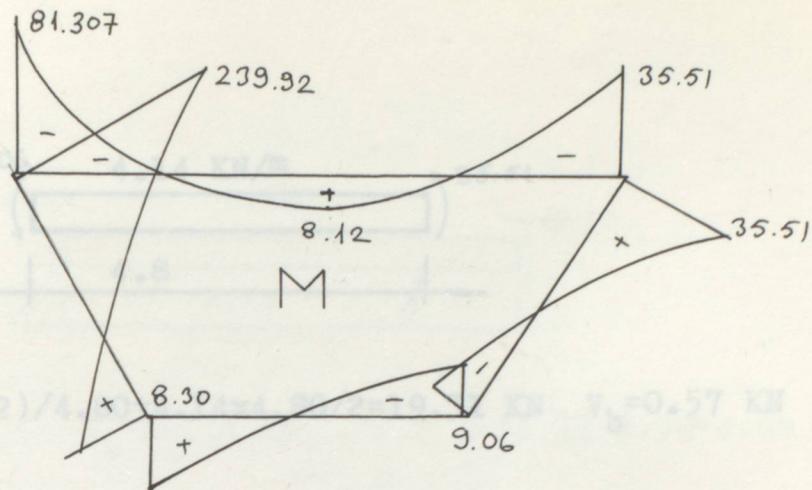

$$V_a = 239.92 + 8.30 / 4.80 + 4.14 \times 4.8 / 2 = 61.64 \text{ KN}$$

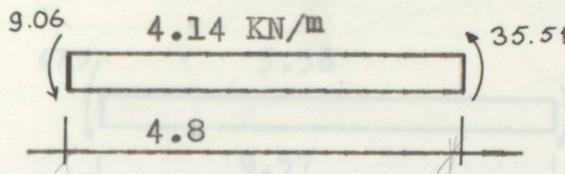
4-3 arası

$$V_a = (-9.06 - 8.30) / 6.30 + 0.67 \times 6.30 / 2 = 0.64 \text{ KN} \quad x = 0.64 / 0.67 = 0.96 \text{ m}$$

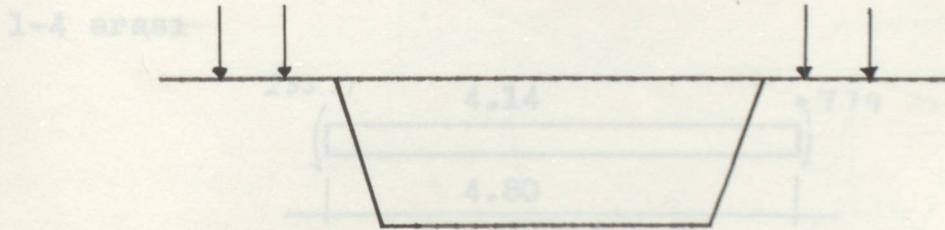
3-2 arası

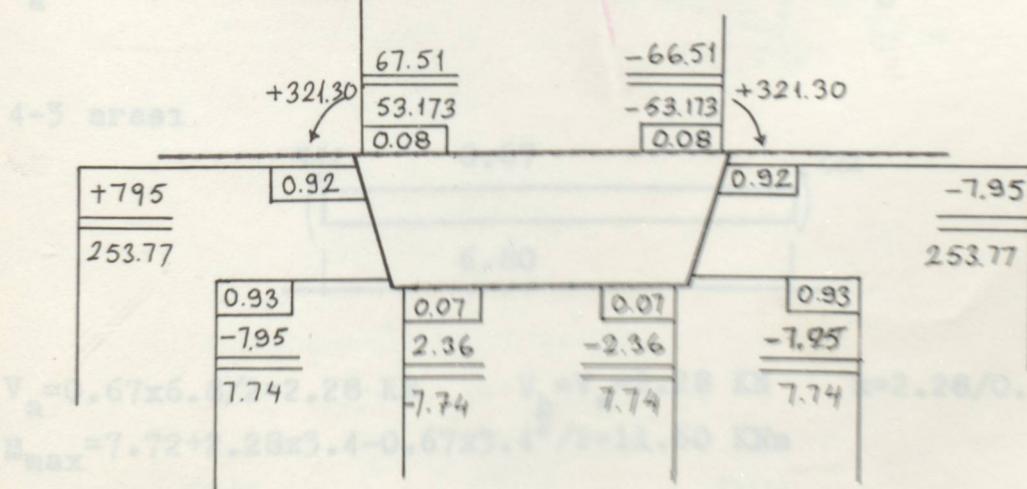
$$V_a = (9.06 + 35.92) / 4.80 + 4.14 \times 4.80 / 2 = 19.31 \text{ KN} \quad V_b = 0.57 \text{ KN}$$

$$\sigma_{\max} = -67.51 + 26.14 \cdot 4.69 - 5.58 \cdot 4.69^2 / 2 = -6.29 \text{ KN.m}$$

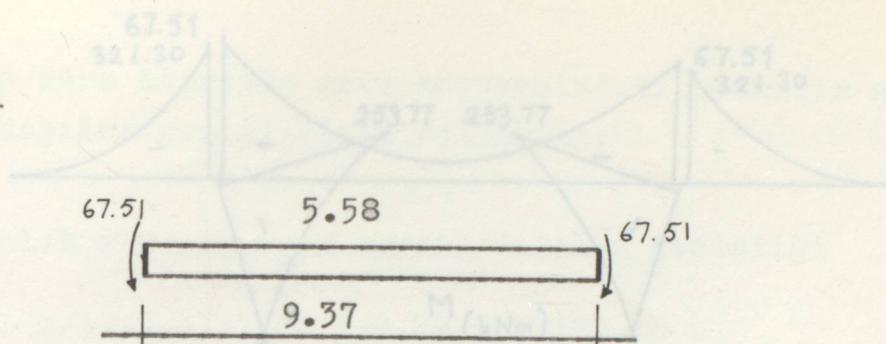
2)

$$V_a = +253.77 + 7.74 / 4.80 + 4.14 \times 4.80 / 2 = 65.41 \text{ KN} \quad V_b = -4.54 \text{ KN}$$

1-2 arası

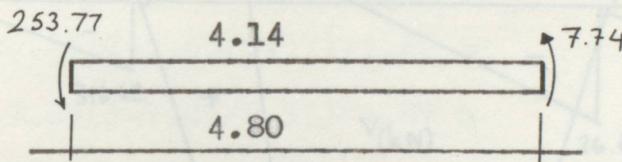
$$V_a = 26.14 \text{ KN}$$

$$V_b = 26.14 \text{ KN}$$

$$x = 26.14 / 5.58 = 4.69 \text{ m}$$

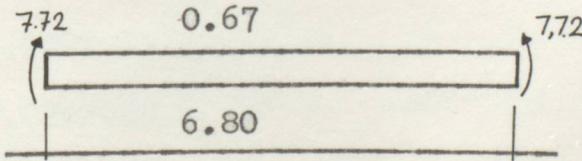
$$M_{\max} = -67.51 + 26.14 \cdot 4.69 - 5.58 \cdot 4.69^2 / 2 = -6.29 \text{ KNm}$$

1-4 arası

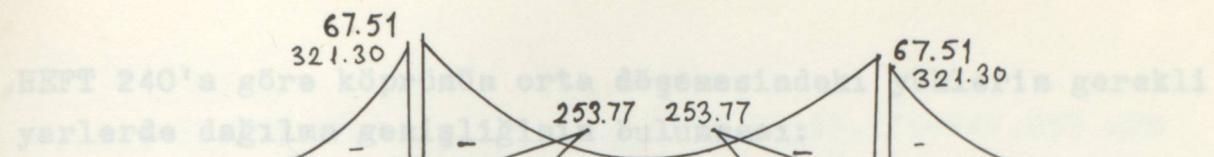
$$V_a = +253.77 + 7.74 / 4.80 + 4.14 \cdot 4.80 / 2 = 65.41 \text{ KN} \quad V_b = 44.54 \text{ kN}$$

4-3 arası

$$V_a = 0.67 \cdot 6.80 / 2 = 2.28 \text{ KN} \quad V_b = V_a = 2.28 \text{ KN} \quad x = 2.28 / 0.64 = 3.4 \text{ m}$$

$$M_{\max} = 7.72 + 2.28 \cdot 3.4 - 0.67 \cdot 3.4^2 / 2 = 11.60 \text{ KNm}$$

$$B_{a_1} = t_y \cdot x(1-x/l) = 0.47 + 0.5(1-2.28/7.72) = 2.00 \text{ m}$$

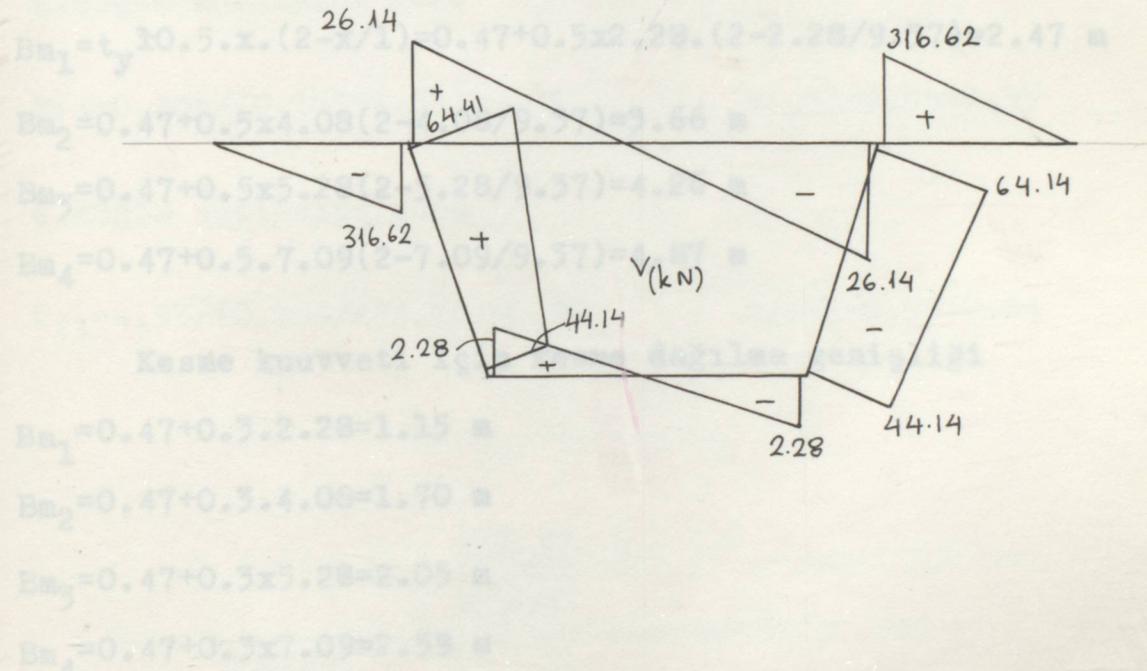
$$B_{a_2} = t_y \cdot x(1-x/l) = 0.47 + 0.5(1-4.08/9.77) = 2.47 \text{ m}$$

$$B_{a_3} = t_y \cdot x(1-x/l) = 0.47 + 0.5(1-5.28/9.77) = 2.87 \text{ m}$$

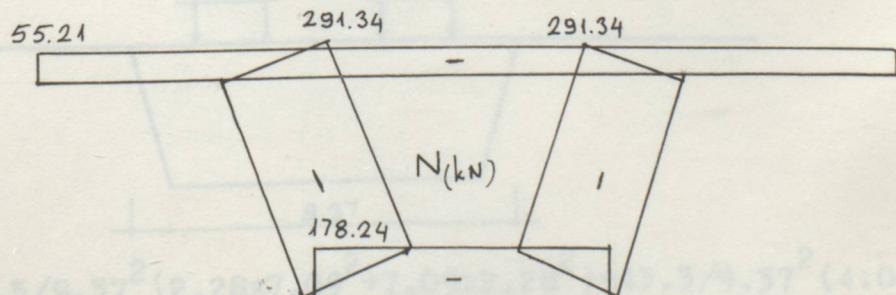
$M(kNm)$

11.60

Mesnet momenti icin moment deklas denisligi

Agiklik momenti icin kuvvet

$$M_{kam} = 54.5 / 9.57^2 (2.28 / 7.72)^2 + 0.3 / 9.57^2 (4.08 / 9.77)^2 + 5.28 \cdot 4.09^2 = 195.86 \text{ KNm}$$

HEFT 240'a göre köprünün orta döşemesindeki yüklerin gerekli yerlerde dağılma genişliğinin bulunması:

Açıklık momenti için moment dağılma genişliği

$$Bm_1 = t_y + x(1-x/l) = 0.47 + 2.28(1 - 2.28/9.37) = 2.20 \text{ m}$$

$$Bm_2 = t_y + x(1-x/l) = 0.47 + 4.08(1 - 4.08/9.37) = 2.77 \text{ m}$$

$$Bm_3 = t_y + x(1-x/l) = 0.47 + 5.28(1 - 5.28/9.37) = 2.77 \text{ m}$$

Mesnet momenti için moment dağılma genişliği

$$Bm_1 = t_y + 0.5 \cdot x \cdot (2-x/l) = 0.47 + 0.5 \cdot 2 \cdot 2.28 \cdot (2 - 2.28/9.37) = 2.47 \text{ m}$$

$$Bm_2 = 0.47 + 0.5 \cdot 4.08 \cdot (2 - 4.08/9.37) = 3.66 \text{ m}$$

$$Bm_3 = 0.47 + 0.5 \cdot 5.28 \cdot (2 - 5.28/9.37) = 4.26 \text{ m}$$

$$Bm_4 = 0.47 + 0.5 \cdot 7.09 \cdot (2 - 7.09/9.37) = 4.87 \text{ m}$$

Kesme kuuvveti için kesme dağılma genişliği

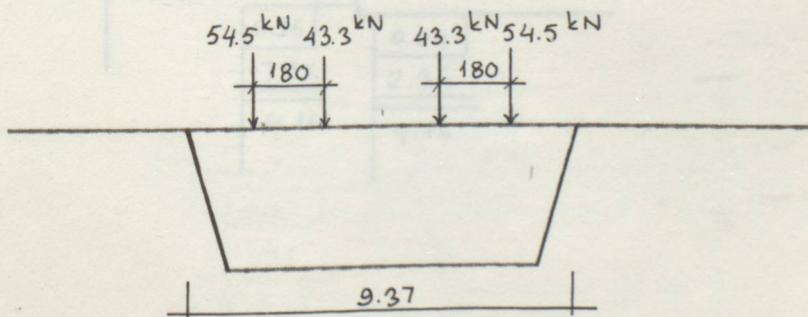
$$Bm_1 = 0.47 + 0.3 \cdot 2.28 = 1.15 \text{ m}$$

$$Bm_2 = 0.47 + 0.3 \cdot 4.08 = 1.70 \text{ m}$$

$$Bm_3 = 0.47 + 0.3 \cdot 5.28 = 2.05 \text{ m}$$

$$Bm_4 = 0.47 + 0.3 \cdot 7.09 = 2.59 \text{ m}$$

Açıklık momenti için hesap

$$M_{\text{kam.}} = 54.5/9.37^2 (2.28 \cdot 7.09^2 + 7.09 \cdot 2.28^2) + 43.3/9.37^2 (4.08 \cdot 5.29^2 + 5.28 \cdot 4.09^2) = 193.88 \text{ KNm}$$

1-2 arası

54.5 43.3 43.3 54.5

$$M_{\text{sabit}} = 53.173 \text{ KNm}$$

$$M_{12} = 193.88 + 53.173 = 247.053 \text{ KNm}$$

Dağıtma Katsayılarının Hesabı

Sistem simetrik olduğundan dolayı köprünün yarısına göre hesap yapılmıştır.

1. düğüm noktasına göre

$$k_{12} = 0.205 / (0.205 + 4.33) = 0.05$$

$$k_{24} = 1 - 0.05 = 0.95$$

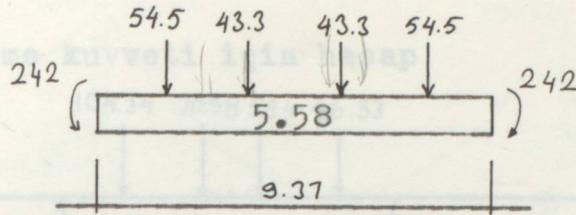
4. düğüm noktasına göre

$$k_{41} = 4.33 / (0.289/2 + 4.33) = 0.96$$

$$k_{43} = 1 - 0.96 = 0.04$$

		242.47
	186,77	247.053
		0.05
0.95		
7.95		
-55.69		
	0.96	0.04
	-7.95	2.36
	-4.16	4.16

1-2 arası

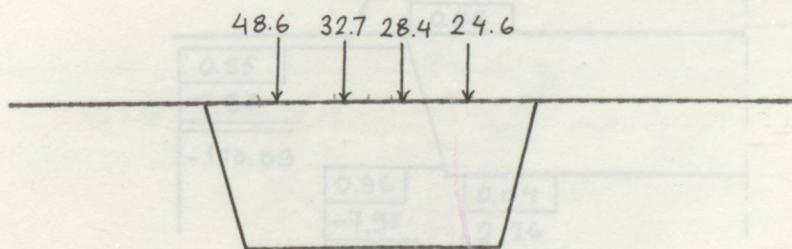
$$V_a = 54.5 + 43.3 + 5.58 \times 9.37 / 2 = 123.74 \text{ KN}$$

$$V_a = 54.5 + 43.3 + 5.58 \cdot x \quad x = 4.64 \text{ m}$$

$$M_{\max} + 2 \cdot 42 - 123.74 \times 4.64 + 5.58 \times 4.64^2 / 2 + 54.5 \cdot 2 \cdot 36 + 43.3 \times 0.58 = 0$$

$$M_{\max} = 118.35 \text{ KNm}$$

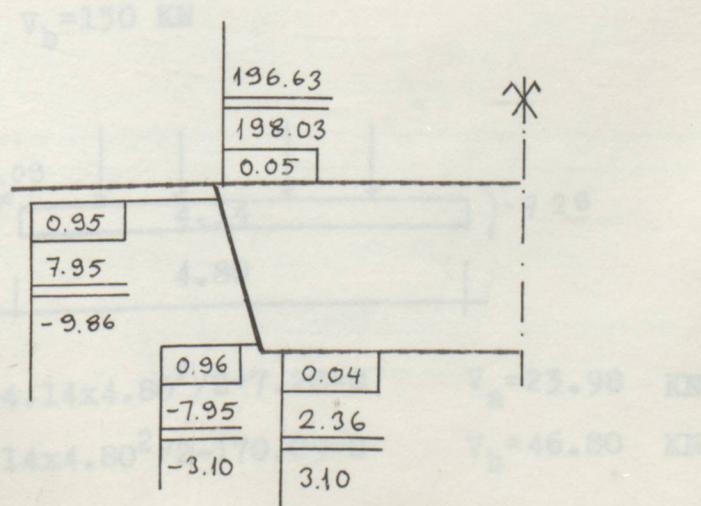
Mesnet momenti için aynı yüklemeden doğam moment:

1-2 arası

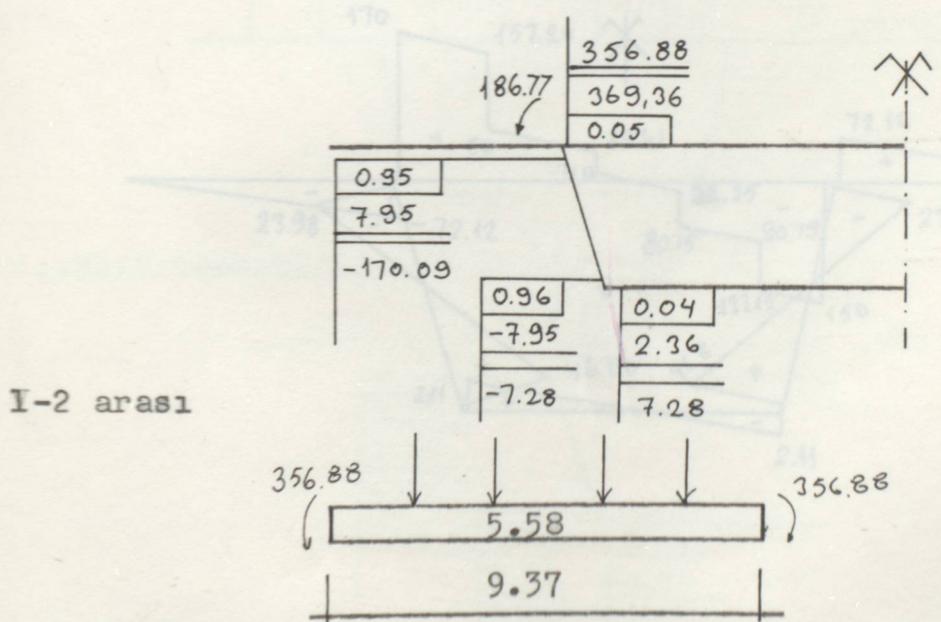
$$M_{12} = 48.6 / 9.37^2 (2.28 \times 7.09^2) + 32.7 / 9.37^2 (4.08 \times 5.29^2) + 28.4 / 9.37^2 (5.28 \times 4.09^2) + 24.6 / 9.37^2 (7.09 \times 2.28^2) = 144.86 \text{ KNm}$$

$$M_{T12} = 144.86 + 53.173 = 198.03 \text{ KNm}$$

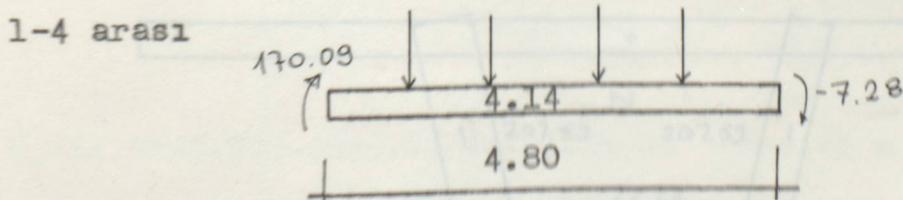
 $V_a = 170 \text{ KN}$

$$M_{12} = 53.173 + 104.34/9.37^2 (2.28 \times 7.09^2) + 70.58/9.37^2 (4.08 \times 5.29^2) + 58.4/9.37^2 \times 5.28 \times 4.09^2 + 46.33/9.37^2 \times 7.09 \times 2.28^2 = 369.36 \text{ KNm}$$

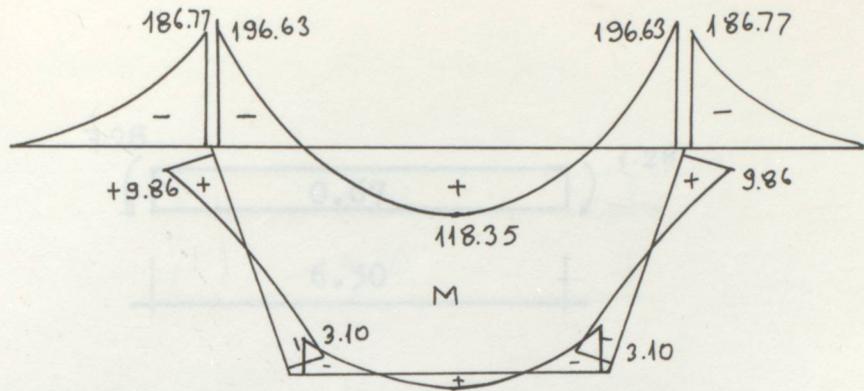

$$V_a = 170 \text{ KN} \quad V_b = 150 \text{ KN}$$

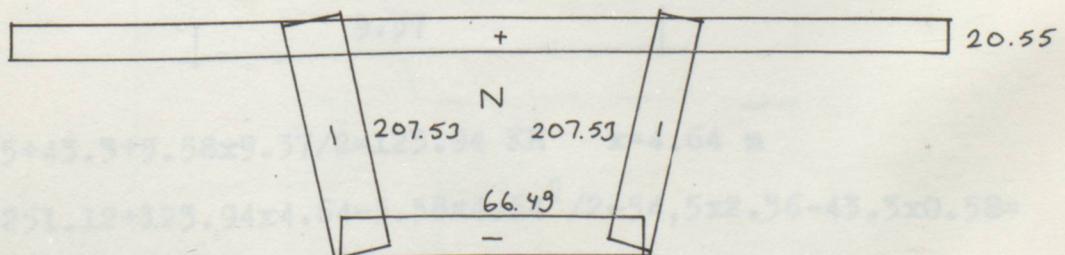
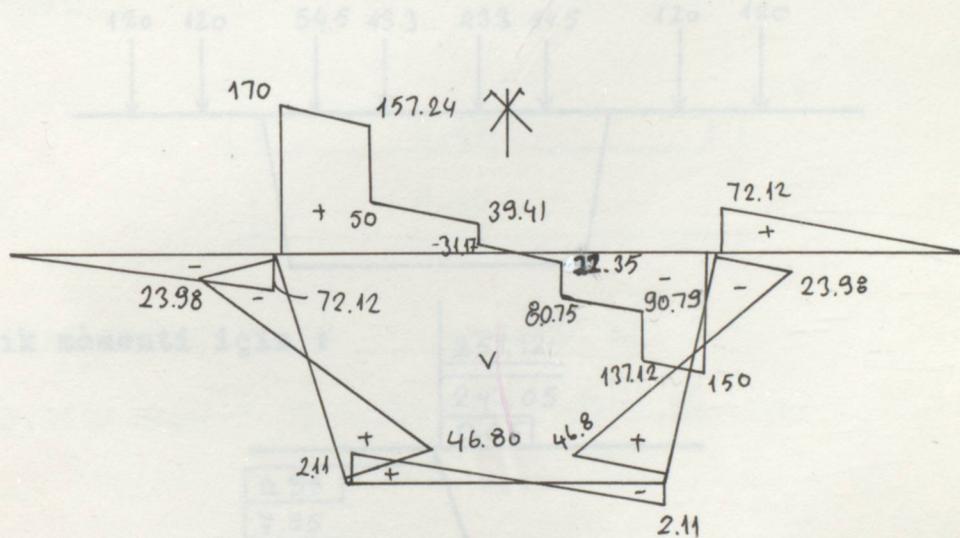

$$V_a \times 4.80 + 170.09 - 4.14 \times 4.80^2 / 2 + 7.28 = 0 \quad V_a = 23.98 \text{ KN}$$

$$V_b \times 4.80 - 7.28 - 4.14 \times 4.80^2 / 2 - 170.09 = 0 \quad V_b = 46.80 \text{ KN}$$

$$V_e = 0.57 \times 6,30 / 2 = 2.11 \text{ KN}$$

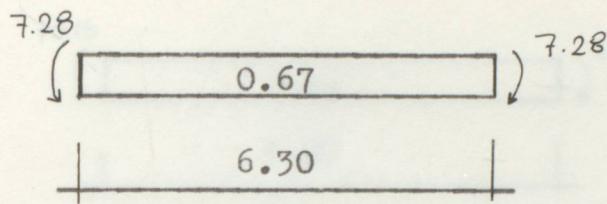

$$V_e = 54.5 \times 45.5 / 2 = 123.5 \text{ KN}$$

$$E_{max} = 251.12 \times 123.5 / 45.5 = 530.73 \text{ KN}$$

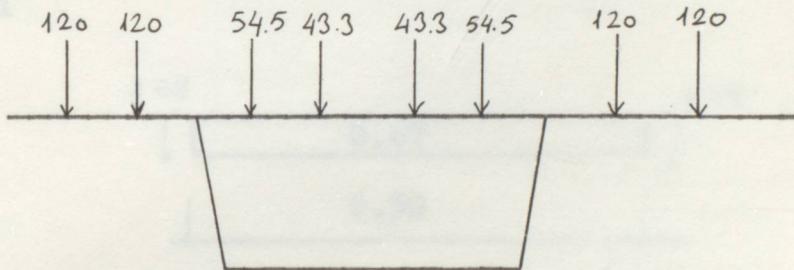
$$110.16 \text{ KN}$$

4-3 arası

$$V_a = 0.67 \times 6.30 / 2 = 2.11 \text{ KN} \quad V_b = V_a = 2.11 \text{ KN}$$

4)

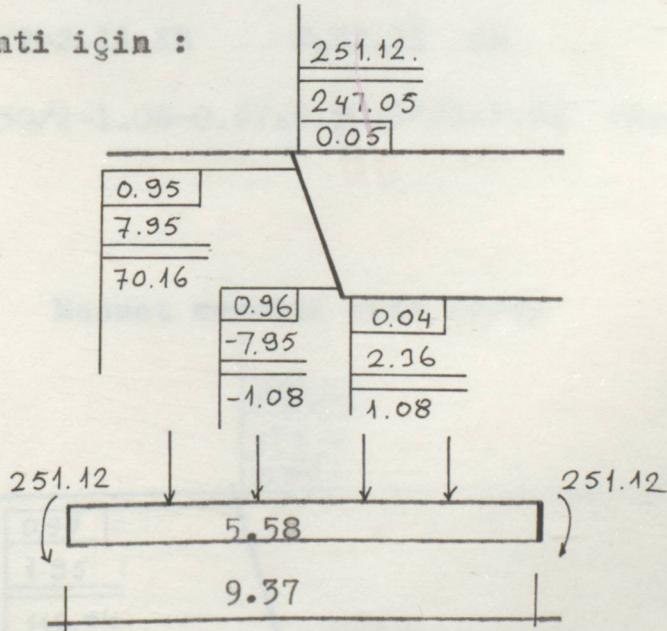
Açıklık momenti için :

$$251.12$$

$$247.05$$

$$0.05$$

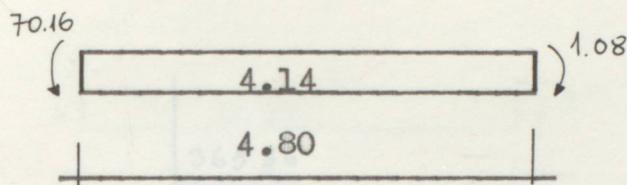
1-2 arası

$$V_a = 54.5 + 43.3 + 5.58 \times 9.37 / 2 = 123.94 \text{ KN} \quad x = 4.64 \text{ m}$$

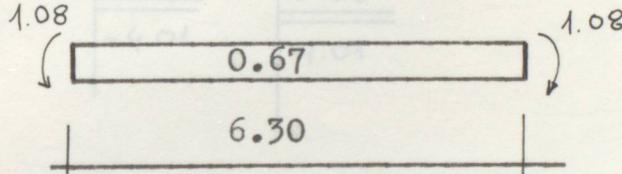
$$M_{\max} = -251.12 + 123.94 \times 4.64 - 5.58 \times 4.64^2 / 2 - 54.5 \times 2.36 - 43.3 \times 0.58 = 110.16 \text{ KNm}$$

1-4 arası Kesme kuvveti için hesap

$$V_a = (+70.16 + 4.14 \times 4.80^2 / 2 - 1.08) / 4.80 = 24.32 \text{ KN}$$

4-3 arası

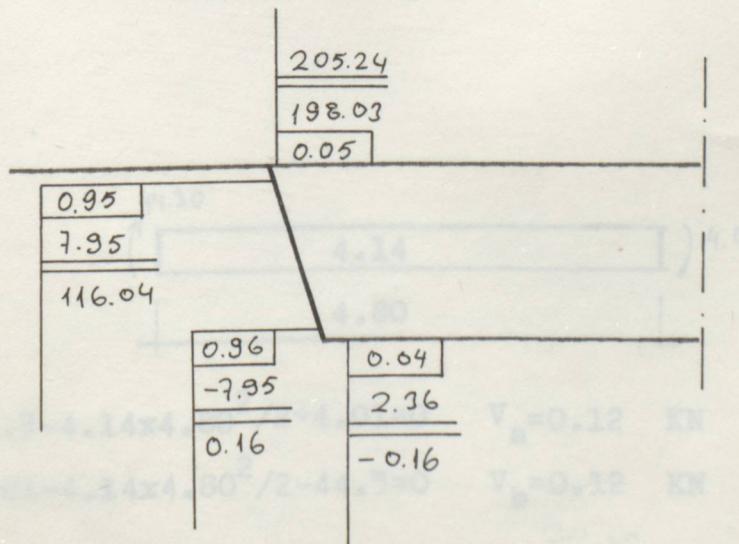
$$V_a = 0.67 \times 6.30 / 2 = 2.11 \text{ KN} \quad V_b = 2.11 \text{ KN}$$

$$M_{\max} = 2.11 \times 6.30 / 2 - 1.08 - 0.67 \times 6.30 / 2^2 / 2 = 2.24 \text{ KNm}$$

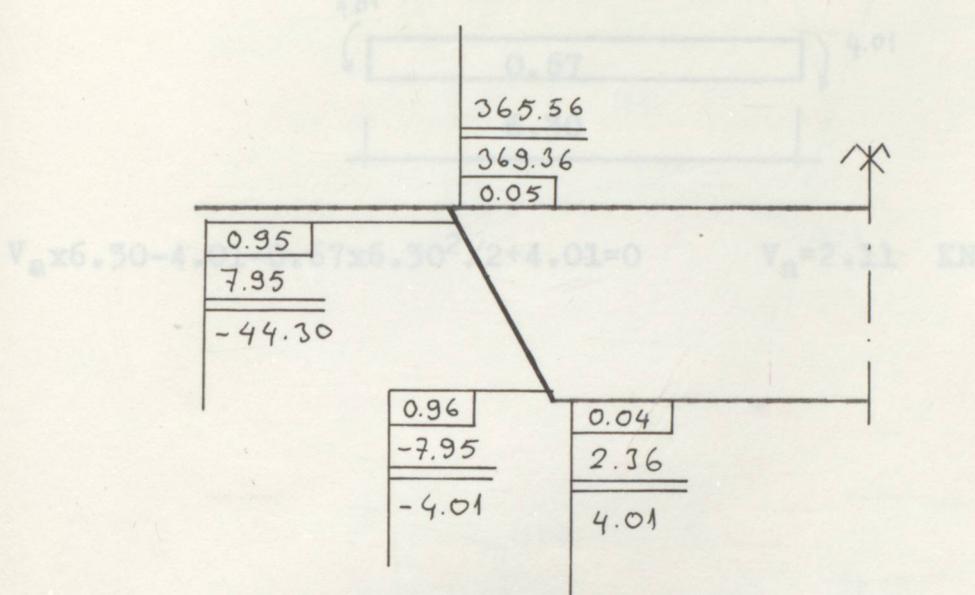
 $V_a = 170 \text{ KN}$

Mesnet momenti için hesap

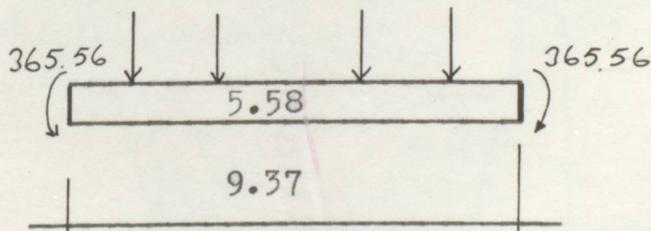
1-4 arası

4-3 arası Kesme kuvveti için hesap

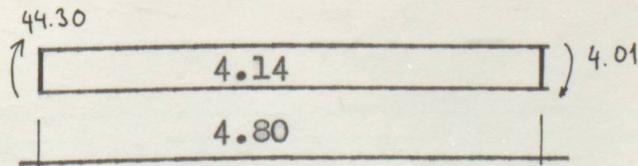
1-2 arası

$$V_a = 170 \text{ KN}$$

$$V_b = 170 \text{ KN}$$

1-4 arası

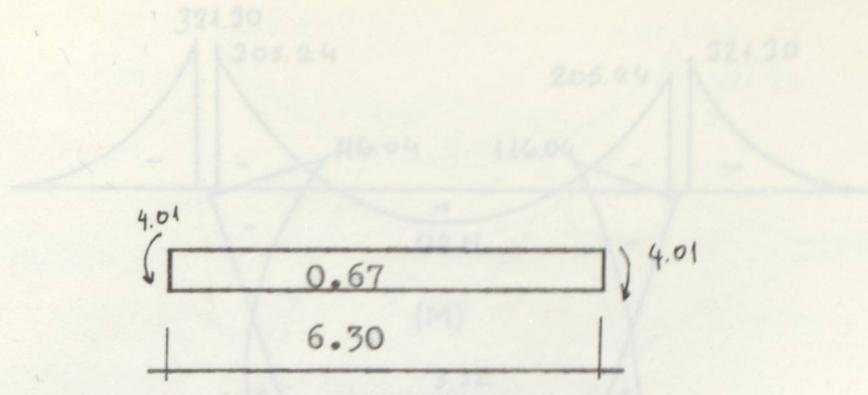

$$V_a = 4.80 + 44.3 - 4.14 \times 4.80^2 / 2 + 4.01 = 0 \quad V_a = 0.12 \text{ KN}$$

$$V_b = 4.80 - 4.01 - 4.14 \times 4.80^2 / 2 - 44.3 = 0 \quad V_b = 0.12 \text{ KN}$$

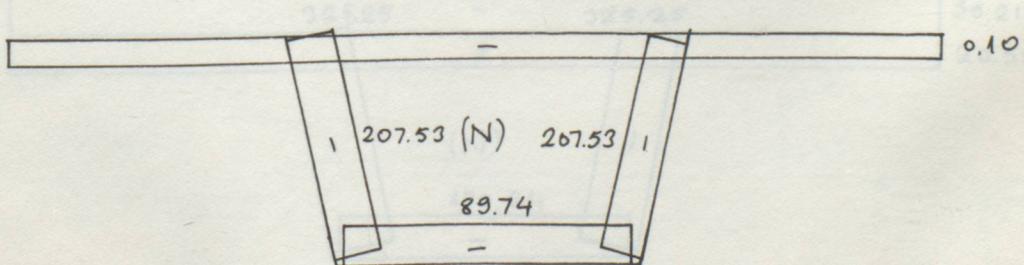
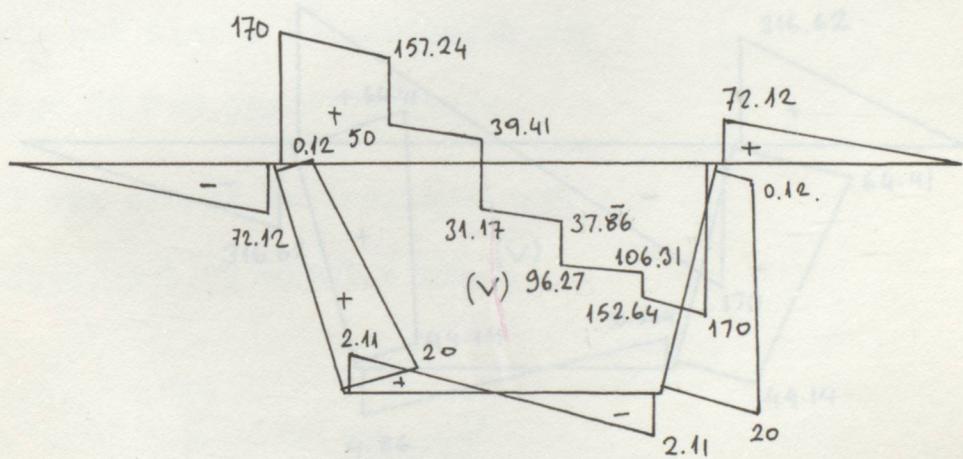
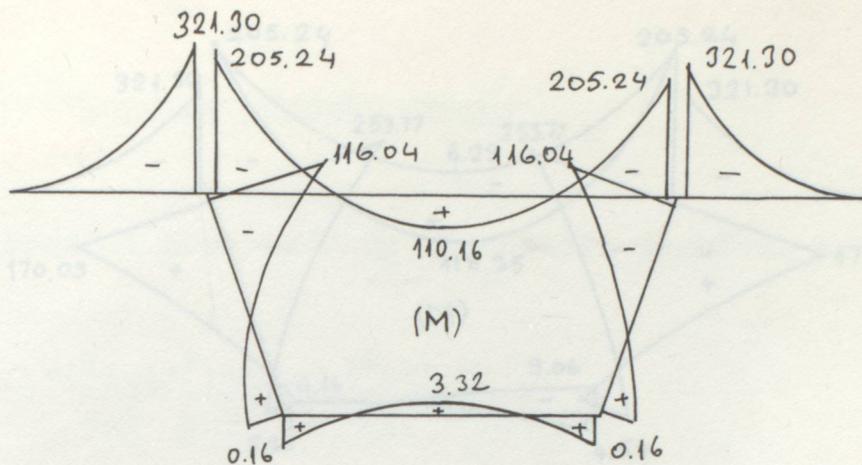
20.60

4-3 arası

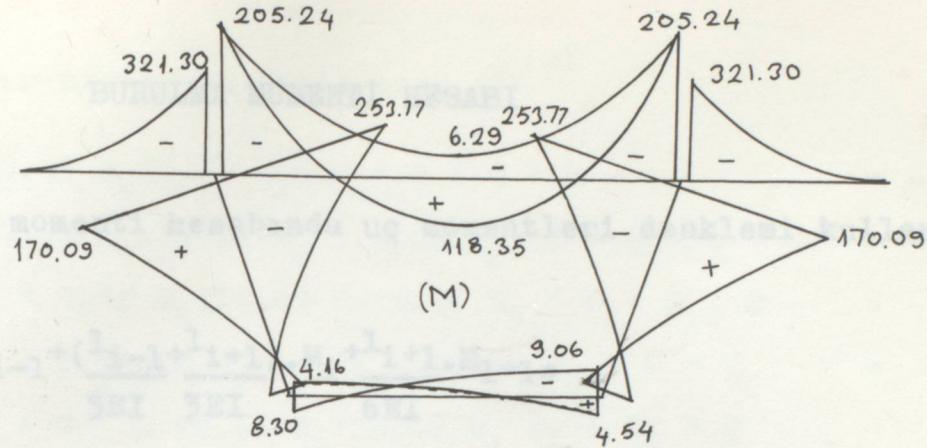

$$V_a \times 6.30 - 4.01 - 0.67 \times 6.30^2 / 2 + 4.01 = 0 \quad V_a = 2.11 \text{ KN}$$

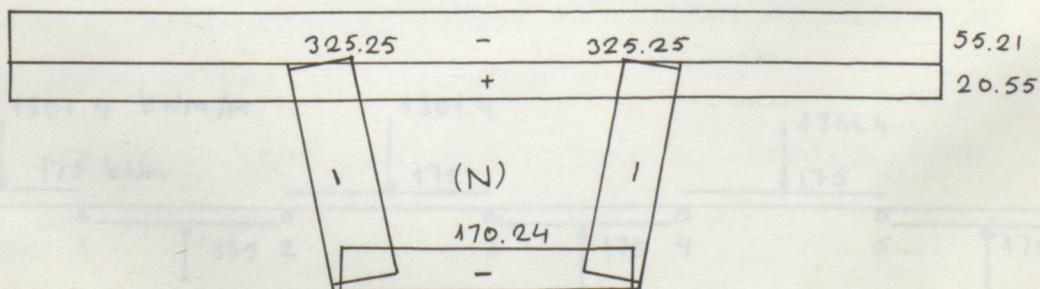
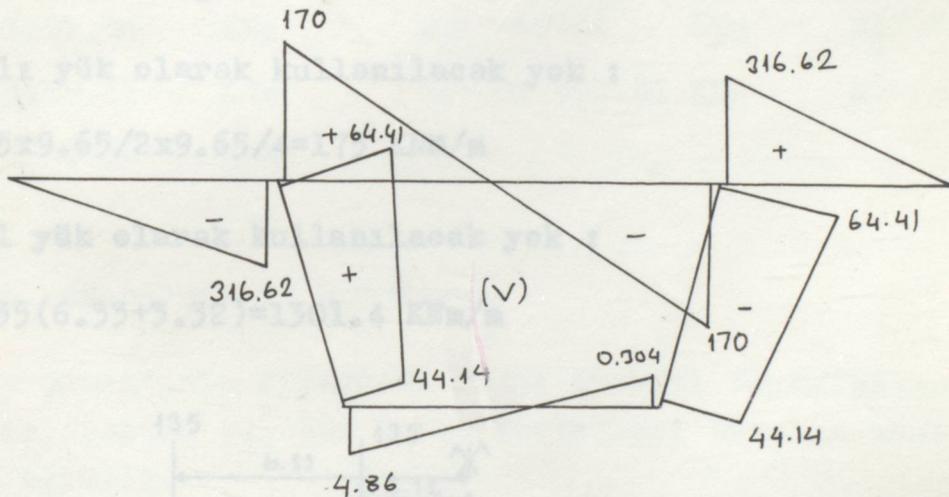

74
MAXIMUM M, V, N DİYAGRAMI

İzgilli yükler igeri : $M_1^2/24.21$

Tekil yükler igeri : $M_2^2/16.21$

Sırasıyla her bir BURULMA MÜMENİ HESABI

$$\text{Mez.0} \quad 15.47 + 17.73 + 0 + 0 + 0 + 0 = -905535$$

Burulma momenti hesabında üç momentleri denklemi kullanılmıştır.

$$\text{Mez.2} \quad 0 + 9.65 + 13.65 + 9.65 + 0 + 0 = -232297$$

$$\frac{l_{i-1}}{6EI} \cdot M_{i-1} + \left(\frac{l_{i-1}}{3EI} + \frac{l_{i+1}}{3EI} \right) \cdot M_i + \frac{l_{i+1}}{6EI} \cdot M_{i+1} =$$

$$\text{Mez.5} \quad 0 + 0 + 0 + 0 + 0 + 0 = -2600000$$

Yayalı yükler için : $= t \cdot l^2 / 24 \cdot EI$

Tekil yükler için : $= P \cdot l^2 / 16 \cdot EI$

Yayılı yük olarak kullanılacak yok :

$$m_t = 15 \times 9.65 / 2 \times 9.65 / 4 = 175 \text{ KN/m}$$

Tekil yük olarak kullanılacak yok :

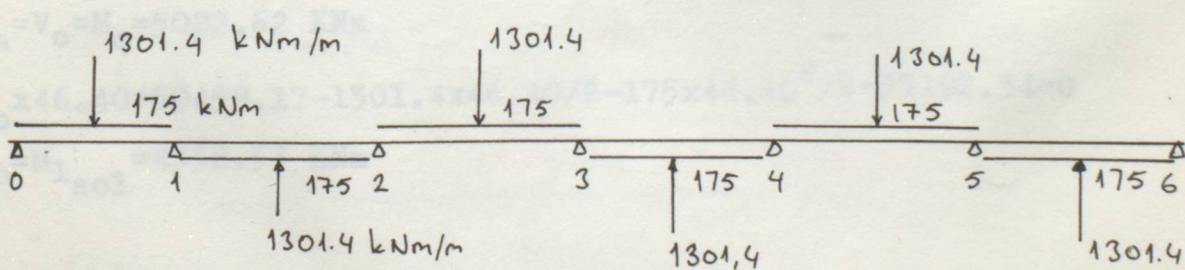
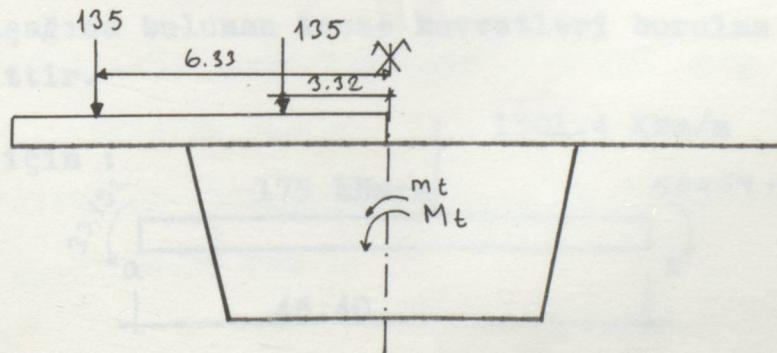
$$M_t = 135 (6.33 + 3.32) = 1301.4 \text{ KNm/m}$$

Burulma momenti hesabında üç momentleri denklemi kullanılmıştır.

Özdeştir. Aşağıdakilerdeki tabloda bu denklemi kullanılmıştır.

İçindekilerdeki tabloda bu denklemi kullanılmıştır.

1. Açıklık tablosu :

Sırayla her mesnetten başlayarak :

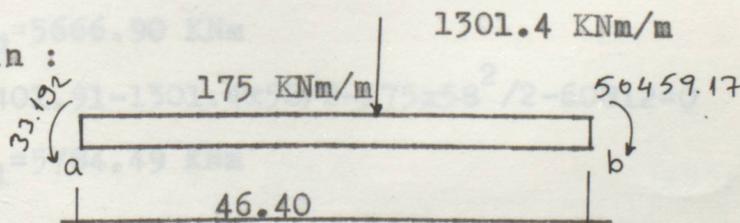
$$\begin{aligned}
 \text{Mes.0} \quad & 15.47 M_0 + 7.73 M_1 + 0 + 0 + 0 + 0 + 0 = -903535 \\
 \text{Mes.1} \quad & 7.73 M_0 + 34.80 M_1 + 9.66 M_2 + 0 + 0 + 0 + 0 = -2600000 \\
 \text{Mes.2} \quad & 0 + 9.66 M_1 + 38.66 M_2 + 9.66 M_3 + 0 + 0 + 0 = -339293 \\
 \text{Mes.3} \quad & 0 + 0 + 9.66 M_2 + 38.66 M_3 + 9.66 M_4 + 0 + 0 = " \\
 \text{Mes.4} \quad & 0 + 0 + 0 + 9.66 M_3 + 38.66 M_4 + 9.66 M_5 + 0 = " \\
 \text{Mes.5} \quad & 0 + 0 + 0 + 0 + 9.66 M_4 + 34.80 M_5 + 7.33 M_6 = -2600000 \\
 \text{Mes.6} \quad & 0 + 0 + 0 + 0 + 0 + 7.33 M_5 + 15.47 M_6 = -903535
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 M_0 &= -33192.34 \text{ KNm} & M_2 &= -60812 \text{ KNm} & M_4 &= -6069651 \text{ KNm} \\
 M_1 &= -50459.17 \text{ KNm} & M_3 &= -57401.91 \text{ KNm} & M_5 &= -50921,4 \text{ KNm} \\
 M_6 &= -32961.38 \text{ KNm}
 \end{aligned}$$

Burulma momentlerinin bulunması:

Burulma momentinin diyagramı kesme kuvveti diyagramına özdeştir. Aşağıda bulunan kesme kuvvetleri burulma momentlerine eşittir.

1. Açıklık için :

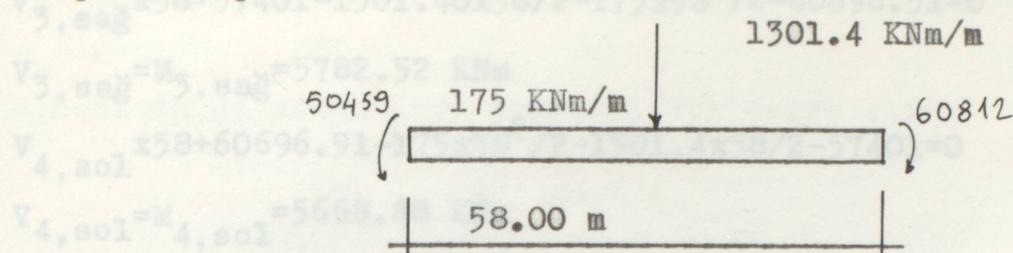
$$V_a \times 46.40 + 33192.34 - 50459.17 - 175 \times 46.40^2 / 2 - 1301.4 \times 46.40 / 2 = 0$$

$$V_a = V_o = M_o = 5082.62 \text{ KNm}$$

$$V_b \times 46.40 + 50459.17 - 1301.4 \times 46.40 / 2 - 175 \times 46.40^2 / 2 - 33192.34 = 0$$

$$V_b = M_{l_{sol}} = 4338.57 \text{ KNm}$$

2. Açıklık için:

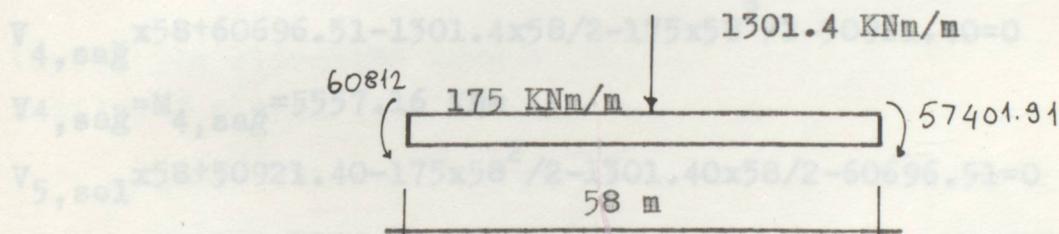
$$V_{1,\text{sağ}} \cdot 58 + 50459 - 175 \times 58^2 / 2 - 1301.4 \times 58 / 2 - 60812 = 0$$

$$V_{1,\text{sağ}} = M_{1,\text{sağ}} = 5904.20 \text{ KNm}$$

$$V_{2,\text{sol}} = (-60812 + 1301.40 \times 58 / 2 + 175 \times 58^2 / 2 + 50459) / 58 = 5547.20 \text{ KN}$$

$$V_{2,\text{sol}} = M_{2,\text{sol}} = 5547.20 \text{ KNm}$$

3. Açıklık için :

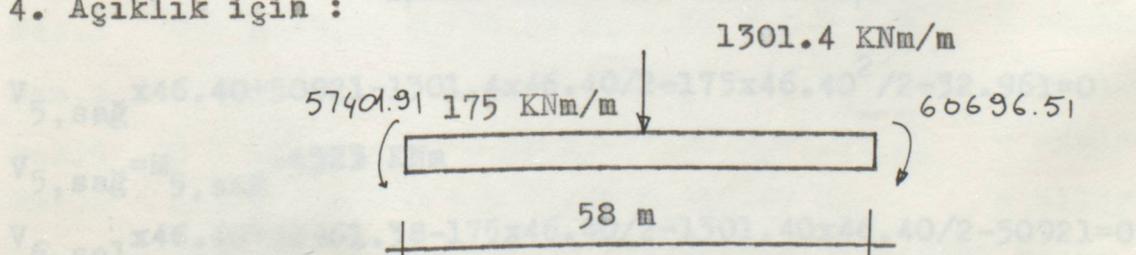
$$V_{2,\text{sağ}} \cdot 58 + 60812 - 1301.4 \times 58 / 2 - 175 \times 58^2 / 2 - 57401.91 = 0$$

$$V_{2,\text{sağ}} = M_{2,\text{sağ}} = 5666.90 \text{ KNm}$$

$$V_{3,\text{sol}} \cdot 58 + 57401.91 - 1301.4 \times 58 / 2 - 175 \times 58^2 / 2 - 60812 = 0$$

$$V_{3,\text{sol}} = M_{3,\text{sol}} = 5784.49 \text{ KNm}$$

4. Açıklık için :

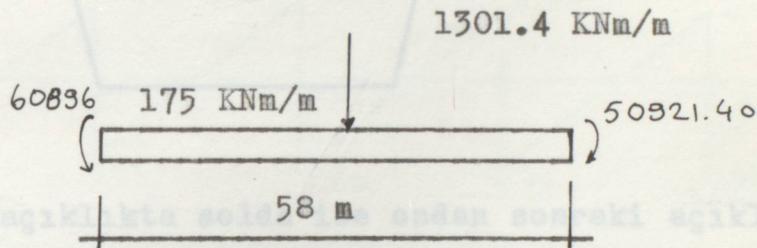
$$V_3, \text{sag} = x 58 + 57401 - 1301.40 x 58 / 2 - 175 x 58^2 / 2 - 60696.51 = 0$$

$$V_3, \text{sag} = M_3, \text{sag} = 5782.52 \text{ KNm}$$

$$V_4, \text{sol} = x 58 + 60696.51 - 175 x 58^2 / 2 - 1301.40 x 58 / 2 - 57401 = 0$$

$$V_4, \text{sol} = M_4, \text{sol} = 5668.88 \text{ KNm}$$

5. Açıklık için :

Bu yüklenme bir açıklıkta sağda solasından önceki eğiklikte sağdadır.

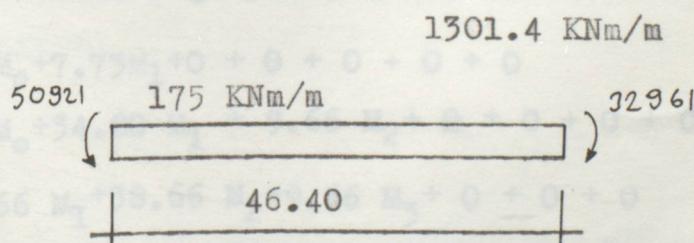
$$V_4, \text{sag} = x 58 + 60696.51 - 1301.40 x 58 / 2 - 175 x 58^2 / 2 - 50921.40 = 0$$

$$V_4, \text{sag} = M_4, \text{sag} = 5557.16 \text{ KNm}$$

$$V_5, \text{sol} = x 58 + 50921.40 - 175 x 58^2 / 2 - 1301.40 x 58 / 2 - 60696.51 = 0$$

$$V_5, \text{sol} = M_5, \text{sol} = 5894.24 \text{ KNm}$$

6. Açıklık için

$$V_5, \text{sag} = x 46.40 + 50921 - 1301.40 x 46.40 / 2 - 175 x 46.40^2 / 2 - 32.961 = 0$$

$$V_5, \text{sag} = M_5, \text{sag} = 4523 \text{ KNm}$$

$$V_6, \text{sol} = x 46.40 + 32961.38 - 175 x 46.40 / 2 - 1301.40 x 46.40 / 2 - 50921 = 0$$

$$V_6, \text{sol} = M_6 = 5097 \text{ KNm}$$

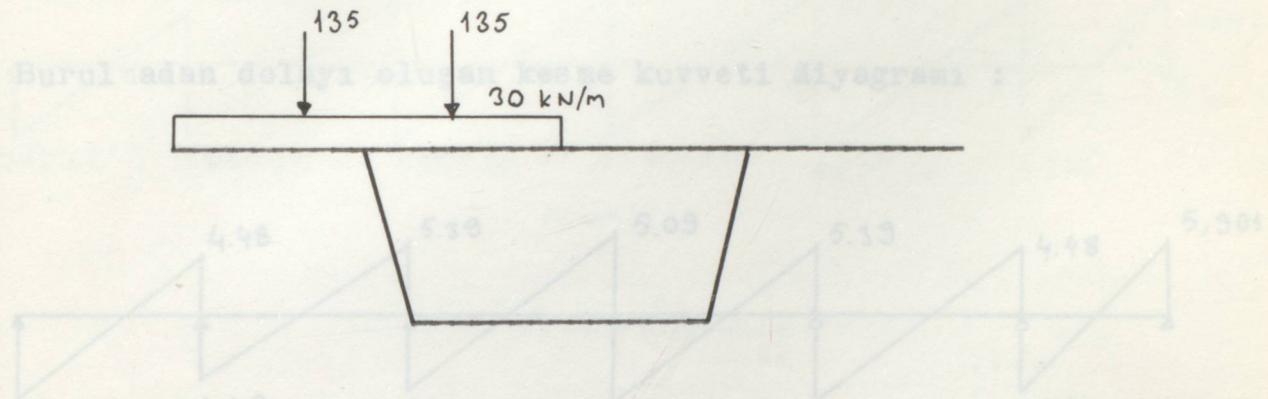
BURULMA MOMENTİYLE BİRLİKTE OLUŞAN KESME KUVVETLERİ

$$V_3 = -161202 \text{ KN}$$

$$V_4 = -161849 \text{ KN}$$

$$V_5 = -9044.239 \text{ KN}$$

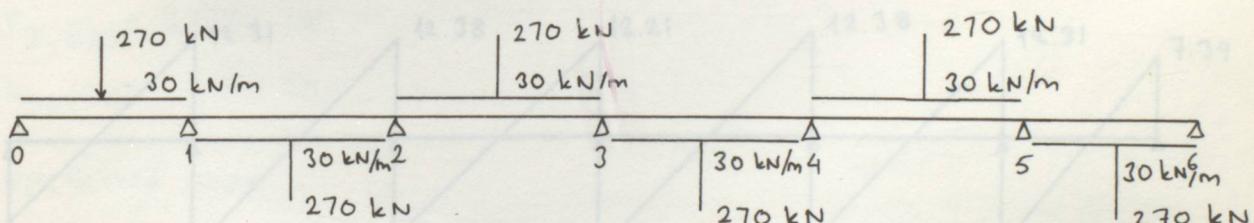
Burada da üç momentleri denklemi kullanılmıştır.

Bu yükleme bir açıklıkta solda ise ondan sonraki açıklıkta sağdadır.

Yayılı yük olarak: 30 KN/m

Tekil yük olarak : 270 KN

Sırayla her mesnetten başlayarak :

$$\text{Mes.0} \quad 15.47 M_0 + 7.73 M_1 + 0 + 0 + 0 + 0 = -161202$$

$$\text{Mes.1} \quad 7.73 M_0 + 34.80 M_1 + 9.66 M_2 + 0 + 0 + 0 = -461849$$

$$\text{Mes.2} \quad 0 + 9.66 M_1 + 38.66 M_2 + 9.66 M_3 + 0 + 0 + 0 = -601296$$

$$\text{Mes.3} \quad 0 + 0 + 9.66 M_2 + 38.66 M_3 + 9.66 M_4 + 0 + 0 = -601296$$

$$\text{Mes.4} \quad 0 + 0 + 0 + 9.66 M_3 + 38.66 M_4 + 9.66 M_5 + 0 = -601296$$

$$\text{Mes.5} \quad 0 + 0 + 0 + 0 + 9.66 M_4 + 34.80 M_5 + 7.33 M_6 = -461849$$

$$\text{Mes.6} \quad 0 + 0 + 0 + 0 + 7.73 M_5 + 15.47 M_6 = -111202$$

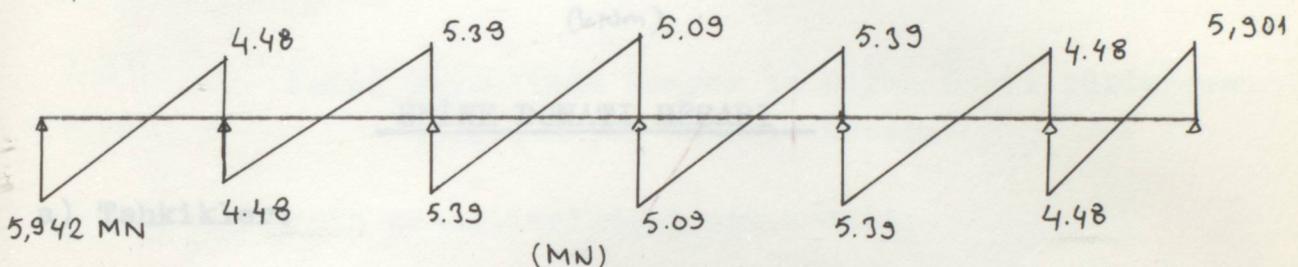
Yukarıdaki denklem sisteminin çözümünden aşağıdaki kesme kuvvetleri bulunmuştur.

$$V_0 = -5942.47 \text{ KN} \quad V_1 = -8961.48 \text{ KN} \quad V_2 = -10771.65 \text{ KN}$$

$$V_3 = -10175.57 \text{ KN} \quad V_4 = -10750.98 \text{ KN} \quad V_5 = -9044.239 \text{ KN}$$

$$V_6 = -5901.101 \text{ KN}$$

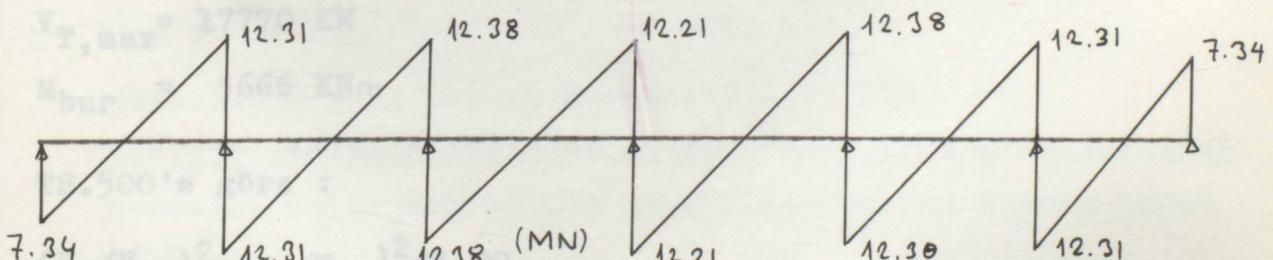
Burulmadan dolayı oluşan kesme kuvveti diyagramı :

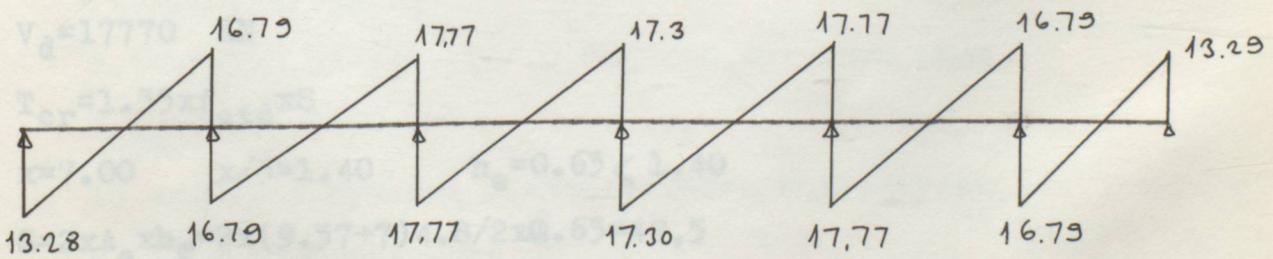
Üniform yüklemede kesme kuvveti diyagramı :

kesme kuvvetiyle burulma esasının enine konutu hesabında

$$g = g_1 + g_2 = 0.384 + 0.0406 = 0.4246 \text{ MN/m}$$

Burulmadan ve üniform yüklemeden doğan kesme kuvvetlerinin toplamının diyagramı :

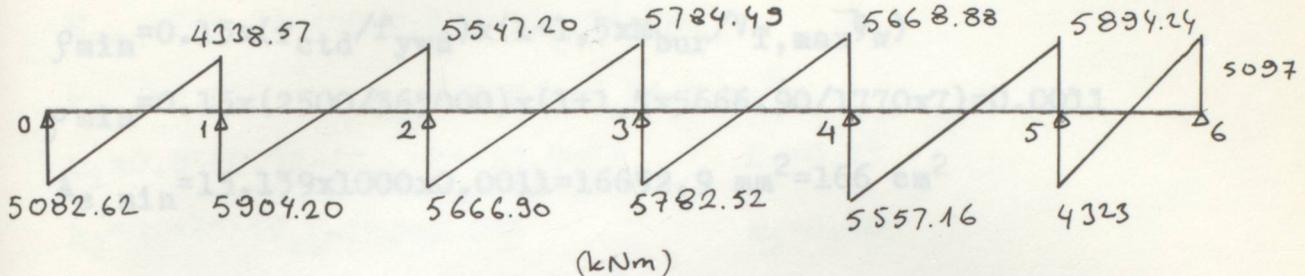

$$T_{er} = 1.7770 \times 24601 \times 49.5 = 167062 \text{ (MN)}$$

$(17770/24601)^2 + (5666.9/167062)^2 = 0.52 < 1$ olduğundan minimum konut kullanmak gereklidir.

Burulma momentleri diyagramı

Minimum Donatı Hesabı

ENİNE DONATI HESABI

a) Tahkikler:

1- Sabit yüklerden ve burulma momentinden dolayı doğan kesme kuvvetiyle burulma momentinin enine donatı hesabında gerektirdiği donatı hesabı

$$V_{T,\max} = 17770 \text{ KN}$$

$$M_{\text{bur}} = 5666 \text{ KNm}$$

TS.500'e göre :

$$(V_d/V_{cr})^2 + (T_d/T_{cr})^2 = 1.00$$

$$V_{cr} = 0.65 \times f_{ctd} \times b_w \times d = 0.65 \times 2,5 \times 15 \cdot 139 \times 10^6 = 24600875 \text{ N}$$

$$V_d = 17770 \text{ KN}$$

$$T_{cr} = 1.35 \times f_{ctd} \times S$$

$$x = 7.00 \quad x/5 = 1.40 \quad h_e = 0.63 < 1.40$$

$$S = 2 \times A_e \times h_e = 2 \times (9.37 + 7) \cdot 4.8 / 2 \times 0.63 = 49,5$$

$$T_{cr} = 1.35 \times 2500 \times 49,5 = 167062 \text{ KNm}$$

$(17770/24601)^2 + (5666.9/167062)^2 = 0.52 < 1$ olduğundan minimum donatı kullanmak gereklidir.

Üst döğemenin mesnetlerindeki sabit, hizmetelli ve üngere
kablosundan Minimum Donatı Hesabı

$$\rho_{\min} = 0.15 \times (f_{ctd}/f_{ywd}) \times (1+1,5 \times M_{bur}/V_{T,\max} b_w)$$

$$\rho_{\min} = 0.15 \times (2500/365000) \times (1+1,5 \times 5666.90/1770 \times 7) = 0.0011$$

$$A_{s,min} = 15.139 \times 1000 \times 0.0011 = 16652.9 \text{ mm}^2 = 166 \text{ cm}^2$$

Emine Doğrultuda Kamyon ve Diğer Sabit Yüklerden
Olusan Enine Donatı Hesabı

1) Üst döğemenin mesnetlerindeki max.moment:

$$M_{mes,max} = 205.24 \text{ kNm}$$

2) Enine doğrultudaki konsolda bulunması gereken öngerilme kablosu miktarı:

$$G = M/W \quad W = b \times h^2 / 6 = 1 \times 0.63^2 / 6 = 0.0662 \text{ m}^3$$

Konsoldaki max. mesnet momenti = 321.20 KNm

$G = 321.20 \times 10^3 / 0.0662 \times 10^9 = 4.85 \text{ N/mm}^2 \Rightarrow 2,5 \text{ MN/m}^2$ olduğundan konsolda enine doğrultuda engerilme kablosu koymak gereklidir.

$e = 0.2115 \text{ m}$ alarak

$$G = -F/A - Fx_e/W_U + M/W_U$$

$$2,5 = -F/1 \times 0.63 - F \times 0.215 / (0.0662) + 0.321.20 / 0.0662$$

$$F_{\text{öng}} = 0.48 \text{ MN} = 48 \text{ TON}$$

13 mm (0.5") Dywidag Strandlerinden kullanırsak,

$$F_{em} = 136 \text{ KN} \text{ (tablodan)}$$

Kablo adedi = $480 / 136 = 3.52$ _____ Kullanılacak kablo adedi 4 olarak bulunmuştur.

Üst döğemenin mesnetlerindeki sabit, hareketli ve öngerme kablosundan dolayı oluşan max. mesnet momenti

$$M_{mes} = 205.24 - 480 \times 0.215 = 102.04 \text{ KNm}$$

$$k_3 = 0.85 \quad f_{ck} = 48 \text{ N/mm}^2 \quad 25 \text{ N/mm}^2$$

$$k_1 \times 0.85 = 0.72 - (f_{vk} - 25) \times 0.0051 \quad K_1 = 0.73$$

$$k_2 = 0.425 - (f_{ck} - 25) \times 0.003 \quad k_2 = 0.365$$

$$A_s = M_d / f_y d (d - k_2 \cdot x) = 102.04 \times 10^6 / (365 \times (580 - 0.365 \times 315))$$

$$A_s = 601 \text{ mm}^2$$

Üst döğemenin açıklığında hesap

$$M_{max} = 118.35 + 480 \times 0.215 = 221.55 \text{ KNm}$$

$$x = 125 \text{ mm} \quad d = 220 \text{ mm}$$

$$A_s = 221.55 \times 10^6 / 365 \times (220 - 0.365 \times 125) = 3489 \text{ mm}^2$$

$$\text{Gerekli donatı alanı} = 3489 - 4 \times 140 = 2919 \text{ mm}^2$$

Dikmelerdeki Donatı Hesabı

$$M_{max} = 253.77 \text{ KNm}$$

$$M_{min} = 170.09 \text{ KNm}$$

$$N = 325.25 \text{ KN} \quad e = M_{max} / N = 253.77 / 325 = 0.77$$

$$M_d / b \cdot h^2 \cdot f_{cd} = 253.77 \cdot 10^3 / 630^2 \cdot 30 = 0.02 \quad \text{----- tablodan } w = 0.05$$

$$= 0.05 \cdot 30 / 365 = 0.0041 \quad \text{-----} = 0.005 \text{ alınır.}$$

$$e/h = 0.8 \quad \text{-----} 0.78 = N_d / (b \cdot h)_{ger} \times 30 \quad (b \cdot h)_{ger} = 13900 \text{ mm}^2$$

$$630 \times 100 / 2 = 315000 \quad 13900 \text{ mm}^2 \text{ olduğundan}$$

$$A_{ger} = 0.005 \times 630 \times 100 = 3150 \text{ mm}^2$$

Bükmeledeki

Alt Döğemenin Donatı Hesabı

$$M_{\max} = 9.06 \text{ KNm}$$

$$N = 170.24 \text{ KN} \quad e = M/N = 9.06/170.24 = 0.053$$

$$M/(bxh^2 \times f) = 9.06 \times 10^3 / (630^2 \times 30) = 0.0008 \quad --- w = 0.05, --- \beta = 0.005$$

$$0.85 = N/(b \cdot h)_{ger} \times 30 \quad --- (bh)_{ger} = 6676 \text{ mm}^2$$

$$bxh/2 = 315000 \text{ mm}^2 \quad 6676 \text{ mm}^2$$

$$A_s = 0.005 \times 630 \times 1000 = 3150 \text{ mm}^2 \quad / 201 = 15 \text{ adet } (\varnothing 16/12,5)$$

KÖPRÜNÜN ENİNE DOĞRULTUSUNDAKİ DONATI MİKTARLARI

Konsolda :

$$M_{kon} = 321.30 \text{ KNm}$$

$$M_{ön} = 4 \times 136 \times 0.215 = 116.96 \text{ KNm}$$

$$M_d = 321.20 - 116.96 = 204.24 \text{ KNm}$$

$$A_s = 204.24 \times 10^6 / 365 \times (580 - 0.365 \times 315) = 1203.29 \text{ mm}^2$$

$$\text{Gerekli Donatı Miktarı} = 1203.29 / 201 = 6 \text{ adet } (\varnothing 16/15)$$

Üst Döğemenin mesnetinde :

$$A_s = 601 \text{ mm}^2 \text{ bulunmuştur.}$$

$$\text{Gerekli Donatı Miktarı} = 601 / 201 = 2.99 = 3 \text{ adet } (\varnothing 16/30)$$

Bu Donatı Konsoldan gelen üst donatı ile karşılanır.

Üst Döğemenin Açıklığında:

$$A_s = 2919 \text{ mm}^2 \text{ bulunmuştur.}$$

$$\text{Gerekli Donatı Miktarı} = 2919 / 254 = 11.49 = 12 \text{ adet } (\varnothing 18/10)$$

Dikmelerdeki Donatı Miktarı:

$A_s = 3150$ bulunmuştur.

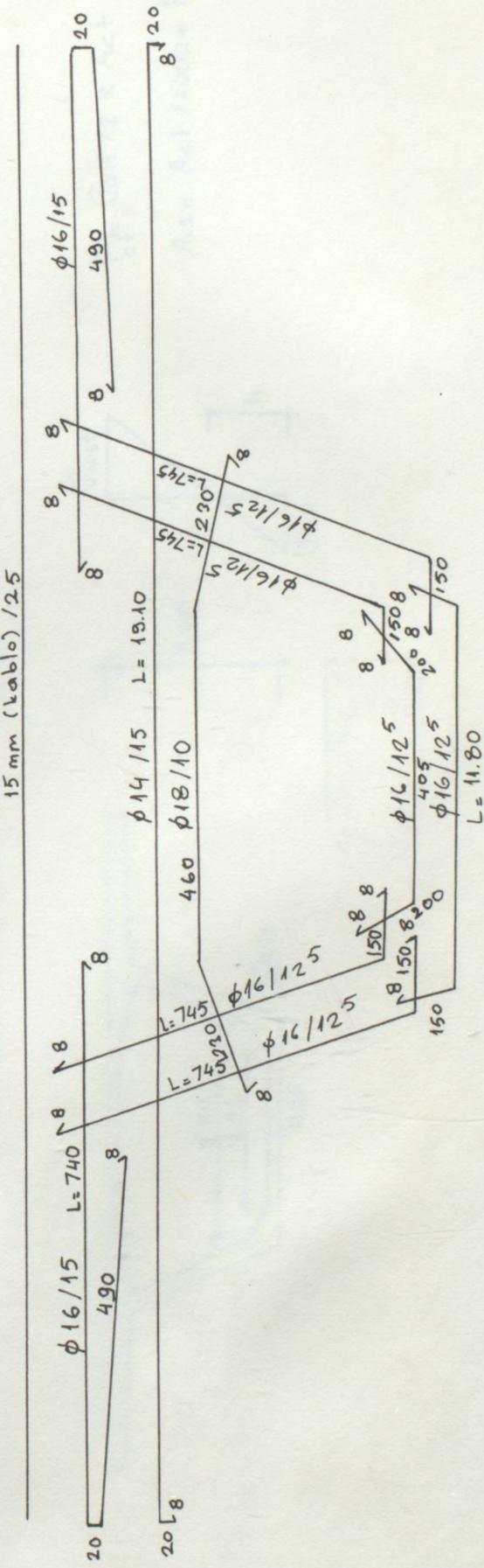
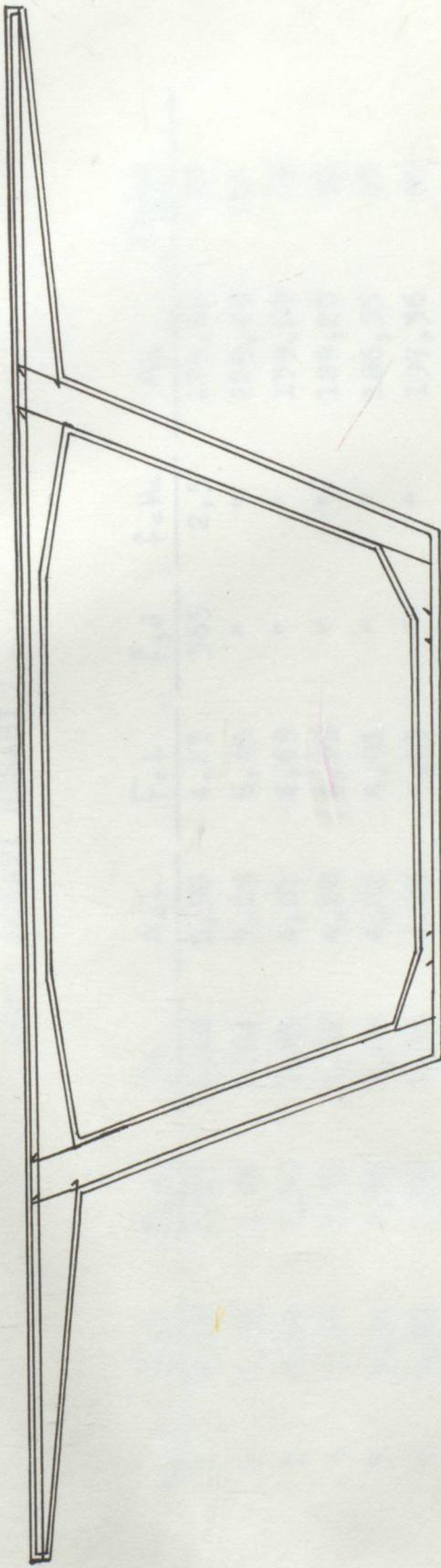
Gerekli Donatı Miktarı = $3150 / 201 = 16$ adet ($\varnothing 16 / 12,5$)

Alt Döşemedeki Donatı Miktarı:

$A_s = 3150 \text{ mm}^2$ bulunmuştur.

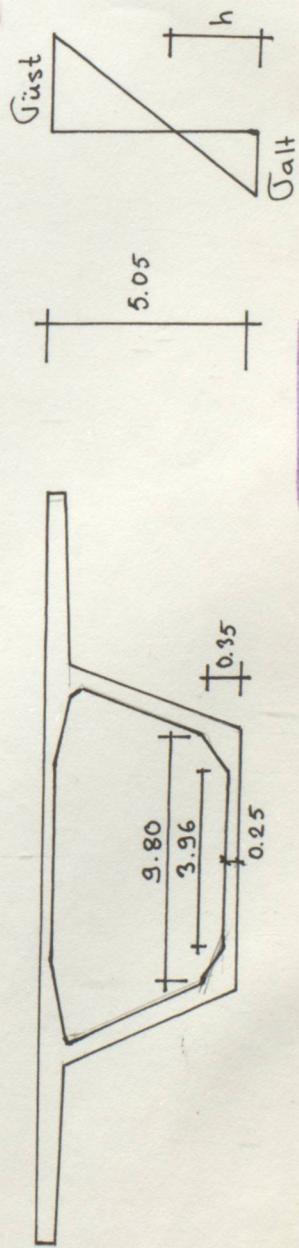
Gerekli Donatı Miktarı = $3150 / 201 = 16$ adet ($\varnothing 16 / 12,5$)

ENİNE DONATININ GÖSTERİLİŞİ

PASİF DONATI HESABI

$A_{f.no}$	$\bar{G}_{üst}$	$\bar{G}_{alt}$	h	A_{c+}	F_{c+}	f_{yd}	f_{ck}	A_s	$D_{emir Ad.}$
1	4,69	2,17	1,18	3,90	4,23	365	2,5	175,66	88
2	1,92	2,48	2,84	5,19	6,43	"	"	229,49	115
3	3,64	2,30	1,95	4,07	4,69	"	"	139,60	69
4	3,20	2,32	4,12	4,28	4,96	"	"	189,20	95
5	3,31	2,33	2,08	4,22	4,91	"	"	186,53	93
6	2,82	2,30	2,26	4,46	5,13	"	"	197,36	99

$$F_c = G_{alt} / 2 \times A_{c+}$$

$$A_s = A_{c+} / 1000 + F_{c+} / f_{ud} \cdot f_{c+L}$$

